

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการยววิจัยระหว่างเยาวชนไทย-กัมพูชา (ยววิจัย ASEAN ไทย-กัมพูชา) ระยะที่ 1

โดย

พ.อ. รศ. ดร. สุรัตน์ เลิศล้ำ
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
และคณะ

มีนาคม 2556

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการยววิจัยระหว่างเยาวชนไทย-กัมพูชา (ยววิจัย ASEAN ไทย-กัมพูชา) ระยะที่ 1

โดย

พ.อ. รศ. ดร. สุรัตน์ เลิศล้ำ
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
และคณะ

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทสรุปผู้บริหาร

แนวคิดของงานในกลุ่มยุววิจัยที่ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน (ยุววิจัยอาเซียน) มุ่งสร้างและใช้การเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนในพื้นที่เป็นเครื่องมือในการสานสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน โดยการทำความเข้าใจถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ต่างมีพื้นฐานมาจากรากเดียวกันในฐานะพลเมืองอาเซียน โดยคาดหวังว่ากระบวนการดังกล่าวจะนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขต่อไป ทั้งยังเป็นการขานรับนโยบายในเรื่องอาเซียนอย่างเป็นรูปธรรมด้วย

โครงการยุววิจัยระหว่างเยาวชนไทย-กัมพูชา (ยุววิจัย ASEAN ไทย-กัมพูชา) ระยะที่ 1 เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากจัดกิจกรรมระหว่างเยาวชนไทย-กัมพูชาจำนวน 4 ครั้ง โดยนำผลของการวิจัยจากโครงการศึกษาความเชื่อมโยงของวัฒนธรรมท้องถิ่นสมัยอดีตถึงปัจจุบันฯ และผู้ดำเนินการวิจัยในโครงการฯ มาช่วยขับเคลื่อนการดำเนินกิจกรรมวิจัยของเยาวชนไทย-กัมพูชา โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์เยาวชนไทย-กัมพูชา ในเชิงการศึกษาวิจัยร่วมกัน และการแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะการสร้างความรู้ความเข้าใจทางวัฒนธรรมท้องถิ่นต่างๆ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีในท้องถิ่นซึ่งมีรากฐานร่วมกันมาแต่โบราณแก่เยาวชนของประเทศไทยและกัมพูชา และเพื่อเป็นเครื่องช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและกัมพูชาอีกทางหนึ่ง เพื่อกระชับความสัมพันธ์ ความเข้าใจ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขระหว่างพลเมืองอาเซียนรองรับ ASEAN Economic Cooperation (AEC) ที่จะเกิดขึ้นเป็นรูปธรรมในปี 2558 โดยมีรายละเอียดของหัวข้อการดำเนินการวิจัยของเยาวชน ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับแบบแผนวิถีชีวิต คติความเชื่อ ประเพณี เทศกาลประจำปี

2. การเก็บข้อมูลศาสนสถานเขมรโบราณในพื้นที่ พร้อมทั้งตำนานท้องถิ่น

3. การวิเคราะห์เพื่อหาวัฒนธรรมร่วมระหว่างไทย-กัมพูชา

โดยมีกลุ่มโรงเรียนเป้าหมายที่ร่วมกิจกรรมยุววิจัยไทย-กัมพูชา ประกอบด้วย

1. โรงเรียนทัพพระยาพิทยา อำเภอดอยสูง จังหวัดสระแก้ว

2. โรงเรียนสูงเนิน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดนครราชสีมา

3. วิทยาลัยบัณฑิตยศาสตร์ จังหวัดบันเตียนเมียนเจย ราชอาณาจักรกัมพูชา

4. วิทยาลัยกำปงเจียม จังหวัดกำปงธม ราชอาณาจักรกัมพูชา

การดำเนินการในของโครงการฯ ส่งผลให้เยาวชนที่ร่วมโครงการฯ จากทุกโรงเรียนเกิดการค้นพบจากการดำเนินการของเยาวชน เช่น การค้นพบเส้นทางโบราณ บริเวณเมืองเสมาจากเยาวชนโรงเรียนสูงเนิน การค้นพบปราสาทเขมรโบราณในอำเภอดอยสูงจากเยาวชนโรงเรียนทัพพระยาพิทยา และการค้นพบแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์บริเวณพื้นที่เมืองบัณฑิตยศาสตร์จาก

เยาวชนของวิทยาลัยบันทายฆมาร์ การเข้าใจถึงผังเมืองและระบบชลประทานโบราณบริเวณพื้นที่เมืองปราสาทสมโบร์ของเยาวชนของวิทยาลัยกำปงเฌอเตียล และการเข้าถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยรอบพื้นที่ศึกษาของแต่ละพื้นที่ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ขึ้นกับเยาวชนที่ได้นำเอาความรู้ที่ได้รับ การถ่ายทอดจากคณะวิจัยโครงการศึกษาความเชื่อมโยงของวัฒนธรรมท้องถิ่นสมัยอดีตถึงปัจจุบัน มาสังเคราะห์ร่วมกับข้อมูลภายในพื้นที่ก่อให้เกิดการค้นพบดังกล่าว โดยข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ เยาวชนได้จัดเก็บในรูปของฐานข้อมูล และรายงานการดำเนินงานของแต่ละโรงเรียน

นอกจากการดำเนินการเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นแล้ว ยังได้มีการเพิ่มเติมหัวข้อการดำเนินการ ศึกษาวิจัยในเรื่องพันธุ์ไม้ท้องถิ่นของแต่ละพื้นที่ ตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ที่ ได้พระราชทานแก่หัวหน้าโครงการฯ อีกประเด็นหนึ่ง ซึ่งทำให้เยาวชนในโครงการฯ ได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการอนุรักษ์ท้องถิ่นทั้งทางด้านวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

ในส่วนของการวิเคราะห์วัฒนธรรมร่วมระหว่างไทย-กัมพูชาของเยาวชนนั้น ทำให้ทราบว่าในพื้นที่ศึกษานั้นมีวัฒนธรรมที่ความสัมพันธ์สอดคล้องซึ่งกันและกัน เช่น พิธีขอฝน พิธีการรักษาโรคภัย โดยการเข้าทรง ฯลฯ โดยในแต่ละพิธีจะมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินพิธีกรรมที่เหมือนกัน เพียงแต่ อาจจะมีรายละเอียดในการดำเนินการที่คล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกันตามรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป

ถึงแม้ว่าโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจากทั้งสองประเทศนั้นจะมีระบบการศึกษาที่แตกต่างกัน แต่ด้วยการดำเนินการของคณะวิจัยที่ให้การอบรมและการกับดูแลด้วยบุคลากรกลุ่มเดียวกัน และความสนใจของเยาวชน ส่งผลให้เกิดความสำเร็จขึ้นภายในโครงการ

โครงการยุววิจัยระหว่างเยาวชนไทย-กัมพูชา (ยุววิจัย ASEAN ไทย-กัมพูชา) ระยะที่ 1 ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นตามกำหนดการที่ได้กำหนดไว้ และได้บรรลุผลการดำเนินการตามที่ได้วางแผนไว้ทุกประการ ซึ่งผลการดำเนินการจากเยาวชนทั้งสี่โรงเรียนได้มีการนำเสนอในการจัดกิจกรรมเยาวชน “Heritage Education Program for Students: The Khmer-Thai Students Seminar Siem Reap-Angkor” ระหว่างวันที่ 15-18 มีนาคม 2556 ที่ผ่านมา ซึ่งทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเยาวชนทั้งสองประเทศ

โครงการยุววิจัยอาเซียนไทย-กัมพูชา เป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าต่อนักเรียน ครู โรงเรียน ท้องถิ่น เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของเยาวชน ส่งผลต่อการอนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรมอันเป็นสมบัติของชาติ อีกทั้งยังก่อให้เกิดการพัฒนาความสัมพันธ์ของเยาวชนไทยและกัมพูชา จึงเป็นสิ่งที่ยืนยันได้ว่า ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดพลังในท้องถิ่น อันนำไปสู่ความรัก ความภาคภูมิใจ และร่วมมือในการสร้างสรรค์ท้องถิ่นได้

รหัสโครงการ: RDG5540002

ชื่อโครงการ: โครงการยววิจัยระหว่างเยาวชนไทย-กัมพูชา (ยววิจัย ASEAN ไทย-กัมพูชา) ระยะที่ 1

คณะผู้วิจัย: สุรัตน์ เลิศล้ำ¹, พงศ์ธันว์ สำเภาเงิน², สุรพล นาคะพินธุ, ปานใจ ธารทัศน์วงศ์³, IM Sokrithy⁴

¹โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

²กรมศิลปากร

³มหาวิทยาลัยศิลปากร

⁴APSARA Authority

อีเมลติดต่อ: suratlertlum@gmail.com

ระยะเวลาดำเนินการ: 15 เมษายน 2555 ถึง 14 มีนาคม 2556

การดำเนินการในของโครงการยววิจัยระหว่างเยาวชนไทย-กัมพูชา (ยววิจัย ASEAN ไทย-กัมพูชา) ระยะที่ 1 โดยนำร่องในสถานศึกษา 4 แห่งซึ่งอยู่ในพื้นที่พรมแดนหรือบริเวณใกล้เคียงกับทั้งสองประเทศคือ โรงเรียนทัพพระยาพิทยา อำเภอกอสุ่ง จังหวัดสระแก้ว โรงเรียนสูงเนิน อำเภอสสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา และวิทยาลัยบัณฑิตยธรรมา จังหวัดบันเตียนเมียนเจย ราชอาณาจักรกัมพูชา และต่อมาได้ขยายไปวิทยาลัยกำปงเณอเตียล จังหวัดกัมปงธม ราชอาณาจักรกัมพูชา (โรงเรียนในโครงการพระราชทานความช่วยเหลือด้านการศึกษาศ้า แต่ราชอาณาจักรกัมพูชา ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี) ทั้งนี้การดำเนินโครงการยววิจัยไทย-กัมพูชานี้อาศัยฐานความรู้และเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญจากโครงการ “การศึกษาความเชื่อมโยงของวัฒนธรรมท้องถิ่นสมัยอดีตถึงปัจจุบัน เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลทางวัฒนธรรมและอารยธรรมโบราณในพื้นที่ลุ่มน้ำโขงและคาบสมุทรมลายา ระยะที่ 2”

การดำเนินการในของโครงการฯ ได้บรรลุเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้ทุกประการ เยาวชนที่ร่วมโครงการฯ จากทุกโรงเรียนมีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโครงการฯ นอกจากนั้นยังทำให้เกิดการค้นพบจากการดำเนินการของเยาวชน เช่น การค้นพบเส้นทางโบราณบริเวณเมืองเสมาจากเยาวชนโรงเรียนสูงเนิน การค้นพบปราสาทเขมรโบราณในอำเภอดาพระยาจากเยาวชนโรงเรียนทัพพระยาพิทยา และการค้นพบแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์บริเวณพื้นที่เมืองบัณฑิตยธรรมาจากเยาวชนของวิทยาลัยบัณฑิตยธรรมา การเข้าใจถึงผังเมืองและระบบชลประทานโบราณบริเวณพื้นที่เมืองปราสาทสมโบร์ของเยาวชนของวิทยาลัยกำปงเณอเตียล และการเข้าถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยรอบพื้นที่ศึกษาของแต่ละพื้นที่ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสนใจ ใส่ใจ ของเยาวชนที่ได้ร่วมโครงการฯ

นอกจากการดำเนินการเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นแล้ว ยังได้มีการเพิ่มเติมหัวข้อการดำเนินการศึกษาวิจัยในเรื่องพันธุ์ไม้ท้องถิ่นของแต่ละพื้นที่ ตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ที่ได้พระราชทานแก์หัวหน้าโครงการฯ อีกประเด็นหนึ่ง ซึ่งทำให้เยาวชนในโครงการฯ ได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการอนุรักษ์ท้องถิ่นทั้งทางด้านวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งข้อมูลจากการวิจัยของเยาวชนแต่ละโรงเรียนได้ถูกดำเนินการวิเคราะห์เพื่อหาวัฒนธรรมร่วมของไทยและกัมพูชา โดยผลสรุปจากการดำเนินการของเยาวชนแต่ละโรงเรียนได้มีการนำเสนอในกิจกรรมเยาวชนไทย-กัมพูชา *“Heritage Education Program for Students: The Khmer-Thai Students Seminar Siem Reap-Angkor”* ระหว่างวันที่ 15-18 มีนาคม 2556 ที่ผ่านมา ซึ่งทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเยาวชนทั้งสองประเทศ

คำหลัก: ยุววิจัย อาเซียน วัฒนธรรมท้องถิ่น ไทย กัมพูชา โบราณคดี ระเบียบวัฒนธรรมแนวทิศเหนือ-ใต้ ระเบียบวัฒนธรรมทิศตะวันออก-ตะวันตก และ ถนนโบราณ

Project Code: RDG5540002
Project Title: ASEAN Youth Research Program Phase 1
Investigators: Surat, L.¹, Pongdhan S.², Surapol, N., , Panjai, T.³, Im, S.⁴
¹Chulachomklao Royal Military Academy, Thailand
²The Fine Arts Department, Thailand
³Silpakorn University, Thailand
⁴APSARA Authority, Siem Reap, Cambodia
E-mail Address: suratlertlum@gmail.com
Project Duration: 15 April 2012 – 14 March 2013

Research project between Thailand – Cambodia Youth (ASEAN Youth Research Program) Phase 1 has members consist of four schools in the area near the border of Thailand and Cambodia or the area related to this area. The schools are Tappraya Pittaya School in Non Soong district, Sakaeo province, Soong Noen School in Soong Noen district, Nakorn Ratchasima, Thailand, Banteay Chhmar School in Banteay Meanchey province and Kampong Chheuteal school in Kampong Thom province, Cambodia. The ASEAN Youth Research Program utilized the knowledge and experts from the project. “The study of cultures in the past to the present to develop a database of culture and civilization in the Mekong River Basin and Malaya Peninsula Phase 2”.

The implementation of the project was achieve to the objective and plan set out in all respects. Of all schools were motivated to participate in the activities of the project, which led to the discovery from the youth, such as the discovery of the ancient road near Muang Sema from Soong Noen students, the discovery of the ancient Khmer site in Ta Phraya district from the students from Tappraya Pittaya, the discovery of prehistoric archaeological sites in Banteay Chhmar area, and understanding ancient urban and irrigation systems in Prasat Sambor area by Kampong Chheuteal students. Students from all participated schools also studied and tried to understand and analyze their local culture, which represents the conscious attention of the youth that joint the project.

In addition to the local culture, additional topic was also conducting research about local plants of the area from the initiative of HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn. This knowledge is useful to both the local culture and environment conservation. The data collected from each school was analyzed to identify the shared culture of Thailand and Cambodia. The result from the study from each school was presented at "Heritage Education Program for Students: The Khmer-Thai Students Seminar Siem Reap-Angkor" during 15-18 March 2013, which resulted in the exchange of experience and good relations between people of both countries

Keywords: ASEAN Youth, local culture, Thailand, Cambodia, archaeological sites, north-south corridor, east-west cultural corridor and ancient road

สารบัญ

บทสรุปผู้บริหาร	ข
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาต่างประเทศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 รายละเอียดโครงการ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการยุววิจัยระหว่างเยาวชนไทย-กัมพูชา (ยุววิจัย ASEAN ไทย-กัมพูชา).....	2
1.3 กลุ่มโรงเรียนเป้าหมายที่ร่วมกิจกรรมยุววิจัยไทย-กัมพูชา	3
1.4 วิธีการและขั้นตอนดำเนินงาน	3
1.5 ระยะเวลาดำเนินงาน	4
1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 การดำเนินการ.....	5
2.1 กล่าวนำ	5
2.2 แผนการดำเนินการ	5
2.3 การดำเนินการของแต่ละโรงเรียน	6
บทที่ 3 ผลการดำเนินการวิจัยของเยาวชน	22
3.1 โรงเรียนท้าวพระยาพิทยา	22
3.2 โรงเรียนสูงเนิน	31
3.3 Banteay Chhmar (วิทยาลัยบันทายฉมาร์)	40
3.4 Kampong Chheuteal High School (วิทยาลัยกำปงแฉอเตียล)	44
3.5 วัฒนธรรมร่วมระหว่างไทย-กัมพูชา.....	59
บทที่ 4 การดำเนินกิจกรรมเยาวชน ไทย-กัมพูชา ระหว่างวันที่ 15-18 มีนาคม พ.ศ. 2556.....	66
4.1 กล่าวนำ: โครงการยุววิจัยอาเซียนไทย-กัมพูชา	66
4.2 รายละเอียดกิจกรรมเยาวชน ไทย-กัมพูชา	67
4.3 สรุปผลการดำเนินการกิจกรรมเยาวชน ไทย-กัมพูชา	69
4.4 ประมวลภาพจากการดำเนินการ	70
บทที่ 5 สรุปการดำเนินการ.....	74

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก	78
ภาคผนวก ก เอกสารเผยแพร่จากสื่อมวลชนต่างๆ ที่ร่วมเดินทางไปร่วมกิจกรรมเยาวชนไทย- กัมพูชา ระหว่างวันที่ 15-18 มีนาคม พ.ศ. 2556	79

สารบัญตาราง

ตารางที่ 3.1 ตัวอย่างตารางการดำเนินงานของเยาวชนโรงเรียนทัฬหะยาพิทยา.....	23
ตารางที่ 3.2 กระบวนการทำงานของเยาวชนจากโรงเรียนสูงเนิน	35

สารบัญภาพ

ภาพที่ 2.1	พ.อ. รศ. สุรัตน์ เลิศล้ำ แนะนำการใช้อุปกรณ์ แก่เยาวชนโรงเรียนทัพระยาพิทยา....	7
ภาพที่ 2.2	พ.อ. รศ. สุรัตน์ เลิศล้ำ แนะนำวิธีการดำเนินการวิจัยแก่เยาวชนโรงเรียนทัพระยา พิทยา.....	7
ภาพที่ 2.3	พ.อ. รศ. สุรัตน์ เลิศล้ำ ตรวจสอบความก้าวหน้าจากเยาวชนโรงเรียนทัพระยา พิทยา.....	8
ภาพที่ 2.4	การสำรวจเก็บข้อมูลของเยาวชนจากโรงเรียนทัพระยาพิทยา.....	8
ภาพที่ 2.5	การสำรวจเก็บข้อมูลของเยาวชนจากโรงเรียนทัพระยาพิทยา.....	9
ภาพที่ 2.6	พ.อ. รศ. สุรัตน์ เลิศล้ำ แนะนำการใช้อุปกรณ์แก่เยาวชนโรงเรียนสูงเนิน.....	10
ภาพที่ 2.7	พ.อ. รศ. สุรัตน์ เลิศล้ำ สร้างความเข้าใจแก่ครูและนักเรียนโรงเรียนสูงเนิน	10
ภาพที่ 2.8	การสำรวจเก็บข้อมูลของเยาวชนจากโรงเรียนสูงเนิน	11
ภาพที่ 2.9	การสำรวจเก็บข้อมูลของเยาวชนจากโรงเรียนสูงเนิน	11
ภาพที่ 2.10	Mr. Im Sokrithy สร้างความเข้าใจแก่เยาวชนวิทยาลัยบันทายฆมาร์.....	12
ภาพที่ 2.11	Mr. Khien Chan ให้ความรู้แก่เยาวชนวิทยาลัยบันทายฆมาร์	12
ภาพที่ 2.12	การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคณะวิจัยและเยาวชนวิทยาลัยบันทายฆมาร์	13
ภาพที่ 2.13	พิธีเปิดการอบรมโดย พล. อ. วาภิรมย์ มั่นสร้างชี	17
ภาพที่ 2.14	กล่าวเปิดการอบรมโดย พล. อ. วาภิรมย์ มั่นสร้างชี	17
ภาพที่ 2.15	กล่าวแนะนำที่มาของการอบรมโดย พ.อ. รศ. สุรัตน์ เลิศล้ำ	18
ภาพที่ 2.16	การอบรมโดย รศ. สุรพล นาถะพินธุ.....	18
ภาพที่ 2.17	การอบรมโดย Mr. Im Sokrithy และ Mr. Kong Vireak.....	19
ภาพที่ 2.18	การอบรมโดย Mr. Hin Sophorn.....	19
ภาพที่ 2.19	การอบรมโดย นายพงศ์ธันว์ สำเภาเงิน	20
ภาพที่ 2.20	ถ่ายภาพร่วมกันหลังจบการอบรม	20
ภาพที่ 2.21	ภาพจากการดำเนินการจากเยาวชนวิทยาลัยกำปงเฌอเดียล.....	21
ภาพที่ 3.1	การลงพื้นที่สำรวจปราสาทหนองคู.....	25
ภาพที่ 3.2	เครื่องมือเครื่องใช้ที่พบบริเวณปราสาทหนองคู	25
ภาพที่ 3.3	การสัมภาษณ์พระสงฆ์วัดโคกสูง.....	26
ภาพที่ 3.4	ประเพณีการเสี่ยงทาย (การโบน) อำเภโคกสูง	27
ภาพที่ 3.5	ฐานข้อมูลโรงเรียนทัพระยาพิทยา	30
ภาพที่ 3.6	ฐานข้อมูลของโรงเรียนสูงเนิน	36

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่ 3.7	หลักหิน 2 หลักหินที่พบตามเส้นทางโบราณ บ้านมะตูมหวาน ตำบลเสมา อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา	37
ภาพที่ 3.8	ภาพถ่ายทางอากาศเส้นทางโบราณจากเมืองเสมาไปยังบ้านเมืองโบราณทางภาคกลาง และภาคเหนือ.....	37
ภาพที่ 3.9	ภาพถ่ายทางอากาศตำแหน่งที่พบหลักหินที่สันนิษฐานว่าเป็นหลักหินบนเส้นทางโบราณ ใกล้เมืองเสมา	38
ภาพที่ 3.10	ผู้ใหญ่บ้านซบตะกั่วเก่า และลุงแดง (ภูมิปัญญาท้องถิ่น) นำชมเศษเตาเผาและเศษตะกั่ว ในอดีตมีเป็นจำนวนมาก	39
ภาพที่ 3.11	อิฐเก่าและใบเสมาหินที่ถูกนำไปจัดสร้างอุโบสถหลังใหม่บนที่ตั้งวัดเดิม	39
ภาพที่ 3.12	Photo of the activities.....	44
ภาพที่ 3.13	The ancient city ISANAPURA's survey.....	46
ภาพที่ 3.14	Map of Sambor Prey Kuk temple position	48
ภาพที่ 3.15	Researching to take notice by ourselves	49
ภาพที่ 3.16	Result of drawing Sambor temple group.....	49
ภาพที่ 3.17	Researching to take notice by ourselves	50
ภาพที่ 3.18	Result of drawing Tor temple group.....	50
ภาพที่ 3.19	Walls of Tor temple	51
ภาพที่ 3.20	Lions in front of Tor temple	51
ภาพที่ 3.21	looking for inscription.....	52
ภาพที่ 3.22	Result of drawing Yeay Puon temple group.....	52
ภาพที่ 3.23	Survey and practicing drawing of Yeay Puon temple group.....	53
ภาพที่ 3.24	Forest in Sambor Prey Kuk temple	55
ภาพที่ 3.25	Researching people's traditions around Sambor Prey Kuk	56
ภาพที่ 3.26	Celebrating Guardian spirit in ChamnaChass.....	57
ภาพที่ 3.27	Celebrating Guardian spirit in Dorng Onteak	57
ภาพที่ 3.28	Celebrating Guardian spirit in Kampong Chheuteal village	58
ภาพที่ 3.29	พิธีทำบุญให้แก่ผู้ล่วงลับในราชอาณาจักรกัมพูชา	59
ภาพที่ 3.30	พิธีแซนโดนตา อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว ประเทศไทย.....	59
ภาพที่ 3.31	พิธีเรียกขวัญในราชอาณาจักรกัมพูชา	60

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่ 3.32	พิธีเรียกขวัญตักแตง อำเภอดงหลวง จังหวัดสระแก้ว ประเทศไทย	60
ภาพที่ 3.33	พิธีรำแม่ต๋อนในราชอาณาจักรกัมพูชา	61
ภาพที่ 3.34	พิธีรำผีฟ้าในไทย	61
ภาพที่ 3.35	พิธีโขนในราชอาณาจักรกัมพูชา (ซ้าย) และไทย (ขวา)	62
ภาพที่ 3.36	พิธีขอฝนในราชอาณาจักรกัมพูชา	62
ภาพที่ 3.37	พิธีสวดปลาช่อน (ซ้าย) และพิธีการแห่นางแมว (ขวา) ในไทย	62
ภาพที่ 3.38	เข้าพรรษา	63
ภาพที่ 3.39	พิธีโกนจุก	63
ภาพที่ 3.40	พิธีไหว้ศาลปู่ตาในราชอาณาจักรกัมพูชา	64
ภาพที่ 3.41	พิธีไหว้ศาลปู่ตาในไทย	64
ภาพที่ 4.1	พ.อ. รศ. สุรัตน์ เลิศล้ำ ดำเนินการบรรยายในพื้นที่ให้ ฯพณฯ เตช บุนนาค	70
ภาพที่ 4.2	พ.อ. รศ. สุรัตน์ เลิศล้ำ ดำเนินการบรรยายในพื้นที่ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	71
ภาพที่ 4.3	ภาพประธานพิธีเปิดกิจกรรม (ฯพณฯ เตช บุนนาค, H.E Khuon Khun Neay, พลเอก วาสิมมัย มนัสรังษี)	71
ภาพที่ 4.4	การนำเสนอผลการดำเนินการวิจัยจากเยาวชน	72
ภาพที่ 4.5	ภาพจากการนำเยาวชนไทย-กัมพูชาศึกษาโบราณสถานในเมืองพระนคร	72
ภาพที่ 4.6	เยาวชนไทย-กัมพูชาถ่ายภาพร่วมกันระหว่างการศึกษาโบราณสถานร่วมกันในเมืองพระนคร	73

บทที่ 1
รายละเอียดโครงการ

ชื่อโครงการ	โครงการยววิจัยระหว่างเยาวชนไทย-กัมพูชา (ยววิจัย ASEAN ไทย-กัมพูชา) ระยะที่ 1
ประเภทโครงการ	ขยายกิจกรรมจากโครงการศึกษาโครงการศึกษาความเชื่อมโยงของวัฒนธรรมท้องถิ่นสมัยอดีตถึงปัจจุบันเพื่อพัฒนาฐานข้อมูลวัฒนธรรมและอารยธรรมโบราณในพื้นที่บริเวณลุ่มแม่น้ำโขงและคาบสมุทรมลายา

1.1 หลักการและเหตุผล

โครงการศึกษาความเชื่อมโยงของวัฒนธรรมท้องถิ่นสมัยอดีตถึงปัจจุบันเพื่อพัฒนาฐานข้อมูลวัฒนธรรมและอารยธรรมโบราณในพื้นที่บริเวณลุ่มแม่น้ำโขงและคาบสมุทรมลายาเป็นโครงการวิจัยที่เป็นการขยายผลการวิจัยจากโครงการศึกษาแนวถนนโบราณจากเมืองพระนครถึงเมืองพิมาย ที่ได้ดำเนินการมาเป็นระยะเวลา 3 ปี (2 ระยะ) โดยการสนับสนุนของ สกว. โครงการปัจจุบันเป็นการศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ในอดีตของชุมชนโบราณในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขงและพื้นที่คาบสมุทรมลายา ซึ่งเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ในการศึกษา

วัตถุประสงค์หลักของโครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคมสมัยโบราณในระเบียบวัฒนธรรมแนวทิศเหนือ-ใต้ และทิศตะวันออก-ตะวันตกของประเทศไทยและในพื้นที่ประเทศเพื่อนบ้านที่เกี่ยวข้องจากอดีตถึงปัจจุบันในลักษณะสหวิทยาการ และบูรณาการความรู้สาขาต่างๆ ทั้งทางวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาความเชื่อมโยงของวัฒนธรรมท้องถิ่นสมัยอดีตถึงปัจจุบันในระเบียบวัฒนธรรมแนวทิศเหนือ-ใต้ และทิศตะวันออก-ตะวันตกของประเทศไทย โดยความร่วมมือของนักวิจัยจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มหาวิทยาลัยศิลปากร กรมศิลปากร นักวิจัยจากองค์การ APSARA โดยได้ดำเนินการวิจัยในด้านต่างๆ ในพื้นที่ศึกษา ทั้งในบริเวณพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขงและพื้นที่คาบสมุทรมลายาในลักษณะคู่ขนาน ผลการวิจัยของโครงการฯ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างยั่งยืนแก่ประเทศไทยในปัจจุบัน

โครงการฯ ได้ดำเนินการวิจัยก้าวเข้าสู่ระยะที่สองของโครงการ โดยได้ดำเนินการวิจัยในด้านต่างๆ ทั้งในบริเวณพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขงและพื้นที่คาบสมุทรมลายาในลักษณะคู่ขนานตามแผนการวิจัยที่ได้วางไว้ เพื่อให้ผลการวิจัยในพื้นที่ต่างๆ สามารถถูกนำมาเปรียบเทียบกันได้ และคณะนักวิจัยได้พยายามนำผลของการวิจัยที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ประโยชน์กับชุมชน และความสัมพันธ์ระหว่าง

ประเทศดังเช่นที่ผ่านมา โดยในระยะที่หนึ่งของโครงการ ได้สนับสนุนเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยการนำผลจากการวิจัยของโครงการจัดทำนิตรรศการถาวร ณ พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช ในหัวข้อ “ผลการวิจัยของการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้จากการวิจัยสหวิทยาการ” เพื่อให้เกิดการจัดแสดง ที่มีเนื้อหาทางวิชาการที่น่าสนใจ ประกอบกับเนื้อหาเรื่องราวในอดีตของเมืองนครศรีธรรมราช และพื้นที่ภาคใต้โดยรวม ซึ่งจะทำให้ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช ได้รับความรู้ในเชิงวิชาการ ประกอบกับความรู้ท้องถิ่น

นอกจากการประยุกต์ใช้ผลงานวิจัยผ่านกิจกรรมดังกล่าวข้างต้นแล้ว กิจกรรมอีกด้านหนึ่งที่ คณะวิจัยให้ความสำคัญคือ การนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยมาจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่าง ประชาชนของประเทศไทยในพื้นที่ศึกษาและประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งระดับเยาวชนและระดับชุมชน อันจะนำไปสู่ความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ ดังที่ได้มีการดำเนินการมาแล้ว โดยสมาคมวัฒนธรรม ไทย-กัมพูชาได้สนับสนุนการดำเนินการจัดกิจกรรมเยาวชนไทย-กัมพูชา ครั้งที่ 1 ในวันที่ 3 ตุลาคม 2550 กิจกรรมเยาวชน ไทย-กัมพูชา ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 11-12 มีนาคม 2552 กิจกรรมเยาวชนในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทยครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 5-7 มีนาคม 2553 กิจกรรมเยาวชนในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทยครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 12-13 มีนาคม 2554 กิจกรรมเยาวชน ไทย-กัมพูชา ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 27-29 กันยายน 2554 และกิจกรรมครั้งล่าสุดคือกิจกรรมเยาวชน ไทย-กัมพูชา ครั้งที่ 4 ระหว่างวันที่ 24-27 กุมภาพันธ์ 2555 ที่ผ่านมา ซึ่งประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก

ผลจากการดำเนินกิจกรรมเยาวชนที่ผ่านมา ทั้งการดำเนินกิจกรรมเยาวชนระหว่างเยาวชน ไทย-กัมพูชา และ ไทย-มาเลเซีย ได้ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีและความเข้าใจระหว่างเยาวชนทั้งในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน โดยเน้นการให้ความรู้เกี่ยวกับโบราณสถานทั้งในมุมมองด้าน โบราณคดีและวิทยาศาสตร์ประกอบสถานที่จริง ตลอดจนการเปิดโอกาสให้เยาวชนทำกิจกรรม ประสบการณ์จริงในการศึกษาแหล่งโบราณสถานตามวิธีการศึกษาของนักโบราณคดี เช่น การเดินสำรวจ การคัดแยกวัตถุที่ได้จากการขุดค้นและทำทะเบียนวัตถุ ซึ่งประสบความสำเร็จเป็นอย่างมากในการดำเนินการทั้งหกครั้งที่ผ่านมา นอกจากนั้นยังเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของเยาวชนและ นักวิชาการ โดยอาศัยผลของการวิจัยเป็นแกนหลักในการดำเนินกิจกรรม

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการยุววิจัยระหว่างเยาวชนไทย-กัมพูชา (ยุววิจัย ASEAN ไทย-กัมพูชา)

การดำเนินการยุววิจัยสำหรับเยาวชนไทย-กัมพูชา นี้ เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากจัด กิจกรรมระหว่างเยาวชนไทย-กัมพูชา โดยนำผลของการวิจัยจากโครงการศึกษาความเชื่อมโยงของ วัฒนธรรมท้องถิ่นสมัยอดีตถึงปัจจุบันฯ และผู้ดำเนินการวิจัยในโครงการฯ มาช่วยขับเคลื่อนการ ดำเนินกิจกรรมวิจัยของเยาวชนไทย-กัมพูชา โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์

เยาวชนไทย-กัมพูชา ในเชิงการศึกษาวิจัยร่วมกันและการแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะการสร้าง ความเข้าใจทางวัฒนธรรมท้องถิ่นต่างๆ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีในท้องถิ่นซึ่ง มีรากฐานร่วมกันมาแต่โบราณ แก่เยาวชนของประเทศไทยและกัมพูชา และเพื่อเป็นเครื่องช่วย ขยับเคลื่อนการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและกัมพูชาอีกทางหนึ่ง เพื่อกระชับ ความสัมพันธ์ ความเข้าใจ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขระหว่างพลเมืองอาเซียนรองรับ ASEAN Economic Cooperation (AEC) ที่จะเกิดขึ้นเป็นรูปธรรมในปี 2558 นี้

โดยมีรายละเอียดของหัวข้อการดำเนินการวิจัยของเยาวชนดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับแบบแผนวิถีชีวิต คติความเชื่อ ประเพณี เทศกาล ประจำปี
2. การเก็บข้อมูลศาสนสถานขอมในพื้นที่ พร้อมทั้งตำนานท้องถิ่น
3. การวิเคราะห์เพื่อหาวัฒนธรรมร่วมระหว่างไทย-กัมพูชา

1.3 กลุ่มโรงเรียนเป้าหมายที่ร่วมกิจกรรมยุววิจัยไทย-กัมพูชา

1. โรงเรียนทัฬหะยาพิทยา อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว
2. โรงเรียนสูงเนิน อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา
3. วิทยาลัยบัณฑิตยธรรมา จังหวัดบันเตียนเมียนเจย ราชอาณาจักรกัมพูชา
4. วิทยาลัยกำปงเฌอติเยล จังหวัดกำปงธม ราชอาณาจักรกัมพูชา

1.4 วิธีการและขั้นตอนดำเนินงาน

ในการดำเนินการในครั้งนี้ นักวิจัยของโครงการมีวิธีการและแผนการดำเนินการร่วมกับ เยาวชนและครูผู้ควบคุม ตามขั้นตอนดังนี้

1. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และชุมชนในพื้นที่
2. คณะผู้วิจัยเดินทางแนะนำและวางแผนการดำเนินกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนที่เข้าร่วม
3. สำรวจพื้นที่และเก็บข้อมูล (คณะผู้วิจัยเดินทางไปร่วมสังเกตการณ์เป็นครั้งคราว)
4. เยาวชนดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลการดำเนินการเพื่อหาวัฒนธรรมร่วมไทย-กัมพูชา
5. เยาวชนสรุปผลการวิจัย
6. คณะผู้วิจัยร่วมประเมินผลจากข้อสรุปของเยาวชนและเสนอแนะ

1.5 ระยะเวลาดำเนินงาน

เมษายน 2555 - มีนาคม 2556 โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ดำเนินการรวบรวม ค้นหา ตั้งแต่เริ่มรับงบประมาณจนถึงสิ้นเดือนตุลาคม
- ดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลการดำเนินการเพื่อหาวัฒนธรรมร่วมในเดือนพฤศจิกายนถึงสิ้นเดือนธันวาคม
- นำเสนอในการจัดกิจกรรมเยาวชนครั้งต่อไปในเดือนมีนาคม 2556

1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนไทยและกัมพูชามีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
2. นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับรากฐานบรรพบุรุษร่วมกันโดยไม่มีเส้นเขตแดน
3. ประชาชนในพื้นที่ที่มีความตระหนักในการอนุรักษ์แหล่งโบราณสถานอันเป็นสมบัติของชาติสืบต่อไป
4. เครือข่ายและการประสานความร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ ของพื้นที่จัดกิจกรรมเพื่อสร้างการเรียนรู้ด้านโบราณคดีและวัฒนธรรมให้ประชาชนและเยาวชน

บทที่ 2

การดำเนินการ

2.1 กล่าวนำ

การดำเนินการโครงการยุววิจัยระหว่างเยาวชนไทย-กัมพูชา (ยุววิจัย ASEAN ไทย-กัมพูชา) ระยะที่ 1 มีการเริ่มต้นจากการดำเนินกิจกรรมเยาวชนไทย-กัมพูชาครั้งที่ 4 ระหว่างวันที่ 24-27 กุมภาพันธ์ 2555 ที่ผ่านมา โดยประเด็นหลักของการดำเนินกิจกรรมเยาวชนไทย-กัมพูชาดังกล่าว คือ การให้ความรู้พื้นฐานทางโบราณคดี มานุษยวิทยา วิทยาศาสตร์ สำหรับการศึกษาวิจัยทางด้านวัฒนธรรมแก่เยาวชนไทยและกัมพูชาที่เข้าร่วมกิจกรรม

เมื่อมีการเริ่มโครงการยุววิจัยฯ เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการยุววิจัยจึงมีความรู้พื้นฐานที่สามารถเริ่มต้นดำเนินการวิจัยในพื้นที่ท้องถิ่นของตนเองได้ในระดับหนึ่ง แต่ยังคงต้องการการกำกับดูแลและแนะนำการดำเนินการด้วยตนเอง

2.2 แผนการดำเนินการ

การดำเนินการในครั้งนี้ นักวิจัยของโครงการฯ มีวิธีการและแผนการดำเนินการร่วมกับเยาวชนและครูผู้ควบคุมตามขั้นตอนดังนี้

1. ประสานงานกับโรงเรียน หน่วยงาน และชุมชนในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง
2. ทางโรงเรียนแต่งตั้งและคัดเลือกนักเรียนที่สนใจเพื่อเข้าร่วมโครงการ พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดและวัตถุประสงค์ของโครงการ
3. คณะผู้วิจัยเดินทางไปแนะนำ วางแผนการดำเนินกิจกรรม และอบรมการใช้อุปกรณ์ร่วมกับโรงเรียนที่เข้าร่วม
4. ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดแนวทางการดำเนินกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งประวัติศาสตร์โบราณคดีท้องถิ่น หอสมุด อินเทอร์เน็ต พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ การสัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นจาก ผู้เชี่ยวชาญ ชาวบ้าน พระสงฆ์ การร่วมกิจกรรมประเพณี พิธีกรรมกับชุมชนในท้องถิ่น และรายงานผลให้หัวหน้าโครงการฯ ทราบในเบื้องต้นเป็นระยะๆ
5. ครูให้ความรู้กับนักเรียนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และวิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย
 - ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์
 - ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

- โบราณสถานและโบราณวัตถุในพื้นที่
- หลักฐานทางประวัติศาสตร์
- วิธีการทางประวัติศาสตร์
- การกำหนดประเด็น / ปัญหา
- การเก็บรวบรวมข้อมูล และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- การประเมินค่าข้อมูล
- มารยาทในการสัมภาษณ์ หรือร่วมกิจกรรมกับชาวบ้านผู้เฒ่าผู้แก่

6. ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนด วันเวลา สถานที่ ในการลงพื้นที่สำรวจสืบค้นศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับ ความเป็นมาของท้องถิ่น วิถีชีวิต คติความเชื่อ วัฒนธรรมประเพณี โบราณสถาน โบราณวัตถุ และตำนาน

7. ครูและนักเรียนดำเนินการสำรวจ สืบค้น ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุในท้องถิ่น โดยใช้ฐานข้อมูลวัฒนธรรมจากโครงการศึกษาความเชื่อมโยงของวัฒนธรรมท้องถิ่นสมัยอดีตถึงปัจจุบันเพื่อพัฒนาฐานข้อมูลวัฒนธรรมและอารยธรรมโบราณ ระยะที่ 2 เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการสำรวจ สืบค้นโบราณสถานและโบราณวัตถุในท้องถิ่น ประกอบกับการศึกษาจากเอกสาร หลักฐานอื่นๆ สำรวจวิถีชีวิต คติความเชื่อ ตำนาน ความเป็นมาของท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณี ของผู้คนในท้องถิ่น โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นจาก ผู้เฒ่าผู้แก่ ผู้นำชุมชน พระสงฆ์ และร่วมกิจกรรมประเพณีพิธีกรรมกับชาวบ้าน โดยศึกษาเพิ่มเติมจากเอกสารและอินเทอร์เน็ต (คณะผู้วิจัยเดินทางไปร่วมสังเกตการณ์เป็นครั้งคราว)

6. เยาวชนดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลการดำเนินการเพื่อหาวัฒนธรรมร่วมไทย-กัมพูชา
7. เยาวชนสรุปผลการวิจัย
8. คณะผู้วิจัยร่วมประเมินผลจากข้อสรุปของเยาวชนและเสนอแนะ

หมายเหตุ : สำหรับภาพรวมของการดำเนินการ ถือว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้ทุกประการ

2.3 การดำเนินการของแต่ละโรงเรียน

2.3.1 โรงเรียนทัพพระยาพิทยา

การดำเนินการในขั้นตอนการสำรวจพื้นที่ เก็บข้อมูล ในระยะแรกเป็นไปด้วยดี ซึ่งผลการดำเนินการเป็นที่น่าพอใจในความตั้งใจของเยาวชน และการพัฒนาการเรียนรู้ในการดำเนินการวิจัยทางวัฒนธรรมในลักษณะสหวิทยาการ แต่ในการดำเนินการมีปัญหาในเรื่องของความเข้าใจในกรอบการดำเนินการของครูผู้ร่วมโครงการฯ และวิธีการกำกับดูแลของครูผู้ร่วมโครงการฯ ซึ่งทำให้เยาวชนลาออกจากโครงการฯ ไปจำนวน 7 คน จาก 11 คน ในช่วงกลางของโครงการฯ และลาออกในระยะสุดท้ายจำนวน 2 คน โดยมีการนำนักเรียนชุดใหม่เข้าร่วมโครงการฯ ทำให้การดำเนินการไม่

ต่อเนื่องเท่าที่ควร แต่การดำเนินการโดยภาพรวมสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการฯ
รายละเอียดการดำเนินการอยู่ในรายงานของโรงเรียนทัพระยาพิทยา (เอกสารแยก)

ภาพที่ 2.1 พ.อ. รศ. สุรัตน์ เลิศล้ำ แนะนำการใช้อุปกรณ์แก่เยาวชนโรงเรียนทัพระยาพิทยา

ภาพที่ 2.2 พ.อ. รศ. สุรัตน์ เลิศล้ำ แนะนำวิธีการดำเนินการวิจัยแก่เยาวชนโรงเรียนทัพระยาพิทยา

ภาพที่ 2.3 พ.อ. รศ. สุรัตน์ เลิศล้ำ ตรวจสอบความก้าวหน้าจากเยาวชนโรงเรียนทัพระยาพิทยา

ภาพที่ 2.4 การสำรวจเก็บข้อมูลของเยาวชนจากโรงเรียนทัพระยาพิทยา

ภาพที่ 2.5 การสำรวจเก็บข้อมูลของเยาวชนจากโรงเรียนทัพระยาพิทยา

2.3.2 โรงเรียนสูงเนิน

การดำเนินการในขั้นตอนการสำรวจพื้นที่ เก็บข้อมูล และเริ่มดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามแผนการดำเนินการ ผลการดำเนินการเป็นที่น่าพอใจในความตั้งใจของเยาวชน และพัฒนาการเรียนรู้ในการดำเนินการวิจัยทางวัฒนธรรมในลักษณะสหวิทยาการ ครูและนักเรียนให้ความสนใจในการดำเนินการเป็นอย่างมาก ในขั้นต้นของการดำเนินการมีปัญหาการทำความเข้าใจจุดประสงค์ของการดำเนินการของครูผู้ร่วมโครงการฯ ในระยะแรกของการดำเนินการ ทำให้เยาวชนเกิดความเครียดและลาออกจากโครงการฯ ทั้งคณะ แต่ก็ได้รับการแก้ไขโดยการสร้างความเข้าใจถึงจุดประสงค์ของการดำเนินการโดยหัวหน้าโครงการฯ ซึ่งหลังจากนั้นการดำเนินการเป็นที่น่าพอใจ รายละเอียดการดำเนินการอยู่ในรายงานของโรงเรียนสูงเนิน (เอกสารแยก)

ภาพที่ 2.6 พ.อ. รศ. สุรัตน์ เลิศล้ำ แนะนำการใช้อุปกรณ์แก่เยาวชนโรงเรียนสูงเนิน

ภาพที่ 2.7 พ.อ. รศ. สุรัตน์ เลิศล้ำ สร้างความเข้าใจแก่ครูและนักเรียนโรงเรียนสูงเนิน

ภาพที่ 2.8 การสำรวจเก็บข้อมูลของเยาวชนจากโรงเรียนสูงเนิน

ภาพที่ 2.9 การสำรวจเก็บข้อมูลของเยาวชนจากโรงเรียนสูงเนิน

2.3.3 วิทยาลัยบัณฑิตยศาสตร์

การดำเนินการในขั้นตอนการสำรวจพื้นที่ เก็บข้อมูล และเริ่มดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลได้รับการดูแลของ Mr. Im Sokrithy โดยตรง เนื่องจากครูผู้เข้าร่วมโครงการฯ ไม่มีเวลาในการดูแลการดำเนินการของเยาวชน แต่ผลการดำเนินการเป็นที่น่าพอใจในความตั้งใจของเยาวชน และการพัฒนาการเรียนรู้ในการดำเนินการวิจัยทางวัฒนธรรมในลักษณะสหวิทยาการ เยาวชนให้ความสนใจในการดำเนินการเป็นอย่างมาก รายละเอียดการดำเนินการอยู่ในรายงานการดำเนินการ (เอกสารแยก)

ภาพที่ 2.10 Mr. Im Sokrithy สร้างความเข้าใจแก่เยาวชนวิทยาลัยบัณฑิตยศาสตร์

ภาพที่ 2.11 Mr. Khien Chan ให้ความรู้แก่เยาวชนวิทยาลัยบัณฑิตยศาสตร์

ภาพที่ 2.12 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคณะวิจัยและเยาวชนวิทยาลัยบ้านทวยชมาร์

2.3.4 วิทยาลัยกำปงเฌอเตียล

วิทยาลัยกำปงเฌอเตียลได้เข้าร่วมโครงการฯ ตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ที่ได้พระราชทานแก่หัวหน้าโครงการฯ ในระหว่างการถวายรายงานผลการวิจัยของโครงการศึกษาความเชื่อมโยงของวัฒนธรรมท้องถิ่นสมัยอดีตถึงปัจจุบันเพื่อพัฒนาฐานข้อมูลวัฒนธรรมและอารยธรรมโบราณในพื้นที่บริเวณลุ่มแม่น้ำโขงและคาบสมุทรมลายู ในพิธีเปิดมหกรรมวิชาการ สกว. ในวันที่ 20 มิถุนายน 2555 ซึ่งถือเป็นเกียรติแก่คณะผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นการดำเนินการจึงต้องเริ่มจากการอบรมให้ความรู้พื้นฐานด้านต่างๆ แก่เยาวชน เนื่องจากเยาวชนไม่ได้ร่วมกิจกรรมเยาวชนครั้งก่อนๆ เหมือนกับโรงเรียนอื่นๆ ในโครงการฯ สำหรับรายละเอียดการดำเนินการโครงการฯ กับวิทยาลัยกำปงเฌอเตียล มีรายละเอียดดังนี้

2.3.4.1 การดำเนินที่ผ่านมา

ในการดำเนินการโครงการยุววิจัยอาเซียน ณ วิทยาลัยกำปงเฌอเตียลนั้น มีการดำเนินการที่ผ่านมามีดังต่อไปนี้

1. คณะผู้ดำเนินการหลักได้แก่ พ.อ. รศ. สุรัตน์ เลิศล้ำ จากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และ Mr. Im Sokrithy จากองค์การ APSARA และ Mr. Hin Sophorn จากฝ่ายวัฒนธรรมจังหวัดกำปงธม เดินทางไปวิทยาลัยกำปงเฌอเตียลเพื่อประสานการปฏิบัติระหว่างวันที่ 26-30 กรกฎาคม 2555 เพื่อนำเสนอรายละเอียดโครงการฯ แก่ผู้เกี่ยวข้องฝ่ายกัมพูชา

2. ผู้บริหารวิทยาลัยกำปงเฌอเตียลได้คัดเลือกนักเรียนและครูที่จะเข้าร่วมโครงการฯ (ประกอบด้วย นักเรียน 10 คน ครูผู้ดูแล 1 คน)

3. วางแผนและกำหนดรายละเอียดการจัดอบรมเยาวชน ณ วิทยาลัยกำปง-
เฌอเตียล ระหว่างวันที่ 20-21 ตุลาคม 2555

2.3.4.2 รายละเอียดการดำเนินการจัดอบรม

การดำเนินการจัดอบรมเยาวชน ณ วิทยาลัยกำปงเฌอเตียล ระหว่างวันที่
20-21 ตุลาคม 2555 มีรายละเอียดการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ตารางการจัดอบรม

การดำเนินการจัดอบรมมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

Workshop for Student Research Program on Local Culture *Archaeology, Anthropology, Science and Technology*

Kampong Chheuteal High School

20th -21st October 2012

Program

20 Oct 2012

13:00	Opening Remark by Gen. Vapirom Manusrangsi
13:15	Overview of ASEAN Student Research Program
<i>by Surat Lertlum, Chulachomklao Royal Military Academy, Thailand</i>
13:30-15:00	Basic Archaeology By Definitions, Methodology and Sample
<i>by Surapol Natapintu, TRF Senior Researcher, Thailand</i>
15:00-16:30	Introduction to the Heritage Education Tools at Angkor
<i>by Khieu Chan APSARA Authority, Cambodia</i>

21 Oct 2012

8:30-10:00	Basic Anthropology and Anthropological Interviewing Technique
<i>by Kong Vireak, vice rector, Royal University of Fine Arts</i>
10:00-10:30	How Important the Local Knowledge Contribute to the Research Project <i>by Im Sokrithy, APSARA Authority, Cambodia</i>
10:30-12:00	Local Historical and Archaeological Important
<i>by Hin Sophorn, Culture Department, Kampong Thom Province</i>
Lunch	
13:00-14:30	Introduction Science and Technology for Cultural Study
<i>by Surat Lertlum, Chulachomklao Royal Military Academy, Thailand</i>

14:30-16:00 Basic Archaeology by Archaeological Observation and Simple Analysis
by Pongdhan Sampaongern, Fine Arts Department, Thailand

Closing

2. ผู้เข้าร่วมในการอบรม

1) คณะกรรมการโครงการพระราชทานความช่วยเหลือแก่ราชอาณาจักรกัมพูชาทางการศึกษา

- (1) พล. อ. วาภิรมย์ มนัสรังษี
- (2) นายประยูร ปิยะ
- (3) ดร. ฉัตรชนก สายสุวรรณ

2) Lecturers from Thailand

- (1) Col. Assoc. Prof. Surat Lertlum, Chulachomklao Royal Military Academy
- (2) Assoc. Prof. Surapol Natapintu, Senior Researcher, Thailand Research Fund
- (3) Mr. Pongdhan Sampaongern, Head, Si Thep Historical Park, Fine Arts Department

3) Lecturers from APSARA Authority, Cambodia

- (1) Mr. Im Sokrithy, Deputy Director, Department of Land and Habitat Management
- (2) Mr. Khieu Chan, Department of Land and Habitat Management

4) Culture Department, Kampong Thom Province

- (1) Mr. Chhang Kang, Director of the Department of Culture
- (2) Mr. Hin Sophorn, Deputy Director
- (3) Mr. Bae Tai Sae, Director of Museum

5) Royal University of Fine Arts

- (1) Mr. Kong Vireak, Vice Rector

6) รายชื่อนักเรียนและครูผู้เข้าร่วมอบรม

- (1) นายไค้จ ชุนโฮ ผู้อำนวยการ
- (2) นาย ชุม สุน ครูผู้ดูแล

รายนามนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการ

ลำดับที่	รายชื่อ	ชื่อภาษาอังกฤษ	วันเดือนปีเกิด	ชั้นปี
1	นายฮวน ไฮ	Mr. Horn Hay	10 มิ.ย. 1996	11 A
2	นายตง รัตนะ	Mr. Tong Rathanak	02 ก.ค. 1996	11 A
3	น.ส.ริน สุธัมภัส	Miss. Rin Sosamphois	12 มิ.ย. 1996	11 A
4	น.ส. ริน เทวี	Miss. Rin Tevy	10 พ.ค. 1994	11 A
5	น.ส.จาย สกแพน	Miss. Chay Soklen	10 ม.ย. 1997	10 B
6	นายกิน พาทานา	Mr. Kin Phatana	23 ส.ค. 1995	10 B
7	น.ส.วัง กิมสุย	Miss. Vang Kimsuy	03 ก.ย. 1997	10 C
8	นายสม สกคิม	Mr. Som Sokkhim	13 ก.ย. 1997	10 C
9	นายซอน พอลเฟ	Mr. Chhorn Phalle	07 ก.ค. 1997	เกษตร 1
10	น.ส.ฮาว เสรีรัฐ	Miss Hav Sirirath	19 ส.ค. 1996	ปศุ. 1

2.3.4.3 ผลการดำเนินการอบรม

การดำเนินการเป็นไปตามที่ได้วางแผนไว้ทุกประการ นักเรียนและครูผู้ดูแลได้ให้ความสนใจในการอบรมเป็นอย่างมาก และได้มีคำถามที่น่าสนใจในเรื่องของวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งผู้เข้าดำเนินการอบรมฝ่ายกัมพูชาได้อธิบายประเด็นต่างๆ โดยละเอียด

2.3.4.4 แผนการดำเนินการ

แผนการดำเนินการหลังจากการดำเนินการอบรมมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ดำเนินกิจกรรมยูวีวิจัยในพื้นที่ทุกวันเสาร์ (หลังเลิกเรียน) และวันอาทิตย์ โดย Mr. Hin Sophorn รองผู้อำนวยการฝ่ายวัฒนธรรม จังหวัดกำแพง
2. คณะนักเรียนและครู พร้อมด้วยผู้กำกับดูแลการดำเนินการเดินทางมาร่วมนิทรรศการวิชาการที่ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ระหว่างวันที่ 27-29 พฤศจิกายน 2555
3. คณะนักเรียนและครู พร้อมด้วยผู้กำกับดูแลการดำเนินการเดินทางมาร่วมกิจกรรมเยาวชนไทย-กัมพูชา ณ เมืองเสียมเรียบ ในเดือนมีนาคม 2556

ภาพจากการอบรม

ภาพที่ 2.13 พิธีเปิดการอบรมโดย พล. อ. วาภิรมย์ มนัสรังษี

ภาพที่ 2.14 กล่าวเปิดการอบรมโดย พล. อ. วาภิรมย์ มนัสรังษี

ภาพที่ 2.15 กล่าวแนะนำที่มาของการอบรมโดย พ.อ. รศ. สุรัตน์ เลิศล้ำ

ภาพที่ 2.16 การอบรมโดย รศ. สุรพล นาถะพินธุ

ภาพที่ 2.17 การอบรมโดย Mr. Im Sokrithy และ Mr. Kong Vireak

ภาพที่ 2.18 การอบรมโดย Mr. Hin Sophorn

ภาพที่ 2.19 การอบรมโดย นายพงศ์ธันว์ สำเภาเงิน

ภาพที่ 2.20 ถ่ายภาพร่วมกันหลังจบการอบรม

2.3.4.5 ผลการดำเนินการเบื้องต้น

การดำเนินการในขั้นตอนการสำรวจพื้นที่ เก็บข้อมูล และเริ่มดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลได้รับการดูแลของ Mr. Hin Sophorn โดยตรง โดยครูผู้เข้าร่วมโครงการฯ ดูแลการดำเนินการของเยาวชนเป็นอย่างดี ผลการดำเนินการเป็นที่น่าพอใจในความตั้งใจของเยาวชนและครูผู้เข้าร่วมโครงการฯ การพัฒนาการเรียนรู้ในการดำเนินการวิจัยทางวัฒนธรรมในลักษณะสหวิทยาการ

เยาวชนให้ความสนใจในการดำเนินการเป็นอย่างมาก รายละเอียดการดำเนินการอยู่ในรายงานการดำเนินการ (เอกสารแยก)

ภาพที่ 2.21 ภาพการดำเนินการจากเยาวชนวิทยาลัยกำปงเฌอเดียม

บทที่ 3

ผลการดำเนินการวิจัยของเยาวชน

การดำเนินการวิจัยของเยาวชนจากโรงเรียนทั้ง 4 แห่งซึ่งอยู่ในพื้นที่พรมแดนหรือบริเวณใกล้เคียงกับทั้งสองประเทศคือ โรงเรียนทัพพระยาพิทยา อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว โรงเรียนสูงเนิน อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา และวิทยาลัยบันทายฉมาร์ จังหวัดบันเตียนเมียนเจย ราชอาณาจักรกัมพูชา และต่อมาได้ขยายไปวิทยาลัยกำปงเฌอติล จังหวัดกัมปงธม ราชอาณาจักรกัมพูชา (โรงเรียนในโครงการพระราชทานความช่วยเหลือด้านการศึกษาฯ แต่ราชอาณาจักรกัมพูชาในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี) นั้นได้รับผลตอบรับเป็นอย่างดีจากคณะเยาวชน ดังจะเห็นได้จากรายงานการดำเนินกิจกรรมของเยาวชน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

3.1 โรงเรียนทัพพระยาพิทยา

การดำเนินงานในโครงการยุววิจัยไทย-กัมพูชานั้น มีส่วนช่วยในการให้นักเรียนมีจิตวิญญาณด้านศิลปวัฒนธรรมไทยและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนมีจิตสำนึก มีความรับผิดชอบต่อสังคม และชุมชน ส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ร่วมกันจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนต่อท้องถิ่น เน้นทักษะการสืบค้นความเป็นมาของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้กระบวนการทางประวัติศาสตร์ และการพัฒนาความรู้และศักยภาพของนักเรียนโดยองค์รวม

3.1.1 ขั้นตอนและผลการดำเนินงาน

การดำเนินการวิจัยของเยาวชนโรงเรียนทัพพระยาพิทยาได้แบ่งการสำรวจออกเป็น 2 ส่วนคือ การสำรวจร่องรอยอารยธรรมอำเภอโคกสูงและอำเภอดาพระยา โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ประชุมเพื่อกำหนดหัวข้อและขอบเขตที่จะศึกษา
2. ลงพื้นที่เพื่อศึกษาหาข้อมูล
3. รวบรวมข้อมูลที่ได้ไปศึกษามา
4. ประชุมเพื่อออกแบบการนำเสนอผลงาน

ตารางที่ 3.1 ตัวอย่างตารางการดำเนินงานของเยาวชนโรงเรียนทัฬหะยาพิทยา

ครั้งที่	วันที่	ผู้ให้สัมภาษณ์	ประเด็น/เรื่องราว
1.	16 ก.พ. 56	นายสุข กันชื่น บ้านดอนไร่ฝ้าย	พิธีบุญเผวด พิธีกรรมการสู่ขวัญ การแก้แม่แก้ลูก
2.	17 ก.พ. 56	นางทองหอม วงศิริ บ้านยอดอุดม	พิธีกรรมการเรียกขวัญตุ๊กแตน
3	24 ก.พ. 56	นางลัด จิตรเพิ่ม อายุ 80 ปี บ้านละลมติม หมู่ที่ 7	วิธีการแซนโดนตา วิธีการโบน
4	25 ก.พ. 56	พระครูใบฎีกาไพวัลย์ กตปุญโญ เจ้าอาวาสวัดอรัญญิกการาม	พิธีกรรมการสวดปลาช่อน

ในการลงพื้นที่นั้นจะเป็นการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งโบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณี การละเล่น และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น โดยมีตัวอย่างข้อมูลดังนี้

ตัวอย่างข้อมูลแหล่งโบราณสถาน

● ปราสาทหนองคู

ที่อยู่

หมู่ 2 บ้านโนนสูง ตำบลโนนหมากมุ่น อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว

ลักษณะทางกายภาพ

เป็นเนินดินไม่สูงมาก มีต้นไม้ขึ้นรกรงรัง มีกองหินทั้งที่วางเรียงราย กระจายกระจัดกระจาย และทับถมกัน ตัวปราสาทหันหน้าไปทางทิศตะวันออก มีลักษณะโครงสร้างคล้ายของปราสาทเนินโบสถ์แต่จะมีขนาดเล็กกว่า พบว่ามีหลุมจากการขุดปราสาทหันหน้าไปทางทิศตะวันออก มีสระน้ำล้อมรอบเป็นรูปตัวแอล (L) ประกอบกัน มีสระน้ำใหญ่กว้างเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าอยู่ด้านหน้าทางทิศตะวันออก หินที่พบเป็นศิลาแลง หินทรายขาว และอิฐเผาเหมือนที่ปราสาทโนนโบสถ์

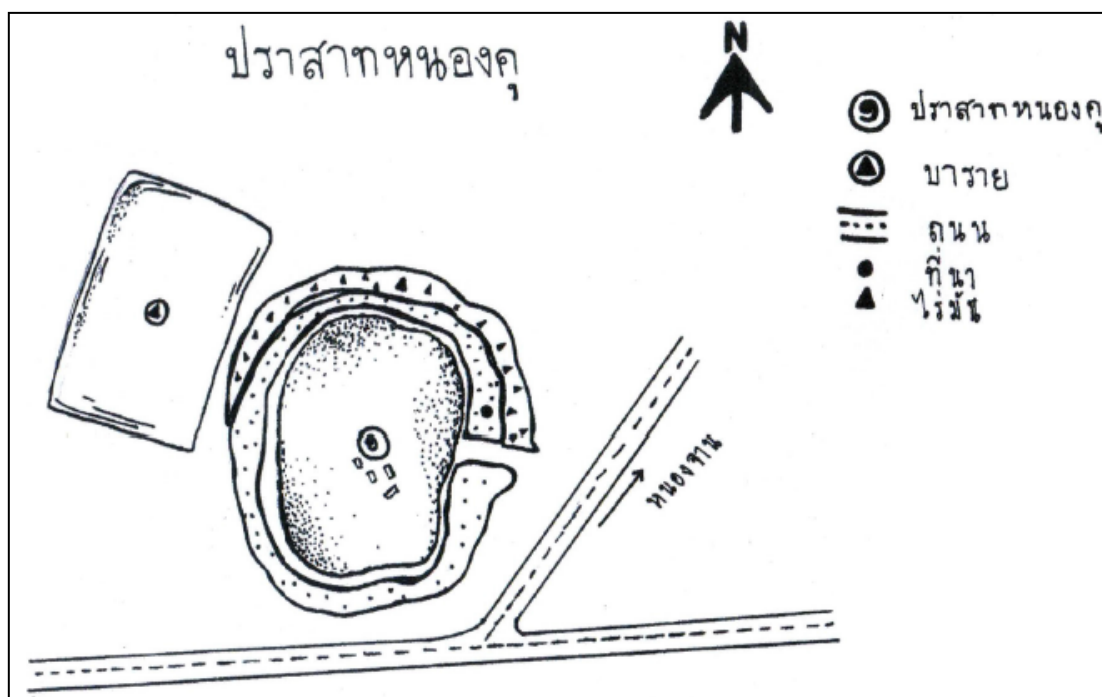
บทสัมภาษณ์

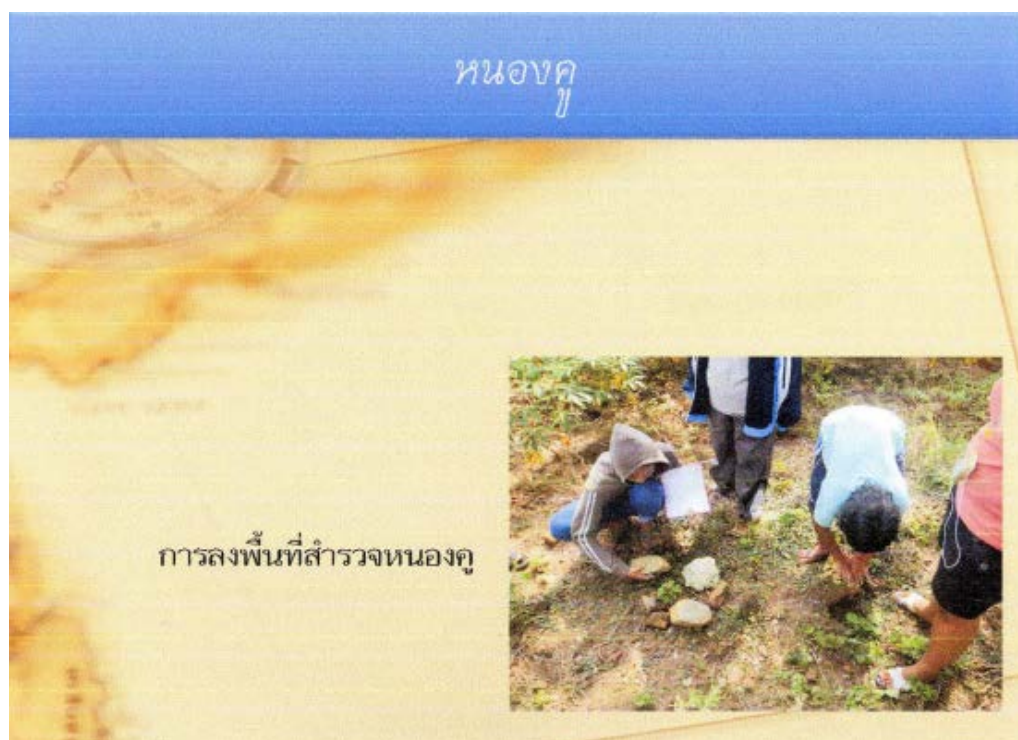
ปราสาทหนองคูเป็นปราสาทขนาดเล็กกว่าปราสาทโนนโบสถ์ หันหน้าไปทางทิศตะวันออก มีสระน้ำเป็นรูปตัวแอลล้อมรอบมีหลุมและมีทางเดินลงไปหลุมเป็นรูวงกลมทางเดินลงไปหลุมเป็นอิฐดินเผา หินที่พบมีร่องเป็นรูปตัว

แอล (L) ลักษณะปราสาทคล้ายเจดีย์แต่ไม่สูงมาก บริเวณทิศใต้สันนิษฐานว่าเป็นชุมชน เพราะพบเศษถ้วยชามสังคโลก มีทั้งเคลือบและไม่เคลือบ และมีเครื่องใช้เซรามิก ทิศตะวันออกของตัวปราสาทมีสระน้ำขนาดใหญ่ เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าแน่นอน ใช้ในการทำการเกษตรกรรม (พระสุนา จันทนโส, วัดโคกสูง)

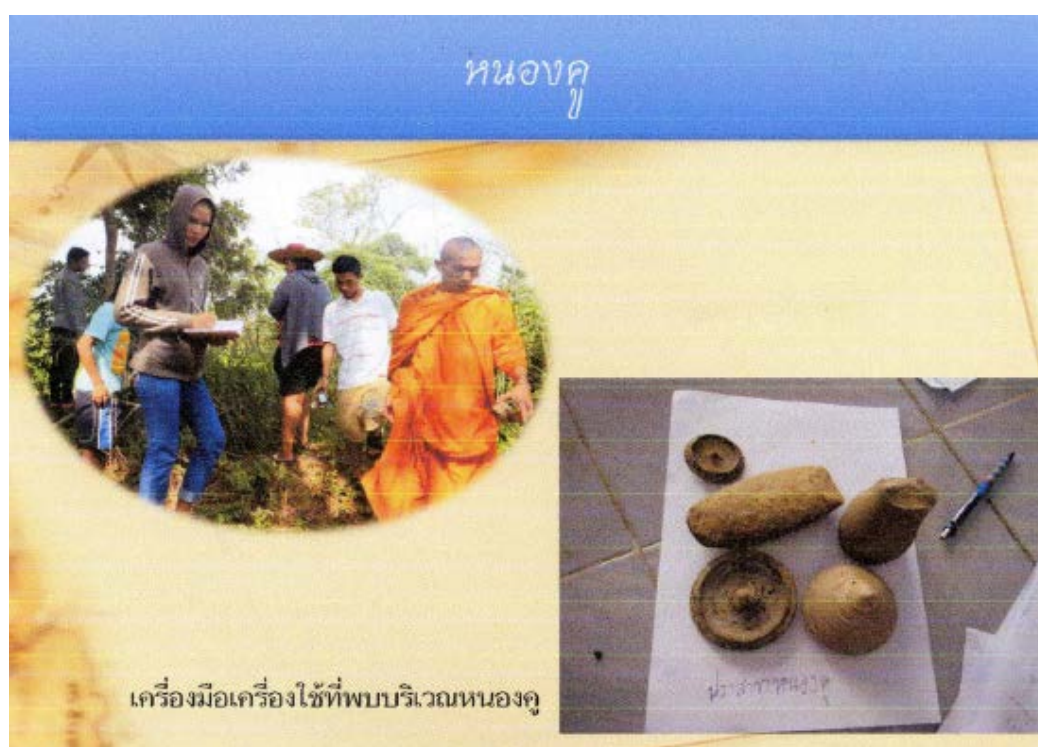
หลักฐานทางประวัติศาสตร์ ข้าวสารเสก ฝาปิดน้ำอบหรือน้ำหอม ที่บดยา สาก บดยา หอกเหล็กผสมสำริด พานที่ใช้สำหรับประกอบพิธีกรรม เทวรูปที่เป็นหิน

แผนผังปราสาทหนองคุ

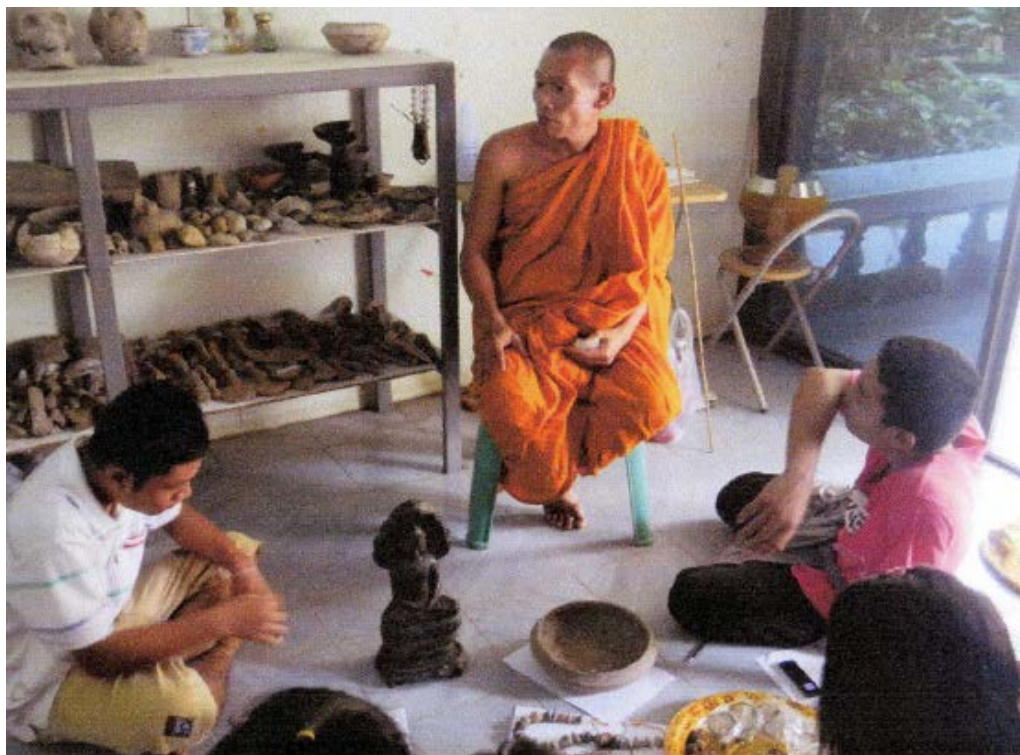

ภาพที่ 3.1 การลงพื้นที่สำรวจปราสาทหนองคู

ภาพที่ 3.2 เครื่องมือเครื่องใช้ที่พบบริเวณปราสาทหนองคู

ภาพที่ 3.3 การสัมภาษณ์พระสงฆ์วัดโคกสูง

ตัวอย่างข้อมูลประเพณี

● ประเพณีการโบน

ที่อยู่

หมู่ 7 ตำบลโคกสูง อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว

รูปแบบความเชื่อ

เป็นการเสี่ยงทายในการรักษาคนเจ็บป่วย โดยจะมี ไช้ไก่ ข้าวสาร เทียน และคำครู เพราะมีความเชื่อว่าการที่เจ็บป่วยนี้อาจเป็นเพราะการกระทำผิดบรรพบุรุษ จึงทำการโบนเพื่อหาเหตุต่างๆ โดยในการทำคนที่ทำการโบนจะถามว่าเป็นใคร ต้องการอะไร ทำอย่างไรให้ลูกหลานหายจากการเจ็บป่วย ถ้าเสี่ยงทายหรือถามถูกไขจะตั้ง แต่ถ้าไม่ใช่ไขก็จะไม่ตั้ง เมื่อทำการโบนแล้วและทำตามที่ดีบรรพบุรุษต้องการ แล้วคนที่ป่วยก็จะหาย

ภาพที่ 3.4 ประเพณีการเสี่ยงทาย (การโบน) อำเภอโคกสูง

ตัวอย่างตำนาน

● ท้าวปาจิตกับนางอรพิม

ท้าวปาจิต เป็นโอรสพระเจ้าอุทุมพรราช กษัตริย์ผู้ปกครองเมืองนครธม เมื่อเจริญวัยเป็นหนุ่มพระบิดาก็ให้เลือกคู่ครองโดยการให้ทหารไปประกาศเรียกหญิงสาวบรรดามีในเมืองนั้นมาให้ ท้าวปาจิตเลือก สาวที่มีทั้งลูกสาวเสนา อำมาตย์ ข้าราชการ ลูกพ่อค้า ชาวนา ชาวไร่ มากันจนหมดเมือง ท้าวปาจิตไม่สนใจเลยสักคนเดียว จึงมิได้คล้อยมาล้นให้สาวคนไหน พระเจ้าอุทุมพรราชได้ให้โหรทำนายโชคชะตาราศีและเนื้อคู่แก่พระโอรส โหรหลวงตรวจดวงชะตาตามวันเดือนปีเกิดแล้วกราบทูลว่าเนื้อคู่ของท้าวปาจิตยังไม่เกิด ขณะนี้อยู่ในครรภ์หญิงชานาผู้หนึ่งในเขตเมืองพิมาย ท้าวปาจิตจะต้องเดินทางไปหาหญิงผู้นั้น ที่อยู่ของหญิงผู้นั้นอยู่ทางทิศพายัพของนครธม ซึ่งสังเกตได้ง่ายว่ามีครรภ์และมีเงาคลดกันอยู่ ท้าวปาจิตไม่รอช้า รีบเร่งออกเดินทางไปตามคำทำนายของโหรจนกระทั่งมาถึงเขตเมืองพิมาย ท้าวปาจิตไม่แน่ใจจึงกางแผนที่ออกดูที่ตั้งนั้นเรียกในภายหลังว่า บ้านกางตำรา และเพี้ยนเป็น บ้านจารตำรา ท้าวปาจิตข้ามถนนเพื่อเข้าเขตเมือง บริเวณนั้นเรียกว่า บ้านถนน แล้วเดินมาตามทางถึงหมู่บ้านหนึ่งมีต้นสนุนมาก ได้ชื่อว่า บ้านสนุน เลยบ้านสนุนก็มาถึงท่าน้ำใหญ่ ปัจจุบันเรียก บ้านท่าหลวง แต่ปรากฏว่าเป็นทางผิด จึงไปอีกทางหนึ่งถึง บ้านสำริด พบหญิงครรภ์แก่ชื่อ ยายบัว กำลังดำเนินอยู่ เนื้อหิวของนางมีเงาคล้ายคลดกันอยู่ ก็แน่ใจว่าใช่ตามคำทำนาย จึงเข้าไปแสดงตัวว่าเป็นใคร มีประสงค์อะไร และแสดงความตั้งใจว่าจะอยู่ช่วยท่าน้ำให้จนกว่าจะคลอดลูก หากลูกเป็นชายจะยกย่องให้เป็นน้องชาย แต่ถ้าเป็นหญิงจะขอนำไปเป็นมเหสี ยายบัวก็ตกลง

ท้าวปาจิตอาศัยอยู่กับยายบัวเรื่อยมา ช่วยทำงานทุกอย่างทั้งดำนาล้างโคกระบือ เกี่ยวข้าว ตีข้าว จนยายบัวครบกำหนดคลอด จึงไปตามหมอตำแยมาทำคลอด (หมู่บ้านนั้นจึงได้ชื่อว่า บ้านตำแย) ทารกในครรภ์ยายบัวเป็นเพศหญิงตรงตามคำทำนายของโหร ยายบัวตั้งชื่อให้ว่า อรพิน แต่ในภาษาท้องถิ่นจะเรียกว่า อรพิม มีหน้าตาสวยงาม ผิวพรรณผ่องใส เป็นที่พอใจแก่ท้าวปาจิตยิ่งนัก ครั้นนางเจริญวัยเป็นสาวสวยก็ได้ผูกสมักรักใคร่กับท้าวปาจิต วันหนึ่งท้าวปาจิตได้บอกให้นาง ทราบว่าตนจะกลับไปบ้านเมืองเพื่อยกชั้นหมากจากนครมหารับนางไปอภิเษกสมรสที่นครม แล้วกลับมา

เมื่อมาถึงนครมท้าวปาจิตได้นำความขึ้นบังคมทูลต่อพระเจ้าอุทุมพรราชพระบิดาจึง ให้จัดขบวนขันหมากมีจำนวนรีพลมากมาย เดินทางไปเมืองพิมาย โดยที่หารู้ไม่ว่า บัดนี้ได้เกิดเหตุร้าย ขึ้นกับนางอรพิม นั่นคือ พระเจ้าพรหมทัต ผู้ครองเมืองได้ทราบข่าวความงามของนางจึงได้ให้พระยารามไปนำตัวนางมาไว้ในพระราชวัง นางอรพิม สุดจะขัดขืนได้จำต้องมา และตั้งจิตอธิษฐานว่า ถ้ามิใช่ ท้าวปาจิตแล้ว ผู้ใดจะต้องนางก็ขอให้กายนางร้อนเหมือนไฟ พระเจ้าพรหมทัตจึงแะต้องนางมิได้ กระบวนขันหมากของท้าวปาจิตยกออกจากนครมมาหลายคืนหลายวัน จนมาถึงลำน้ำแห่งหนึ่ง (อยู่ในตำบลจั่ว ปัจจุบันนี้) ท้าวปาจิตให้ทหารหยุดกระบวนขันหมาก เพื่อให้ทหารและสัตว์พาหนะได้พัก และบริโภคน้ำ ชาวบ้านเห็นผู้คนมากันมากมายจึงเข้าไปถามว่ามาทำไมและจะไปไหน พวกทหารตอบว่าจะไปบ้านสำริด เพราะพระโอรสรัชสมัยเมืองขอมจะแต่งงานกับสาวบ้านนี้ ชาวบ้านถามชื่อหญิงนั้น ทหารบอกว่าชื่อนางอรพิม ชาวบ้านจึงเล่าให้ฟังว่า พระเจ้าพรหมทัตได้นำตัวเข้าไปไว้ในปราสาทเสีย แล้ว ทั้งพระเจ้าอุทุมพรและท้าวปาจิตตกพระทัยยิ่งนัก โดยเฉพาะท้าวปาจิตโกรธมากถึงกับโยนข้าวของเครื่องใช้ขันหมากทิ้งแม่น้ำหมด (ที่ตรงนั้นเรียกว่าลำมาศหรือลำปลายมาศที่ไหลไปสู่ลำน้ำมูลจนทุกวันนี้) ส่วนรถทรงก็ล้อตุ้มรถและกงรถจนหักทำลายหมด ชาวบ้านนำมากองรวมกันไว้จนที่ เรียกว่า บ้านกรรพ จากนั้นท้าวปาจิตได้ขออนุญาตไปตามนางตามลำพัง พระเจ้าอุทุมพรและข้า ทหารจึงเดินทางกลับนครม ท้าวปาจิตไปพบยายบัว ปลอบโยนนางว่าจะใช้ปัญญานำนางอรพิม ออกมาให้ได้ แล้วปลอมตัวเป็นลูกชายยายบัวเข้าไปตามหาน้องสาวชื่ออรพิม ไปบอกนายประตูว่าจะ ขอเข้าเฝ้าน้องสาว นายประตูถามว่าใคร ท้าวปาจิตตอบว่า นางอรพิม ซึ่งจะเป็นพระมเหสีของพระ เจ้าพรหมทัตในไม่ช้านี้ นายประตูพาไปพบนางอรพิม นางร้องว่า อ้อ พี่มา... (คำนี้เพี้ยนเป็นพิมายใน ปัจจุบันนี้) พระเจ้าพรหมทัตมาพบนางอรพิมเห็นท้าวปาจิตจึงถามว่าใคร นางตอบว่าเป็นพี่ชายของ นาง พระเจ้าพรหมทัตถามว่าทำไมหาгинอะไร ทำไรทำนา หรือค้าขายอะไร ท้าวปาจิตตอบว่าค้าขาย ทางไกล ทราบว่าน้องจะอภิเษกเป็นพระมเหสีจึงมาอวยพรให้ และอยากรู้จักพระองค์ให้พระองค์รู้จัก ตนด้วย พระเจ้าพรหมทัตดีใจเพราะนางอรพิม จะได้ยอมเป็นพระมเหสีอย่างที่เคยนึกว่าจาไว้ จึงให้หา เหล้ายาอาหารมาเลี้ยงดู ท้าวปาจิตดื่มเล็กน้อยแต่พระเจ้าพรหมทัตถูกนางอรพิมอมเหล้าเสียจนเมา มายเสียสติ ท้าวปาจิตจึงใช้พระขรรค์ฟันคอขาดอยู่ ณ ที่นั้น แล้วอุ้มนางอรพิมหนีออกมา

ท้าวปาจิตและนางอรพิม เดินทางมาถึงป่าใหญ่แห่งหนึ่ง พอดีเป็นเวลารุ่งสว่างพบ นายพรานคนหนึ่งชื่อ พรานนกเอี้ยง ออกมาเที่ยวล่าเนื้ออยู่ พรานนกเอี้ยงเห็นนางอรพิมสวยก็นึกรักนาง จึงใช้หน้าไม้ยิงท้าวปาจิตตายแล้วพานางไป นางทำเล่ห์กลว่ามีกำลังน้อยเดินทางมาเหน็ดเหนื่อยมากจะเดินทางไม่ไหว ถ้ามีรถหรือเกวียนหรือช้างม้าให้นางนั่งไป นางก็ยินดียะปอด้วย พรานหลงเชื่อไปหากระบือมาให้นางขี่ ตัวนายพรานนั่งข้างหน้าคอยบังคับกระบือ นางอรพมนั่งข้างหลังพอได้โอกาสนี้ก็ใช้พระขรรค์ท้าวปาจิตแทงนายพรานตาย นางกลับมาที่ศพท้าวปาจิต ร่ำไห้คร่ำครวญอยู่จนพระอินทร์เกิดความสงสารชวนพระเวสสุกรรม แปลงกายเป็นงูกับพังพอนสู้กัน เมื่อพังพอนตาย งูก็ไปกัดเปลือกไม้ชนิดหนึ่งมาเคี้ยวพ่นใส่บาดแผลพังพอน พังพอนจึงฟื้นขึ้นต่อสู้กันต่อไป ครั้นงูตายพังพอนก็ทำเช่นเดียวกัน สัตว์ทั้งสองผลัดกันตายผลัดกันฟื้นเช่นนี้เป็นเวลาพอสมควรแล้วหายไป นางอรพิมเฝ้าสังเกตอยู่ เห็นหนทางที่จะทำให้ท้าวปาจิตฟื้นจึงไปเอาเปลือกไม้มาเคี้ยวพ่นใส่บาดแผลท้าวปาจิตเช่นกัน ท้าวปาจิตฟื้นขึ้นได้ช่วยกันเก็บเปลือกไม้ติดตัวไปเท่าที่จะนำไปได้แล้วออกเดินทางต่อไปยังนครธม

หลังจากรอนแรมกันมาเป็นเวลาพอสมควร ก็มาถึงฝั่งแม่น้ำแห่งหนึ่งซึ่งกว้างมาก ไม่มีเรือแพหรือขอนไม้จะข้ามไปยังฝั่งตรงข้ามได้ จึงนั่งปรึกษาหาหนทางอยู่ ขณะนั้นมีเถรคนหนึ่งชาวบ้านเรียก เถรเรือลอย เพราะเถรลงเรือไปบิณฑบาตตามแม่น้ำเป็นประจำ เถรพายเรือผ่านมาท้าวปาจิตขอร้องให้ช่วยส่งข้ามฝากให้ด้วย เถรเห็นนางอรพิมสวยมากก็คิดจะพานางไปกับตน จึงบอกว่าเรือลำนี้ขึ้นได้ครั้งละ 2 คนเท่านั้นมิฉะนั้นเรือจะล่ม ท้าวปาจิตจำต้องให้นางอรพิมไปกับเถรก่อน เถรพานางลอยน้ำไปเรื่อยๆ ท้าวปาจิตจะเรียกอย่างไรก็ได้หยุด จึงต้องพลัดพรากันอีกครั้งหนึ่ง นางอรพิมต้องคิดอุบายหนีจากเถรจนกระทั่งมาพบต้นมะเดื่อต้นหนึ่งสูงมาก ลูกตกเต็มต้นผลงามๆ น่ากินทั้งนั้น นางบอกเถรว่าอยากกินมะเดื่อ ให้เถรปีขึ้นไปเก็บมาให้ เอาลูกที่งามที่สุดอร่อยที่สุดสุกที่สุดซึ่งจะอยู่บนยอดสูง เถรหลงเชื่อปีนต้นไม้ไปหาลูกมะเดื่อที่นางต้องการ นางรีบเอานามมาสะไวโคนต้นแล้วลงเรือพายหนีไป ก่อนไปได้สั่งไว้เป็นวาจาสิทธิ์ว่าให้เถรอยู่บนต้นมะเดื่ออย่าไปไหน เถรจึงตายอยู่บนต้นมะเดื่อนั่นเอง ก่อนตายได้แข่งให้มีแมลงหวี่มาเกิดในลูกมะเดื่อทุกลูกไป

นางอรพิมพายเรือกลับมาหาท้าวปาจิตแต่ไม่พบ จึงจอดเรือแล้วขึ้นฝั่งเที่ยวตามหาจนพระอินทร์เกิดความสงสารลงมาประทานแหวนให้วงหนึ่งบอกนางว่า ถ้าสวมไว้ที่นิ้วชี้จะกลายร่างเป็นชาย แต่ถ้าถอดออกสวมนิ้วอื่นจะกลายเป็นหญิงดังเดิม นางอรพิมจึง ควักนมทั้งสองข้างออกมาปาเข้าป่า กลายเป็นต้น “นมนาง” จากนั้นนางจิกแก้มอวบอ้อมจิ้มลิ้มเป็นพวง เหยียดทิ้งไปกลายเป็นต้น “แก้มอ้น” และควักโยนขึ้นป่าเข้าปากกลายเป็นต้น “โยนปีศาจ” นางจึงสวมแหวนที่นิ้วชี้จึงกลายร่างเป็นชาย เดินติดตามท้าวปาจิตต่อไป พบใครที่ไหนก็สอบถามว่าเห็นใครรูปร่างหน้าตาอย่างนี้ไหม รู้จักคนชื่อท้าวปาจิตไหม สอบถามจนทั่วแล้วก็ไม่มีผู้ใดรู้จักหรือเห็นเลย นางจึงร่อนเร่ไปโดยอยู่ในเพศชายตามลำพังจนกระทั่งมาถึงเมืองหนึ่ง ชื่อ จัมปาศกนคร เมืองจัมปาศกนครที่นางอรพิมมาถึงนี้

พระมหากษัตริย์ผู้ปกครองเมืองมีพระราชธิดาสวยงามมากแต่ไม่ทราบว่าเป็นอะไรตาย หมอคนใดก็ช่วยไม่ได้ ชาวเมืองพากันร้องไห้อาลัยรักนางอยู่ นางอรพิมรู้เข้าก็อยากจะลองช่วยนางดู ให้คนพาไปเฝ้าพระมหากษัตริย์ทูลขออนุญาตรักษา เมื่อพระองค์อนุญาต นางอรพิมได้ใช้เปลือกไม้ที่ได้จากป่าครวรักษาทั่วป่าจิตมาเคี้ยวพ่นใส่พระราชธิดาจนฟื้นขึ้น พระมหากษัตริย์และพระญาติดีใจมากปรึกษากันว่าจะให้นางอรพิมอภิเษกกับพระธิดา แต่นางอรพิมบ่ยเบี่ยงว่า ขอเวลาสักปีหรือสองปีให้ได้บวชเรียนและศึกษาศิลปศาสตร์ให้จบก่อน พระมหากษัตริย์จำต้องยอมตามใจ หลังจากนั้นไม่นานนัก นางอรพิมจึงขอลาไปตามท้าวปาจิตด้วยความรู้สึกสิ้นหวังว่าคงจะไม่พบกันเป็นแน่แล้ว นางไปอยู่ที่วัดแห่งหนึ่งศึกษาพระธรรมวินัยจนมีความรู้แตกฉานมาก พระในวัดและศิษย์ตลอดจนชาวบ้านก็ยกให้เป็นพระสังฆราช นางอรพิมให้สร้างโบสถ์ขึ้นหลังหนึ่ง เขียนภาพเล่าเรื่องนางกับท้าวปาจิตที่ผาผ่นตั้งแต่ท้าวปาจิตได้อาศัยอยู่กับยายบัวจนถึงตอนนางมาบวชอยู่แต่ละตอนละเอียดครบถ้วนกระบวนความ นางสั่งไว้ว่า หากมีผู้ใดที่มาดูภาพเขียนผาผ่นแล้วร้องไห้ให้คนเฝ้าโบสถ์รีบไปบอกให้รู้ทันที วันหนึ่งท้าวปาจิตเดินทางมาถึงเมืองนี้ ได้เข้าพักอาศัยในโบสถ์ และนอนหลับไปด้วยความเหน็ดเหนื่อย ครึ่งตื่นขึ้นมองไปรอบๆ เห็นภาพเขียนบนผาผ่นโบสถ์ ได้ลุกไปเดินดูโดยรอบ รู้ว่าเป็นเรื่องราวของตนกับนางอรพิม จึงทรุดลงร่ำไห้อยู่ตรงนั้น คนเฝ้าโบสถ์เห็นรีบนำความไปเล่าให้พระสังฆราชรู้ พระสังฆราชให้นำท้าวปาจิตไปพบ ท้าวปาจิตสอบถามความเป็นมาของรูปเขียน พระได้เล่าให้ฟังและบอกว่าตนคือนางอรพิม จากนั้นก็ถอดแหวนออกสวมที่นิ้วนาง กลายรูปเป็นหญิงตามเดิม ทั้งสองสวมกอดกันร่ำไห้ด้วยความยินดีเป็นที่สุด แล้วนางอรพิมก็บอกลาชาววัดและชาวบ้านเดินทางกลับนครธม พระเจ้าอุทุมพรราชมีความยินดีมาก อภิเษกให้ท้าวปาจิตเป็นกษัตริย์ปกครองประเทศ ทั้งสองครองเมืองกันอย่างมีความสุขสืบมา (นายทวีศักดิ์ หงษ์เจริญ, ผู้รวบรวมข้อมูล)

2	สระแก้ว	โคกสูง	โคกสูง	โบราณสถาน	ปราสาทหนองผักนึ่งใหญ่	ปราสาทตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้บ้านน้อยละมติม โดยปัจจุบันพบส่วน สัมภาษณ์ นายสุดใจ จิตรพวน ฐานศิลาแลงของปราสาทตั้งอยู่บนเนินดินลักษณะของฐานเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดกว้าง 37 เมตร ยาว 50 เมตร มีคูน้ำล้อมรอบปราสาทมีเส้นทางเดินทางเข้า ทางทิศตะวันออกอันเป็นทางของส่วนใหญ่ พบเศษศิลาแลงและเศษภาชนะ ดินเผาบนพื้นที่เนินดินนี้ แล้วห่างจากปราสาทไปทางทิศตะวันออกประมาณ 50 เมตร มีบารายทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดกว้าง 100 เมตร ยาว 140 เมตร น่าจะเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญของปราสาท	สัมภาษณ์ นายสุดใจ จิตรพวน
3	สระแก้ว	โคกสูง	โคกสูง	โบราณสถาน	ปราสาทตาบูน	ปราสาทมีเนื้อที่ 73 ไร่ หนึ่งหน้าไปทางทิศตะวันออก เหลือเพียงร่องรอยดิน สัมภาษณ์ นายสุดใจ จิตรพวน ของปราสาทร้างเท่านั้น โดยปราสาทตาบูน จะอยู่ห่างจากปราสาทวัดหนองผัก ประมาณ 200 เมตร และอยู่ห่างจากปราสาทตาไปประมาณ 500 เมตร จึงเห็นว่าปราสาทตาบูน จะอยู่ระหว่างปราสาทหนองผักนึ่งและปราสาทตาไป และสร้างจากหินชนิดเดียวกันคือหินศิลาแลง	สัมภาษณ์ นายสุดใจ จิตรพวน
4	สระแก้ว	โคกสูง	โคกสูง	โบราณสถาน	ปราสาทตาใบ	ปราสาทหนองตาใบเป็นปราสาทอีกแห่งในอำเภอโคกสูง ที่หลงเหลือซาก สัมภาษณ์ นายสุดใจ จิตรพวน ศาสนสถานแบบขอมโบราณยุคพระนคร ผนังของปราสาทสร้างด้วยศิลาแลง ลักษณะรูปทรงของปราสาทเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าอยู่ที่บนเนินดินมีคูน้ำล้อมรอบ โดยเว้นทางเดินเข้าปราสาทด้านทิศตะวันออก จากหลักฐานที่นี้เคยพบ ประติมากรรมบุคคลยืนมือข้างหนึ่งถือดอกบัวขึ้นในระบอบ นอกจากนี้ยังพบ ศิลาทรายซึ่งเป็นส่วนสถาปัตยกรรม แต่ไม่ปรากฏหลักฐานใดที่จะบอกความ เป็นมาของปราสาทนี้ได้	สัมภาษณ์ นายสุดใจ จิตรพวน
5	สระแก้ว	โคกสูง	โนนหมากมุ่น	โบราณวัตถุ	เนินโบสถ์	ลักษณะเป็นรูปรางน้ำแห่งแต่ไม่สูง คล้ายมีการก่ออิฐเป็นเสาเหมือนประตูทางเข้า สัมภาษณ์ และมีศิลาจารรอบ ประตูทางเข้ามี 4 ทิศ มีบารายอยู่ทางทิศตะวันออกและทิศใต้ นายบุตรดา สุขสวัสดิ์	สัมภาษณ์

ภาพที่ 3.5 ฐานข้อมูลโรงเรียนทัพพระยาพิทย

3.1.2 สรุปผลการดำเนินงาน

จากการสำรวจพบว่าโบราณสถานทีพบในพื้นที่นั้นมีทั้งที่สร้างด้วย หินทราย ศิลาแลง และอิฐ ซึ่งมีตามชายแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชา โบราณสถานเหล่านี้ได้ถูกทำลายไปเป็นจำนวนมาก ทั้งภัยธรรมชาติ ภัยสงคราม และน้ำมีมนุษย์ แม้หลายแห่งยังมิได้ทำการขุดค้นขุดแต่ง แต่ด้วยหลักฐานโบราณวัตถุที่พบ และหรือองค์ประกอบอันเป็นแบบแผนของโบราณสถานเหล่านี้ อันได้แก่ ชากเนินโบราณซึ่งล้อมรอบด้วยคูน้ำ และเว้นช่องทางด้านหน้าหรือทางทิศตะวันออก มีสระน้ำหรือบารายอยู่ใกล้เคียง ประกอบด้วยการอยู่ใกล้กับประเทศกัมพูชา ทำให้สันนิษฐานได้ว่าโบราณสถานเหล่านี้จะเป็นโบราณสถานขอม

ในการสำรวจปราสาทสติกก๊กอกรมเมื่อวิเคราะห์จากหลักฐานทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์ศิลปะ เช่น รูปทรงและแผนผังโบราณสถาน กับหลักฐานลายลักษณ์ได้แก่ศิลาจารึกสติกก๊กอกรม ทำให้ทราบว่าปราสาทสติกก๊กอกรมเป็นศาสนสถานในสมัยขอม ส่งผลให้สามารถเชื่อมโยงจากการตั้งคำถาม สมมติฐาน และอภิปรายประเด็นผลการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีเหตุผล

จากผลการดำเนินงานของโรงเรียนทัพพระยาพิทยาตามโครงการยุววิจัยอาเซียนไทย-กัมพูชานั้น ทำให้คณะสำรวจมีความรู้เกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ ประวัติศาสตร์ และประเพณีวัฒนธรรมภายในท้องถิ่น ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการที่จะรักษาและหวงแหนสิ่งที่อยู่ในชุมชน ส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชน ให้เยาวชนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ร่วมกันจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและท้องถิ่น

3.2 โรงเรียนสูงเนิน

การดำเนินงานของครูและนักเรียนโรงเรียนสูงเนินนั้นทำให้ได้ศึกษาวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น และสืบค้นข้อมูลโบราณสถานวัตถุในท้องถิ่นจากฐานข้อมูล นอกจากนี้ยังแบ่งปันความรู้และสร้างความเข้าใจทางโบราณคดี วัฒนธรรมท้องถิ่นของเยาวชนไทย-กัมพูชา

3.2.1 ขั้นตอนและผลการดำเนินงาน

การดำเนินงานในโครงการยุววิจัยอาเซียนไทย-กัมพูชา นักเรียน ครู ได้ร่วมกันศึกษาข้อมูลทางวัฒนธรรม เกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ วัฒนธรรมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ของท้องถิ่นโดยการศึกษาเกี่ยวกับโบราณสถานและโบราณวัตถุในท้องถิ่น ได้ใช้ฐานข้อมูลในโครงการศึกษาความเชื่อมโยงของวัฒนธรรมท้องถิ่นสมัยอดีตถึงปัจจุบันเพื่อพัฒนาฐานข้อมูลวัฒนธรรมและอารยธรรมโบราณในพื้นที่บริเวณลุ่มแม่น้ำโขงและคาบสมุทรมลายา ระยะที่ 2 เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการศึกษาค้นคว้า ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าและพัฒนาได้อย่างดียิ่ง นอกจากนั้นยังได้สืบค้นเส้นทางโบราณ พืชพันธุ์ไม้ภายในเมืองโบราณเสมา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทาง

วัฒนธรรมและโบราณสถานโบราณวัตถุระหว่างเยาวชนไทย-กัมพูชา โดยมีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และชุมชนในพื้นที่
 2. สำรวจพื้นที่ เพื่อศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับ วัฒนธรรมประเพณี โบราณสถาน โบราณวัตถุในท้องถิ่น เส้นทางโบราณในท้องถิ่น โดยใช้เวลาเรียนในคาบกิจกรรมชุมนุมประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในทุกวันอังคาร และช่วงเวลาวันหยุด (บางสัปดาห์)
 3. การใช้เครื่องมือ GPS ภาพถ่ายทางอากาศ กล้องถ่ายภาพ เครื่องบันทึกเสียง ในการศึกษาและตีความข้อมูลทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม
 4. ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือ ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต ภูมิปัญญาท้องถิ่น และหัวหน้าโครงการฯ
 5. ร่วมกิจกรรมประเพณีที่สำคัญของท้องถิ่น เช่น ประเพณีลอยพระประทีป พระราชทาน ณ เมืองโบราณเสมา ในเทศกาลวันลอยกระทง ประเพณีกินเข้าค่า ณ โบราณสถาน ปราสาทเมืองแขก ซึ่งจัดช่วงสัปดาห์ที่ 2 ของเดือนมีนาคม พิธีสงฆ์พระพุทธรูปไสยาสน์ วัดธรรมจักร เสมาราม ในเทศกาลสงกรานต์ พิธีบวงสรวงเจ้าเมืองเสมา ทุกวันที่ 15 ของเดือน พิธีบวงสรวง ปราสาทเมืองแขกทุกวันที่ 30 ของเดือน งานประเพณีพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา และของท้องถิ่น
 6. ประสานภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ และวัฒนธรรมประเพณี พิษพันธุไม้ภายในเมืองโบราณเสมา
- ก่อนการลงสำรวจพื้นที่ทางครูและนักเรียนได้ช่วยกันตั้งคำถามเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานดังนี้

1. โบราณสถานวัตถุในท้องถิ่นมีอะไรบ้าง
2. ภายในอำเภอสูงเนินมีถนนโบราณหรือไม่
3. ประเพณีใดบ้างที่มีการเชื่อมโยงกับโบราณสถานและโบราณวัตถุ
4. ประเพณีใดบ้างที่สูญหายไปจากปัจจุบัน
5. วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นแต่ละเดือนมีประเพณีอะไรบ้าง
6. เยาวชนในท้องถิ่นมีจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นเพียงใด
7. ชาวบ้านจะมีวิธีอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีและโบราณสถานวัตถุอย่างไร

ในการลงพื้นที่นั้นจะเป็นการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งโบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณี การละเล่น และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น โดยมีตัวอย่างข้อมูลดังนี้

ตัวอย่างข้อมูลแหล่งโบราณสถาน

- เมืองเสมา (เมืองนครราชสีมาเก่า)

เมืองเสมา เป็นชุมชนโบราณ มีผังเมืองเป็นรูปวงรีล้อมรอบด้วยคูน้ำคันดิน 2 ชั้น ประกอบด้วยบริเวณที่เป็นเมืองชั้นนอก และเมืองชั้นใน ภายในเมืองมีโบราณสถาน 9 แห่ง จากการขุดค้นทางโบราณคดีพบว่ามีลำดับการอยู่อาศัยของมนุษย์ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ต่อเนื่องมาในสมัยประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมทวารวดี มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 12-16 เป็นชุมชนที่นับถือศาสนาพุทธ สร้างสถูปเจดีย์ พระพุทธรูป ใบเสมา ที่สำคัญ ได้แก่ โบราณสถานหมายเลข 2-6 ไว้ในเมือง

นอกจากนั้นภายนอกเมืองยังปรากฏโบราณสถาน หมายเลข 7-9 และเจดีย์ที่วัดแก่นท้าว พระพุทธไสยาสน์ ที่วัดธรรมจักรเสมาราม ต่อมาราวพุทธศตวรรษที่ 15 ชุมชนนี้ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมเขมร จึงมีการก่อสร้างศาสนสถานตามแบบศิลปะขอมขึ้น ได้แก่ โบราณสถานหมายเลข 1 ขึ้นภายในตัวเมืองชั้นใน เมืองเสมามีเนื้อที่ประมาณ 2,475 ไร่ กรมศิลปากรขึ้นทะเบียนเมืองเสมาและกำหนดขอบเขตโบราณสถาน ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 53 ตอนที่ 34 วันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2479 และ เล่มที่ 69 ตอนที่ 60 ลงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2495 พิกัด ละติจูด 14°55'21.51 N ลองจิจูด 101°47'53.00 E

ตัวอย่างข้อมูลโบราณวัตถุ

● พระพุทธไสยาสน์

เป็นพระพุทธรูปสลักจากหินทรายขนาดใหญ่ศิลปะทวารวดี สร้างขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ 13 ขนาดความยาว 13.30 เมตร สูง 2.80 เมตร หันพระเศียรไปทางทิศใต้ ผินพระพักตร์ไปทางทิศตะวันออก ประดิษฐานอยู่ในอาคารก่ออิฐรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า สัญลักษณ์แสดงการเข้าสู่มหาปรินิพพานของพระพุทธเจ้า ปัจจุบันจัดแสดงอยู่ที่วัดธรรมจักรเสมาราม พิกัด ละติจูด 14°54'57.47 N ลองจิจูด 101°47'36.20 E

ตัวอย่างข้อมูลจารึก

● จารึกเมืองเสมา

จารึกหินทราย จารึกในพุทธศักราช 1514 สมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 5 กล่าวถึงพราหมณ์ยัชญวราหะราชครูผู้ทรงอำนาจในราชสำนักเขมรขณะนั้นสั่งให้ทำจารึกขึ้นไว้ที่เมืองเสมาเพื่อแสดงอำนาจเมืองพระนครแห่งอาณาจักรเขมร พบอยู่ใต้กำแพงแก้วของโบราณสถานหมายเลข 1 ภายในเมืองเสมา เป็นจารึกที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของชุมชนเดิม ปัจจุบันเก็บรักษาอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร

ตัวอย่างข้อมูลวัฒนธรรมประเพณี

● เครื่องแต่งกาย

การแต่งกายชาย ผู้ชายนุ่งผ้าโจงกระเบนหางยาว กางเกงขาก๊วย กางเกงขาสั้น กางเกงยาว หากอยู่บ้านจะนุ่งผ้าถุงไม่สวมเสื้อ เมื่อออกนอกบ้านจะใส่เสื้อคอกลม ปกฮาวาย หรือปกเชิ้ต และเสื้อแขน

กระบอก มีผ้าขาวม้าพาดบ่าเหมือนสไบ ตัดผมทรงดอกกระทุ่ม สะพายย่าม ไม่สวมรองเท้า

การแต่งกายหญิง ผู้หญิงนุ่งผ้าโจงกระเบนสีเข้ม คาดเข็มขัดเงิน เข็มขัดทอง หรือ เข็มขัดนากสวมเสื้อที่นิยมใช้ผ้ารัดอก คอกระโจม และเสื้ออีแปะ เสื้อดังกล่าวสามารถใส่ได้ทุกโอกาสส่วนเครื่องประดับนิยมใช้ทองมากกว่าเพชรพลอย และนิยมใส่ตุ้มหูมากกว่าสร้อย และแหวน ผู้หญิงสูงอายุจะนุ่งโจงกระเบน ส่วนวัยกลางคนนิยมนุ่งผ้าถุง ซึ่งเป็นผ้าฝ้ายพิมพ์ลายหรือผ้าฝ้ายพื้นสีเข้ม และสวมเสื้อคอกระเช้า

- การรักษาโรค

- ผื่นคัน

ลักษณะ เป็นพรรณไม้เลื้อยชนิดหนึ่งที่มีเนื้ออ่อน ลำต้นกลวง และเป็นปล้องๆ มีสีเขียว จะเลื้อยขึ้นแผ่ตามหน้าน้ำ หรือในที่ลุ่ม ตามพื้นที่ที่มีความชื้น และ ใบมีสีเขียวเข้ม ลักษณะของใบจะเป็นรูปสามเหลี่ยมมุมแหลม จะออกเป็นใบเดี่ยวสลับทางกันตามข้อต้น ลักษณะของดอกเป็นรูปประหลาดเล็ก มีสีม่วงอ่อนๆ หรือสีชมพู

ประโยชน์ แก่โรคประสาท ปวดศีรษะ บำรุงสายตา แก่ตาฝ้าฟาง แก่เบาหวาน เป็นยาระบายอ่อนๆ แก่ริดสีดวงทวาร แก่เลือดกำเดาออก แผลฟกช้ำ ไอเรื้อรัง

- วัฒนธรรมประเพณีและการละเล่นพื้นเมือง

- รำเดือนห้า ผีฟ้อน

รำเดือนห้า เป็นกิจกรรมความเชื่ออย่างหนึ่งของชาวเสมา เริ่มรำตั้งแต่หลังสงกรานต์ไปจนถึงเดือนหกขึ้นหาค่า วิธีการกระทำจะเรียบง่าย คือ มีหมอแคนคนหนึ่งเป่าแคน ทำนองเดือนห้าขึ้น จะมีคนรำตามเป็นขบวนรอบโต๊ะตั้งเครื่องไหว้คาย หรือเครื่องไหว้ประกอบด้วย จีบหมากพลู กระจกน้ำหอม หวี ผ้าถุง และผ้าขาว ยาวประมาณหนึ่งศอก จัดไว้ในถาดใบเดียว ถึงเวลาฟ้อนก็ยกคายเหนือศีรษะเพื่อเชิญวิญญาณเข้ามาสิงสู่และก็ฟ้อนรำ การแต่งกายหญิง แต่งแบบพื้นเมืองนุ่งผ้าถุง สวมเสื้อแขนสามส่วน คาดผ้า สไบ ทัดดอกไม้ที่หูซ้าย ชายแต่งกายแบบพื้นเมือง นุ่งโสร่ง เสื้อม่อฮ่อม ผ้าขาวม้าคาดเอว ทัดดอกไม้ที่หูซ้าย

ตารางที่ 3.2 กระบวนการทำงานของเยาวชนจากโรงเรียนสูงเนิน

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาและอุปสรรค
1. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น	- สัมภาษณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้เฒ่า ผู้แก่ แต่ละหมู่บ้าน - เข้าร่วมประเพณี พิธีกรรมของท้องถิ่น	- ทราบประเพณี พิธีกรรม ในแต่ละเดือนของท้องถิ่น - ประเพณีที่สูญหายไปและประเพณีที่เกิดขึ้นใหม่ - ได้เรียนรู้จากผู้เฒ่า ผู้แก่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นใน หมู่บ้าน - เกิดทักษะการเรียนรู้ ทำให้กล้าคิด กล้าแสดงออก ได้อย่างเหมาะสม	เวลาน้อยทำให้ได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน
2. เพื่อสืบค้นข้อมูลโบราณสถาน โบราณวัตถุ โบราณวัตถุ ในท้องถิ่นจากฐานข้อมูล	- ศึกษาข้อมูลโบราณสถาน โบราณวัตถุ จากฐานข้อมูล gms.crma.ac.th - สัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้เฒ่าผู้แก่ใน แต่ละหมู่บ้าน - สำรวจโบราณสถาน โบราณ วัตถุในเขตอำเภอสูงเนิน	- ทำให้ทราบตำแหน่งที่ตั้ง พิกัดของโบราณสถานวัตถุในเขตอำเภอสูงเนินเพิ่มเติม - ทำให้เกิดทักษะการสืบค้น, การเรียนรู้นอกห้องเรียน - ทำให้เกิดจิตสำนึกอนุรักษ์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ - ชาวบ้านเกิดการตื่นตัว สนใจเรื่องราวเกี่ยวกับ โบราณสถาน โบราณวัตถุใน ท้องถิ่นของตน	ชาวบ้านไม่มีความรู้เกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุในท้องถิ่น ทำให้บางคนทำลายโบราณสถาน โบราณวัตถุโดยไม่ตั้งใจ
3. เพื่อแบ่งปันความรู้ และสร้างความเข้าใจทางโบราณคดี - วัฒนธรรมท้องถิ่นของเยาวชนไทย – กัมพูชา	- นักเรียนนำเสนอผลการดำเนินงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องราวประวัติศาสตร์ โบราณคดี ประเพณี พิธีกรรม มรดกทางศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น ของเยาวชนทั้งสองประเทศ	- ทำให้นักเรียนเกิดทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางวัฒนธรรม และโบราณคดีของไทย-กัมพูชา - นักเรียนเกิดความรักและภาคภูมิใจในมรดกทางศิลปวัฒนธรรมร่วมกัน - นักเรียนเกิดจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรม	ด้านภาษาในการสื่อสาร

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	โบราณสถาน	ชื่อวัฒนธรรม	รายละเอียด	แหล่งอ้างอิง	ภาพประกอบ
นครราชสีมา	สูงเนิน	เสมา	โบราณวัตถุ	พระพุทธรูปโยชานัน	เป็นพระพุทธรูปสลักจากหินทรายขนาดใหญ่ ศิลปะทวารวดี สร้างขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ 13 ขนาดความยาว 13.30 เมตร สูง 2.80 เมตร ท่านพระเศียรไปทางทิศใต้ ศีรษะหักครึ่งไปทางทิศเหนือ ประดิษฐานอยู่ในอาคารก่ออิฐรูปสี่เหลี่ยมคี่ ด้านทิศเหนือแสดงการเข้าสู่วินิจฉัยทางของพระพุทธรูป ปัจจุบันจัดแสดงอยู่ที่วัดธรรมจริยธรรมาราม ทิศใต้	สมเดช อิลานโนธรรม, เอกสารประกอบการอบรม โครงการสร้างจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรม, โรงเรือนสูงเนิน, 2551	
		เสมา		ธรรมจักร	ธรรมจักรหินทรายลักษณะเป็น หอนล่างของธรรมจักรมีลายสลักคล้ายหน้าพญาคบาศี ศิลปะทวารวดี อายุราวพุทธศตวรรษที่ 13 สัญลักษณ์การแสดงปฐมเทศนาของพระพุทธเจ้า ปัจจุบันอยู่ที่วัดธรรมจริยธรรมาราม ทิศใต้	ศ.ดร.ภาณุ อินทรารักษ์, ทวารวดีธรรมจักร, 2551	
		เสมา		เขาสธรรมจักร	เขาสันทรายธรรมจักร สลักด้วยธรรมจักรทวารวดี หอนบริเวณด้านหน้าพระพุทธรูปโยชานัน สลักด้วยธรรมจักรทวารวดี พุทธศตวรรษที่ 13 ปัจจุบันเก็บรักษาอยู่ที่วัดธรรมจริยธรรมาราม ทิศใต้	ศ.ดร.ภาณุ อินทรารักษ์, ทวารวดีธรรมจักร, 2551	
		เสมา		ใบเสมาหินทราย	ลักษณะเป็นหินทรายโคลนแดงอย่างหนาๆ ไม่มีความลาดใด ๆ พบบริเวณเนินหินค้ำ และบึงล้อมรอบพระพุทธรูปโยชานัน และโบราณสถานภายในเมืองเสมา ทิศใต้ ใบเสมาหินปูนปั้นค้ำ	สมเดช อิลานโนธรรม, เอกสารประกอบการอบรม โครงการสร้างจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรม, โรงเรือนสูงเนิน, 2551	
		เสมา		ใบเสมาสลักภาพพระพุทธรูปและอุษณภิกษุ	ใบเสมาหินทรายสลักภาพพระพุทธรูปและอุษณภิกษุ พุทธศตวรรษที่ 13 พบ ณ เสาหินบ้านแก่งหัว วัดแก่งหัว ปัจจุบันเก็บรักษาอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ทิศใต้	สมเดช อิลานโนธรรม, เอกสารประกอบการอบรม โครงการสร้างจิตสำนึกอนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรม, โรงเรือนสูงเนิน, 2551	
		เสมา		เหรียญเงินโบราณ	เป็นเหรียญเงิน มีสัญลักษณ์มงคล ขนานภายในเมืองเสมา	ศุภดาปรีชา เหมอินสูงเนิน, ชาวบ้านแก่งหัว ค. เสมา ค. สูงเนิน จ. นครราชสีมา	

ภาพที่ 3.6 ฐานข้อมูลของโรงเรียนสูงเนิน

3.2.2 สรุปผลการดำเนินงาน

การเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมการศึกษาเรื่องราวของท้องถิ่นจากเอกสาร ฐานข้อมูล การลงพื้นที่ศึกษาโดยเรียนรู้จากชาวบ้าน ผู้เฒ่าผู้แก่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น พระสงฆ์ แหล่งโบราณสถาน โบราณวัตถุในท้องถิ่น การได้เข้าร่วมประเพณีพิธีกรรมกับชาวบ้าน เป็นการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยที่เด็กไม่รู้ตัว เนื่องจากในการลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่สนุกสนาน ตื่นเต้น ได้พบผู้คนและเหตุการณ์ใหม่ๆ ตลอดเวลา ได้เรียนรู้เรื่องต่างๆ จากชาวบ้านที่ใจดีมีความเอ็นดูเด็กๆ เขาอยากบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ที่เขารู้ให้เด็กฟัง นอกจากนั้นระหว่างการเรียนรู้อยังมีอุปกรณ์ที่ทันสมัยที่ช่วยให้การทำงานสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น เครื่องอัดเสียง กล้องถ่ายภาพที่สามารถบอกพิกัดของสถานที่ และเครื่อง GPS โดยได้ค้นพบเรื่องราวที่มีคุณค่าความสำคัญต่อท้องถิ่น ดังนี้

● เส้นทางโบราณ

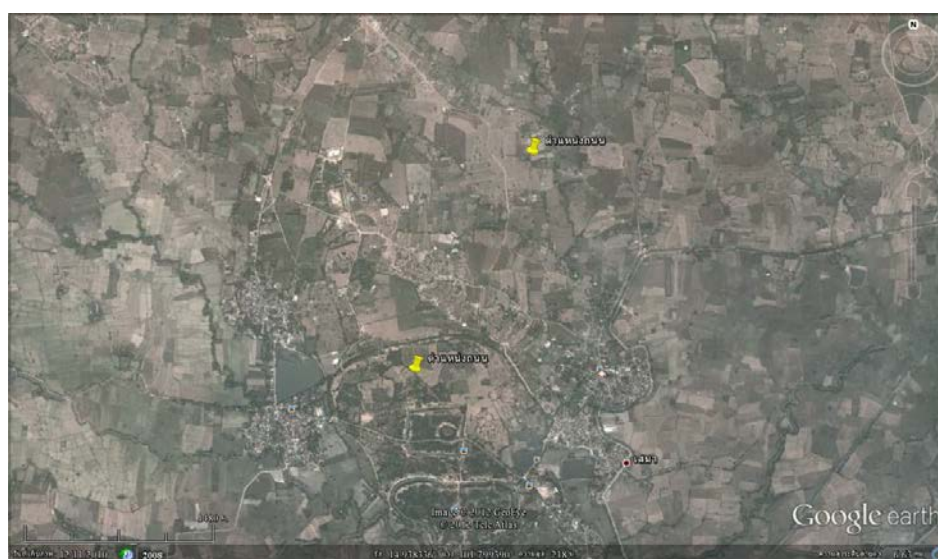
พบเส้นทางโบราณจากเมืองเสมาไปยังบ้านเมืองสำคัญทางภาคกลางและภาคเหนือ เช่น ละโว้ ศรีเทพ ซึ่งเส้นทางดังกล่าวผ่านจากทางทิศเหนือของเมืองเสมาไปยังอำเภอด่านขุนทด โดยระหว่างทางพบหลักหินตามแนวเส้นทางโบราณ ซึ่งปัจจุบันชาวบ้านนำไปเก็บรักษาไว้ที่วัดมะตูมหวาน ตำบลเสมา อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า ทำจากหินทรายแดง ด้านบนของหลักหินมีรอยสลักเป็นเส้นลึก 2 เส้น โดยตำแหน่งที่พบอยู่ที่พิกัดละติจูด 15°03'25.70 N

ลองติจูด 101°03'58.26 E ซึ่งอยู่ห่างจากเมืองเสมาประมาณ 15 กม. ระยะห่างของหินทั้งสองก้อนบนเส้นทางห่างกันประมาณขนาดเกวียนผ่านได้

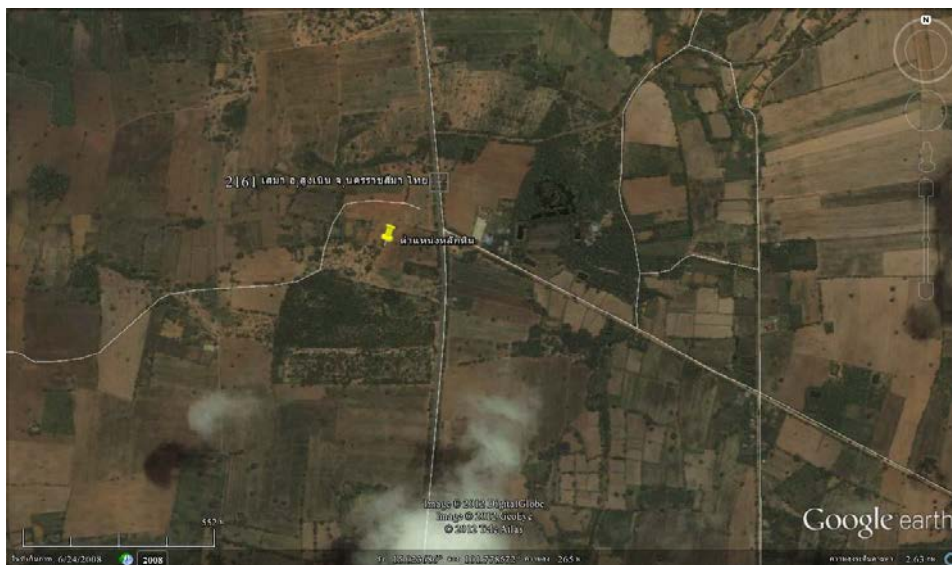
นอกจากนั้น ยังพบเสาหินลักษณะเดียวกันนี้อีกหลักหนึ่งซึ่งอยู่ห่างจากจุดที่พบหลักหิน 2 หลักนี้ไปทางทิศเหนืออยู่ห่างจากจุดนี้ไปประมาณ 15 กม. ซึ่งอยู่ใกล้โรงเรียนไชยณรงค์อำเภอด่านขุนทด

ภาพที่ 3.7 หลักหิน 2 หลักหินที่พบตามเส้นทางโบราณ บ้านมะตูมหวาน ตำบลเสมา อำเภอสองเนิน จังหวัดนครราชสีมา

ภาพที่ 3.8 ภาพถ่ายทางอากาศเส้นทางโบราณจากเมืองเสมาไปยังบ้านเมืองโบราณทางภาคกลางและภาคเหนือ (ภาพโดย พ.อ.รศ.ดร.สุรัตน์ เลิศล้ำ)

ภาพที่ 3.9 ภาพถ่ายทางอากาศตำแหน่งที่พบหลักฐานที่เป็นหลักหินบนเส้นทางโบราณ ใกล้เมืองเสมา (ภาพโดย พ.อ.รศ.ดร.สุรัตน์ เลิศล้ำ)

- บ้านซับตะกั่วเก่า

พบบ้านซับตะกั่วเก่า ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอสีคิ้ว ที่มีพื้นที่ติดต่อกับบ้านมะตูมหวาน ตำบลเสมา อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา จากหลักฐานที่พบบริเวณไร่ข้าวโพดของชาวบ้าน สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นเตาเผาโบราณ หรือเตาหลอมตะกั่ว เนื่องจากพบเศษภาชนะดินเผาสมัย วัฒนธรรมทวารวดี วัฒนธรรมเขมร เป็นจำนวนมาก จากคำบอกเล่าของชาวบ้านว่าในช่วง 10 กว่าปีที่ ผ่านมา ภายในหมู่บ้านซับตะกั่วเก่าแห่งนี้มีเศษตะกั่วเก่าสมัยโบราณเป็นจำนวนมาก จนกระทั่งศิษย์ หลวงพ่อคุณ ปริสุทโธ ได้นำมาตะกั่วจากบ้านซับตะกั่วเก่าแห่งนี้ไปทำวัตถุมงคลติดต่อกันเป็น เวลานานนับ 10 ปี

บ้านซับตะกั่วเก่า จึงน่าจะเป็นชุมชนโบราณในอดีต ที่มีความสำคัญตามชื่อหมู่บ้าน ในฐานะเป็นแหล่งแร่ตะกั่ว ซึ่งมีความสำคัญในการนำไปใช้เป็นส่วนผสมของสารโลหะที่มีความสำคัญในอดีต

ปัจจุบันบ้านซับตะกั่วเก่า ยังคงปรากฏเศษภาชนะดินเผา และร่องรอยเตาเผา สำหรับตะกั่วยังคงมีเหลือเพียงเล็กน้อย ตำแหน่งบริเวณที่พบหลักฐานดังกล่าว อยู่ในตำแหน่งพิกัด ละติจูด 15°03'25.70 N ลองจิจูด 101°03'58.26 E พื้นที่ดังกล่าวชาวบ้านใช้เป็นพื้นที่เพาะปลูกพืชไร่ ซึ่งต่อไปอาจทำให้ร่องรอยหลักฐานทางประวัติศาสตร์สูญหายไป

ภาพที่ 3.10 ผู้ใหญ่บ้านซับตะกั่วเก่า และลุงแดง (ภูมิปัญญาท้องถิ่น) นำชมเศษเตาเผาและเศษตะกั่วในอดีตมีเป็นจำนวนมาก

- วัดโนนหินดาด

พบวัดโนนหินดาด ซึ่งตั้งอยู่ที่ตำบลมะเกลือเก่า อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ที่คาดว่าน่าจะเป็นวัดเก่าแก่ เนื่องจากพบเศษอิฐเก่า และจากคำบอกเล่าของชาวบ้าน และเจ้าอาวาส วัดว่าเดิมบริเวณนี้เป็นซากวัดเก่าที่เหลือแต่ฐานอิฐ และพบใบเสมาหินและเศษอิฐเก่าเป็นจำนวนมาก ทางวัดได้นำอิฐเก่ามามาก่อสร้างเป็นผนังและหน้าจั่วของพระอุโบสถหลังใหม่ โดยสร้างทับพื้นที่วัดเดิม

ภาพที่ 3.11 อิฐเก่าและใบเสมาหินที่ถูกนำไปจัดสร้างอุโบสถหลังใหม่บนที่ตั้งวัดเดิม

นอกจากนั้นยังพบแนวคูคันดินสองชั้นของเมืองเสมา และบริเวณบ้านไรโคสูง ที่มีความยาวเป็นบริเวณกว้างขวางมาก แนวคูคันดินบางแห่งยังคงสภาพเดิมที่มีความสูงมาก แต่บางส่วนถูกปรับให้เป็นพื้นที่ทำไร่ของชาวบ้าน

ประเด็นสำคัญที่ได้จากการดำเนินงานในครั้งนี้ทำให้ทราบว่า ท้องถิ่นสูงเนิน ถึงแม้จะเป็นเมืองที่มีร่องรอยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ที่มีอายุยาวนานนับพันปี แต่ผู้คนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ คงเนื่องมาจากการได้พบเห็นซากโบราณสถานวัตถุมาตั้งแต่รุ่นปู่ย่าตายาย ถือเป็นเรื่องธรรมดา อีกทั้งยังไม่รู้ความหมาย คุณค่า ความสำคัญ จึงทำให้บางโอกาสในการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดความเจริญทำให้ทำลายโบราณสถาน โบราณวัตถุ ไปโดยไม่รู้ตัว รวมถึงการมีบุคคลแสวงหาผลประโยชน์จากการลักลอบขุดค้น

เพื่อให้ชาวบ้าน ชุมชน รู้คุณค่า ความหมาย ความสำคัญของโบราณสถาน โบราณวัตถุ กลุ่มยุววิจัยอาเซียนไทย-กัมพูชา โรงเรียนสูงเนิน จึงริเริ่มจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยอาสาเป็นยุวมัคคุเทศก์บอกเล่าเรื่องราวประวัติความเป็นมา ความสำคัญของโบราณสถานวัตถุในท้องถิ่นให้กับนักเรียน ชาวบ้าน และนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังนำกิจกรรมอื่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์ เช่น การแสดงระบำสมานนครจินตลีลา ชุดสูงเนินแดนทอง กิจกรรมการลองเรือชมสวนธรรมชาติ ระหว่างเส้นทางชมโบราณสถานวัตถุ กิจกรรมดังกล่าวทำให้นักเรียนได้รับทักษะการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง ชาวบ้านในท้องถิ่นเกิดการตื่นตัวเมื่อมีนักท่องเที่ยวจากถิ่นอื่นมาเยือนบ้านเมืองของตน และเริ่มให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ มากขึ้น

3.3 Banteay Chhmar (วิทยาลัยบัณฑิตยธรรมา)

3.3.1 Program and Scope of work

- The work is starting from Aug 2012 to Dec 2012
- The research is conducting in the 15 villages situated in the commune of Banteay Chhmar. The work is covering two mains topic:

1) Tangible heritage in Banteay Chhmar Commune: going to the temple, take notes and describe what we see.

2) Tradition and customs of Banteay Chhmar Community: observing and recording any performing traditions or rituals happening in the community.

3.3.2 Equipment

- One Camera with GPS
- An audio Recording

- A set of stationary

3.3.3 Methodology

The research has been trained with a researcher from APSARA Authority on the basic of the interviewing technique and the basic of archaeological research on the field. The APSARA's trainer provided a form of 4 pages which is listed the items has to be taking note during the survey as following: village information and statistic; Archaeological site; Tradition and Customs. In general, we are interviewing four people in each village: village's chief, monk or priest, senior citizen and spiritual man. After collection the information from the interview, we are going to the field to check the archaeological sites guiding by the village's chief or someone who knows the sites.

3.2.4 Summary of the result

Tradition and Customs: a number of ritual ceremonies are still performing in the community such as: Ritual for calling the rain when the village faces with draught; Buddhist ordination; Homage to spiritual protector of the village; Traditional dance and music and presently the festival of death which is lasting for 15 days (Oct 1-15). The team is ongoing to observe the ritual.

Field surveys the archaeological sites: we are conducting the survey from village to others. We visited a number of ancient temple buildings and about 10 burial sites in last 8 villages. The sites have been serious looted and most recently there is still digging the burial sites.

Archaeological remains and the legend related to the village

- *Phum thmor Dek Kes* The flint of lighter village This village has a temple of laterite very serious ruined and looted was located at the Northeast. There a lot of laterite blocks were scattered around the vicinity of the temple.

The village is named *Prasat Tbaeng* because of in this village has a ruined brick temple is named *Prasat Tbaeng*. This village has 4 huts of *Neak Ta* and 2 temples.

1. *Prasat Tbaeng* is a very serious ruined and looted brick temple was on the ground.

2. *Prasat Srae ROUNG* was located on the East of the village. This temple is surrounded by a moat was cut by a causeway on the East. This temple is very serious ruined and looted. There is a pedestal on the site.

- *Phum Kbal Tonsong*

This village has a Buddhist monastery was located on the North. There is a pre historic site on the West of village is named *Kris Kok Ta Kol* is about 900 m² of surface. In the middle of the site has a huge of illegal excavation pit. The fragment of potteries was scattered all around the site. The twinned dikes or canal passed through on the South of the village to *Banteay Chmar*.

- *Phum Banteay Chmar Lec* (The Western Banteay Chmar Village) has one hut of Neak Ta at Tumnu Leav where the end of the twinned dikes or canal downs from range of Dang Raek's mountain. This village has two temples:

1. *Prasat Samnang Ta Sok* was located on the Southwest of village. This ruined temple was built of sandstone and laterite. This temple was surrounded by two enclosures and a moat was cut by a causeway on the East. The temple is one of the eight satellite temple of *Banteay Chmar*.

2. *Prasat Ta Naem* was located on the Southwest of the village. This ruined temple was built of sandstone and lateirte. This temple was surrounded by two enclosures and a moat was cut by a causeway on the East accompanied by a pond on the Northeast, this is a typical of hospital of *Jayavarman VII* and also is one of the eight satellite temple of *Banteay Chmar* complex.

- *Phum Banteay Chmar Cheng* (Northern Banteay Chmar Village)

This Village has five temples:

1. *Prasat Chenhchim Trei* was located on the North of *Banteay Chmar*. This ruined temple was built of sandstone with laterite. The temple was surrounded by two laterite enclosures and a moat was cut by a causeway on the East.

2. *Prasat Yeay Chou* was located on the North of village. This ruined temple of sandstone with laterite was surrounded by two laterite enclosures with a moat was cut by a causeway on the East.

3. *Prasat Ta Im* was located on the East of village. This ruined temple of sandstone with laterite was surrounded by two laterite enclosures with a moat was cut by a causeway on the East.

4. *Prasat Mean Bun* was located in the middle of the hug water reservoir on the East of *Banteay Chmar*. This temple of sandstone and laterite is very serious ruined and looted.

5. *Prasat Banteay Chmar* is a hug complex temple of sandstone with laterite was surrounded by three enclosures and a moat was cut by four causeways on the cardinal direction.

- *Phum Kbal krabei*

Phum Kbal krabei is a name of a temple was decorated with three headed of elephant on the East of village. The ruined temple of bricks was surrounded by a moat was cut by a causeway on the East.

- *Banteay Chmar Tbong* (Southern *Banteay Chmar* village) is two temples:

1. *Prasat Ta Prom* is a four human faces temple of sandstone was located in the middle of village. This temple was surrounded by enclosures and moat was cut by causeway on the East and on the West.

2. *Prasat Ta Phlang* was located on Northwest of village. This ruined temple of sandstone with laterite was surrounded by enclosure.

- *Phum Prey Sangha*

This new village was created in 1999, all people are new comer. This territorial was a barbarian or wild person, so at first name of this village is *Phum Prey Sahav* literary means the village of barbarian or village of wild person, later on become *Phum Prey Sangha*.

- *Phum Kok Samrong*

Kok Samrong village was located on the North of *Banteay Chmar* village, when they created this village has a hug tree is named *Samrong* was grown on the dike of a water reservoir on the North of village, so local people decided for the name of this village. On the Southwest of the village has a great water reservoir

is named *Ang Cheng Krous*, was created at the *Khmere rouge* regime in the purpose of agriculture.

This village has two pre historic sites:

1. First one was located at the farther North of village was completely looted and become a farm of cazawa.

2. Second one was located in the middle of the great water reservoir about 100m by 100m. This site was completely looted and also become a farm of cazawa.s

ภาพที่ 3.12 Photo of the activities

3.4 Kampong Chheuteal High School (วิทยาลัยกำปงแฉือเตียล)

This project is the process of Khmer-Thai Youth's activities which aim to strengthen the relationship between the students from both countries in co-research and sharing knowledge to each other, especially in order to learn from each other about local cultures such as the historical sites, ancient heritages, traditions and

lifestyles in their community which originated many hundreds of years .This project is made as the way to make good relationship between Cambodia and Thailand. On the other hands, in order to strengthen friendship, understanding and living peacefully together of people living in the Southeast Asia, to get ready for ASEAN Economic Cooperation which will be appeared in 2015.

This project consists of the following topics:

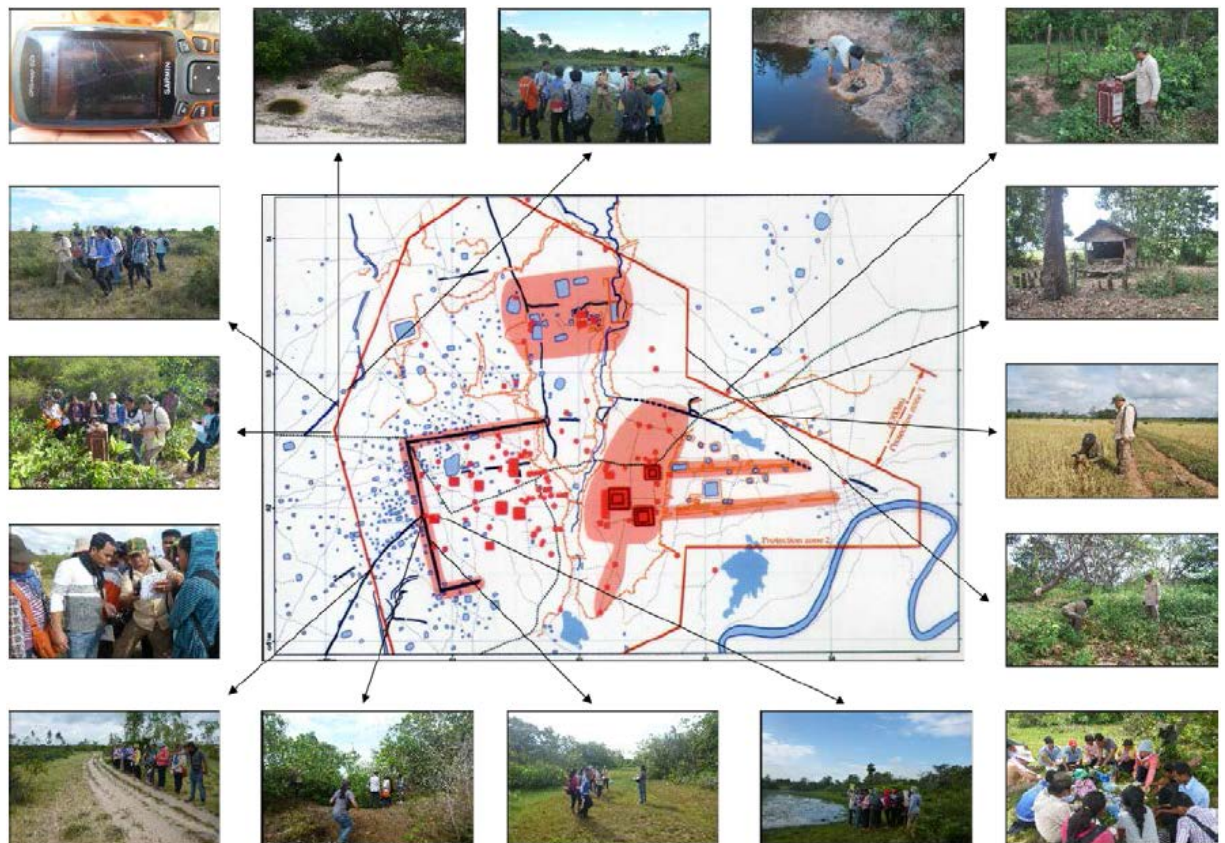
3.4.1.1 Researching the ancient city ISANAPURA

ISANAPURA is the name the ancient city during Chenla time. The ancient city ISANAPURA is to the west of Sambor Prey Kuk temple site in Okrou Kae village. It is surrounded by the 2,000 meter long old canals for each side. We can find out only three canals of the south, west and north sides. Nowadays for the canals, we can take notice that there is water growing with some small plants. In this square-shaped area, there are 64 temples and are divided into many groups such as : Brasat ROUNG, Brasat Kong Rontash Banh, Brasat Baida, Brasat Tkass, Brasat Toek Sampauch, Brasat Daun MOUNG, Brasat Khnay Toul, Brasat Broeng and there are more single temples. Most of these temples stay in broken situations and become hills which we can understand that they were the old structures in that time.

Purpose of our activities

1. To check where the ancient city ISANAPURA is
2. To visit, study and set a record of the canals of the city
3. To find out temples and old structures in the area
4. To find out old poles of zone of borders to protect the ancient area
5. To find out the ancient roads and to walk along on them
6. To study situation, views, ponds, old canals and people's plantations
7. To take part in setting up the prevented zone-poles
8. To take part in discovering and understanding the structures, ancient objects and people's equipments under the ground

When we walked to the west side of the ancient city, we could see the ancient road which was built in the time of this city. It links the city from Brasat

In fact, around the ancient city ISANAPURA ,there are many groups of temples which were built both inside and outside . We can divide into three areas of temples located:

- Temples in the canal-walls of the city

Brasat Ta Mom group

Brasat Daunh Mong group

Brasat Mak Pi group

Brasat Toek Sampauch group

- Temples at the north of the city

Brasat Koh Rontash Banh group

Brasat Boeng Khjaov group

Brasat Broeng group

Brasat Boss Lauk group

Brasat ROUNG group

Brasat OnLungKrorkoh group

Brasat Srour Tech group

Brasat Pon NeakSey group

Brasat Tkass group

Brasat Chrouk Sa Uy group

Brasat OnLung Ror Meas group

- Temples at the east of the city

Brasat Lieng Prash group

Brasat ChongKot Sampov group

Brasat LokYeay group

Brasat Ror Borng RorMeas group

Brasat TraPaing RorPeak group

TraPaingDomrei group

Brasat Srey KropLeak group

Brasat Yeay Puon group

Brasat KonkVaing group

Brasat KneaSarch group

Brasat Tor group

Brasat Reay Peay group

Brasat Sambor group

3.4.1.2 Researching Sambor Prey Kuk temple groups

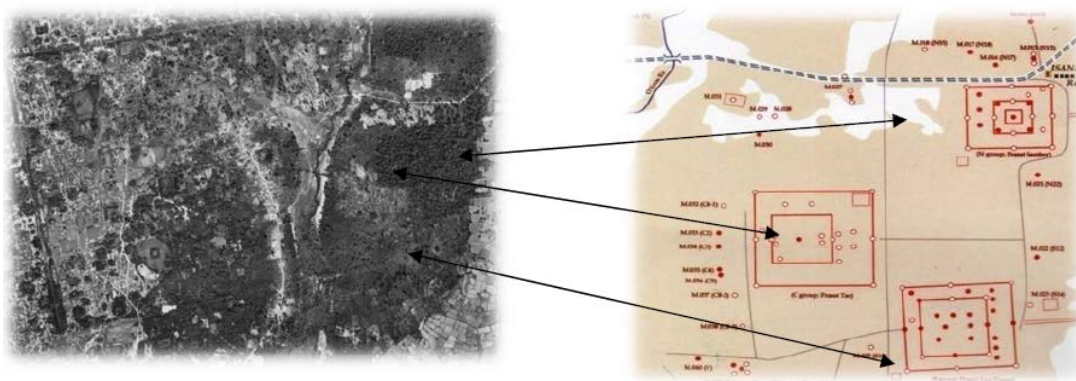
Purpose of our activities

1. To discover the temple group walls
2. To discover the ancient structures and ponds in and out each wall of temple groups
3. To draw plans and maps of the temple groups on our own
4. To note situations, manners and effects of the temples

5. To learn how to describe each temple
6. To discover the architectural decorations of each group and study about them
7. To find out the positions of the temples in the groups
8. To discover and study the inscriptions on and in every structure
9. To discover and study about sculptures and the ancient things and their histories
10. To learn how to draw the maps, temples, sculptures, architectural decorations and to measure the walls of each temple groups

Introduction : Sambor Preykuk is a cultural and historical site located in Sambor village, Sambor commune, Brasat Sambor district, about 30 kilometers northeast of Kampong Thom provincial town and 1 kilometer east of the ancient city. The site was once an old religious center of ISANAPURA for the worship of Shiva Brahmanism.

Many temples were built in Sambor Preykuk during the reign of King Isanavarman I (AD 616-635) in the 7th century. The temples of Sambor Preykuk constructed of solid bricks, late rites and sandstones and decorated by bas-reliefs. The lintel, pillars and the door frames are all made of sandstone. So far, 140 temples have been discovered in the forest and the site was divided into three complexes of the temples, they are Sambor temple group (North temple group), Tor temple group (Central temple group) and Yeay Puon group (South temple group)

ภาพที่ 3.14 Map of Sambor Prey Kuk temple position

We have divided students into three groups to work in target places of Sambor temple group, Tor temple group and Yeay Puon temple group.

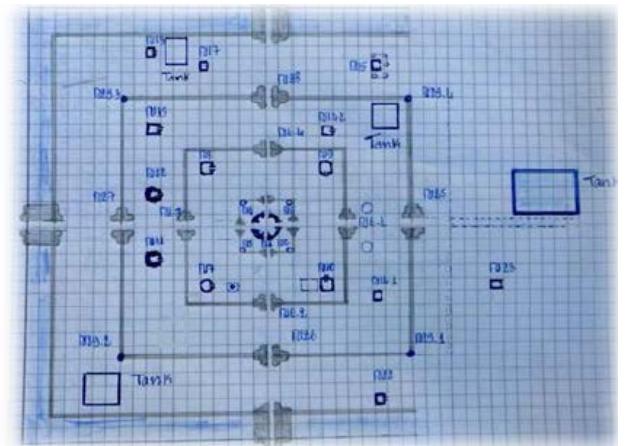
- Sambor temple group

- Activities :

To discover the temple group walls .We walked through the area to find out and draw the walls of the temples and we met many kinds of temples, ponds made of stones. We measured the walls, some structures, sandstones and also bricks.

ภาพที่ 3.15 Researching to take notice by ourselves

ภาพที่ 3.16 Result of drawing Sambor temple group

After discovering, researching and walking through the complex, we made total result to describe this group: Sambor temple group is one in the northern of site which there is one big red gravel-road linking from Kampong Thom town to Brasat Sambor and Sandann districts. This complex has three walls surrounding.

Architectural decors: braced-columns, floating temples, gables, Sumasutra; stairs; garlands of flowers; doors and Linga.

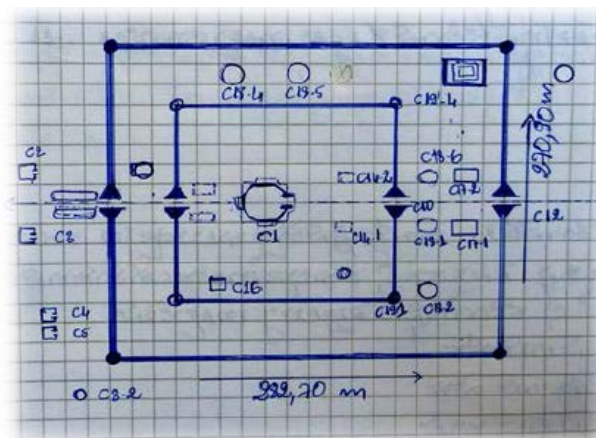
- Tor temple group (Lion temple)

- Activities :

To discover the temple group walls .We also walked through the area to find out and draw the walls of the temples and we met many kinds of temples, pond made of late rites. We measured the walls, some structures, sandstones and also bricks.

ภาพที่ 3.17 Researching to take notice by ourselves

ภาพที่ 3.18 Result of drawing Tor temple group

After discovering, researching and walking through the complex, we made total result to describe this group: It is the central group that there is Lion temple in the middle of site. This is a Hinduism temple made in the 9th century and it's enclosed by double walls made of late rites and the gates made of the bricks and sandstones, and it has a reservoir which stores water in the rainy season and it's built with late rites and sandstone-stairs deep down the pond. Tor temple seems to be built when Jayavarman II subjugated his territory. This temple has many features; it has many signs which show that the bricks were fallen to pieces and the columns made of late rites are scattered about the land. That means there were the pillar halls.

The decorated doors and lintel are good condition, they are looked that they are made of concrete, but actually they are made of sandstones. The lintels having a plant pattern are seen from the 8th century to 9th century.

The statues of lions built in the center are most famous of this temple. For Cambodian, they are the main character here. They were built in 9th century, because they are similar to the statues of lions which were made in the same age of Kulen Mountain.

ภาพที่ 3.19 Walls of Tor temple

ภาพที่ 3.20 Lions in front of Tor temple

In the group of Tor temple, there are 51 temples, there is only one (C1) being in good condition. *Architectural decors*: braced-columns, floating temples, gables, stairs; garlands of flowers; doors, lintels, diamond columns; statues of lions.

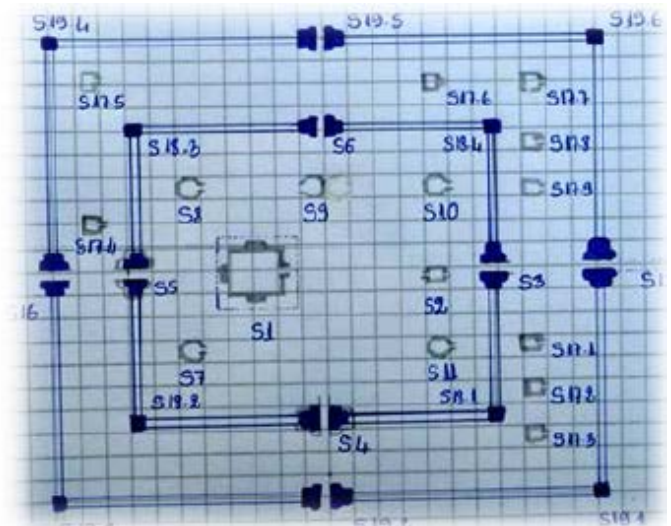
- Yeay Puon temple group

- Activities

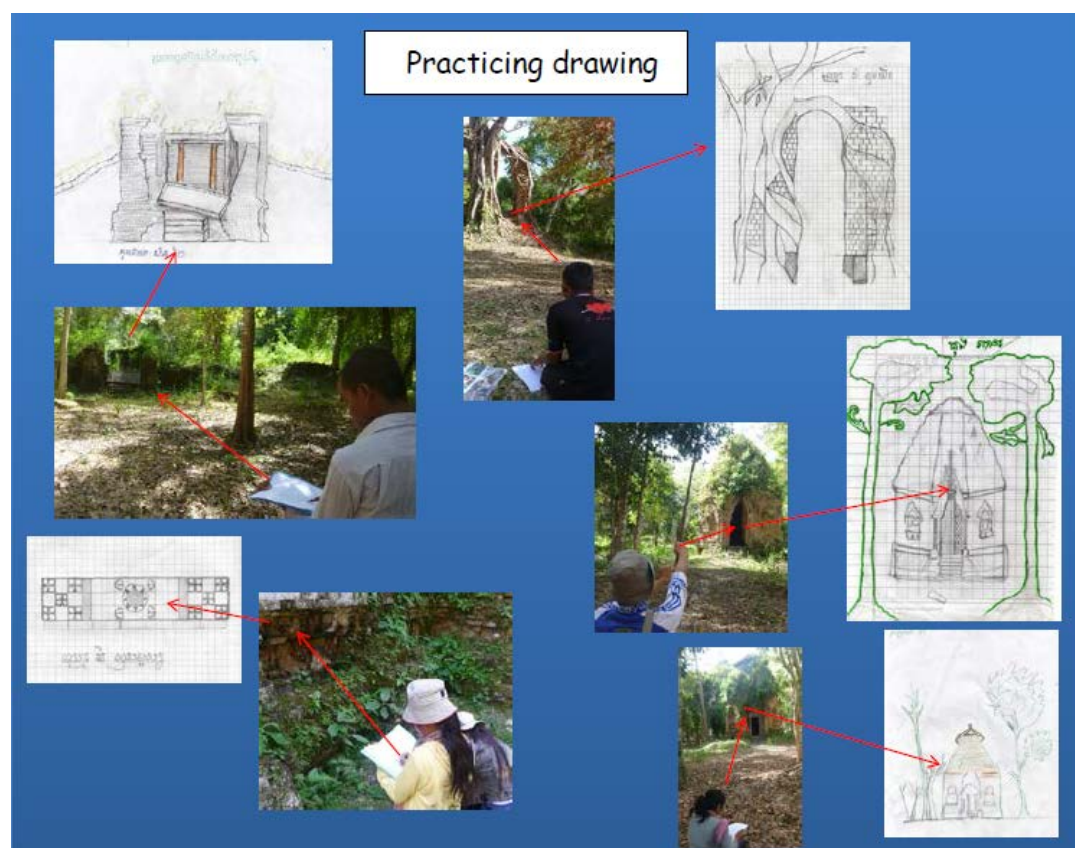
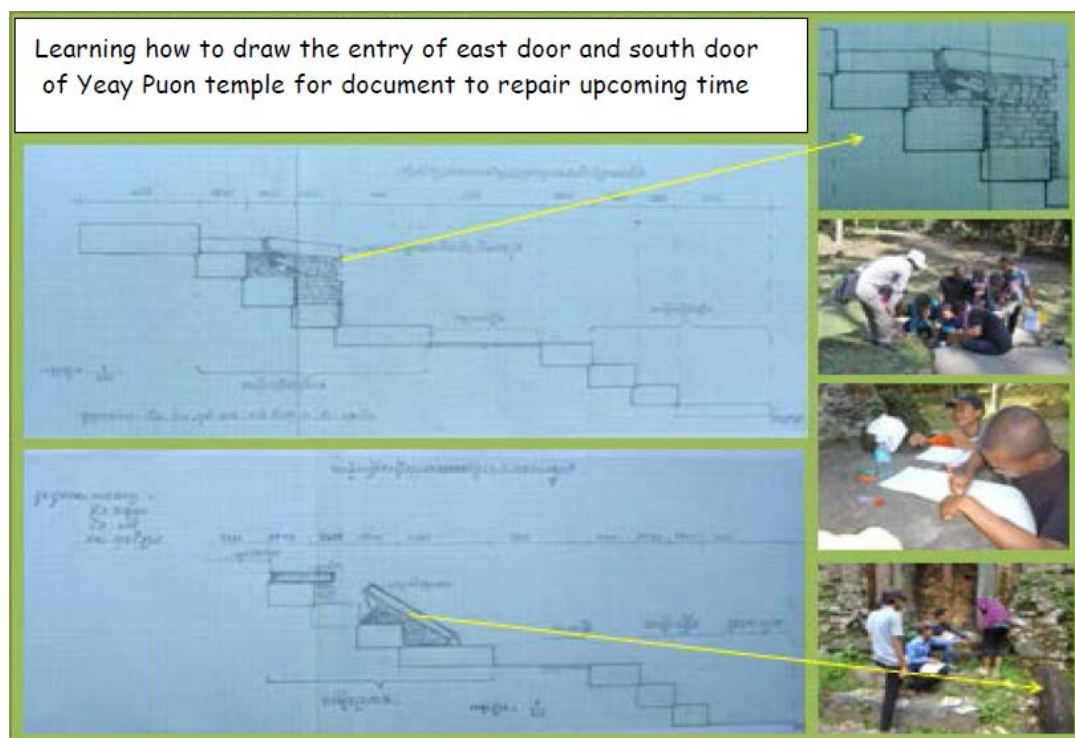
To discover the temple group walls .We also walked through the area to find out and draw the walls of the temples and we met many kinds of temples. We learnt how to draw the temples, sculptures or temple decors. We joint drawing Yeay Puon's stairs and doors because the ministry of culture and fine arts will restore and repair it.

ภาพที่ 3.21 looking for inscription

ภาพที่ 3.22 Result of drawing Yeay Puon temple group

ภาพที่ 3.23 Survey and practicing drawing of Yeay Puon temple group

Yeay Puon temple group (South group) is a temple group surrounded by two walls made of bricks and late rites. The epitaph is written that this temple was built by Isanavarman I in 627 for the worship of Siva. There are 35 temples in the south group. Most of the temples are octagon and almost all of them stay in good condition. A building in the east of a main small shrine was destroyed by a record rainfall, but there is a decorated plate called Mandapa in this building. A decoration called Kudou and a relief with a plant are excellent articles represented in this heritage. Those decorations are important articles influenced by Hellenism as to study the origin of Khmer culture.

The temples are decorated with architectural floating temples on each angle and also with other beautiful and interesting decors.

3.4.1.3 Researching trees in SPK

Purpose of Activities

1. To get to know the names of trees
2. To get to know the kinds of trees
3. To get to know the advantages of trees
4. To discover the trees which were written in inscriptions and their histories

We had interviewed Mr Kong Kim a conservator of Sambor Prey Kuk temples and walkd into the forest to find out the kinds of trees and he had explained to us about the names ,advantages and some descriptions related to their races, leaves, skins, size of body.

In Sambor Prey Kuk temple site is covered by forest with many kinds of small and big trees. Through our serveying, there are more than 300 names of trees and divided into four kinds of them. Some trees are written in inscriptions been able to read by Mr. Long Siem a professor and an archaeologist. They are also good for medicines which people who live around SPK always depend on when they have problem with health or other illness.

ภาพที่ 3.24 Forest in Sambor Prey Kuk temple

3.4.1.4 Researching people's traditions around Sambor Prey Kuk

Purpose of Activities

1. To discover the villages following their belief, custom, tangible and intangible cultures.
2. To find out guardian spirits' places (Guardian spirit = Neak Ta)
3. To study the ways how to celebrate guardian spirit ceremony in each place
4. To take a notes of presents for celebrating
5. To study the purposes of ceremony

Target villages: Sambor, Kampong Chheuteal, Okrou Kae, Cheay Sampov, Chamna Chass, Atsu, Dornong Onteak

First, we started our activities through going to meet old people or leaders of the villages. We interviewed them, after we went to visit the places where

there are guardian spirits, took some photos and noted some information in and around the places.

ภาพที่ 3.25 Researching people's traditions around Sambor Prey Kuk

During we met up people whom we interviewed wasn't the time for celebrating guardian spirit ceremony. So we were waiting for 1 month until they did it in February. Remember that the villagers always celebrate the ceremony of the guardian spirit in this month. When the day of ceremony came, we joined to see all activities people doing.

Interviewing music players

presents for Guardian spirit

offering cakes from guardian spirit group

ภาพที่ 3.26 Celebrating Guardian spirit in ChamnaChass

ภาพที่ 3.27 Celebrating Guardian spirit in Dornng Onteak

In this ceremony, we noted that there is a sword which was made for a long time. Maybe they use it to show power or the position of the guardian spirit there. There are music group, presents for guardian spirit, and activity of offering cake and food children the same to ceremony in ChamnaChass too.

ภาพที่ 3.28 Celebrating Guardian spirit in Kampong Chheuteal village

Celebrating the ceremony in the village is quite different from others, although there are music group, presents for guardian spirit, the presents like food, cake, fruit and drink are more modern. We think it is because in the village, the people are sellers or live near the market or it is because in the past this place was one people came from many different places like China or the city. One more after ceremony, we got red cotton thread to tie around our wrists, it can prevent us from any diseases or we are taken care of by the guardian spirit.

We studied and joined all ceremonies in every target village around our ancient city. Some places they always celebrate many events during the ceremony like playing games, boxing, Choulchhoung, TeanhPreatr and dancing or so.

In fact, celebrating the guardian spirit ceremony of each village has the same purpose. It is celebrated in order to pray for well-being, happiness, wealthiness, good harvest and wish the gods take care of them in living and leading their lifestyles.

3.5 วัฒนธรรมร่วมระหว่างไทย-กัมพูชา

นอกจากการค้นพบที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น การวิเคราะห์เพื่อหาวัฒนธรรมร่วมระหว่างไทย-กัมพูชาก็ถือเป็นจุดประสงค์สำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานวิจัย จากการนำเสนอของเยาวชนทั้งสองประเทศทำให้ได้ทราบถึงวัฒนธรรมที่มีความเชื่อมโยงกัน ซึ่งจากการดำเนินงานของเยาวชนพบว่ามีวัฒนธรรมร่วมด้านพิธีกรรมดังต่อไปนี้

- **พิธีทำบุญให้แก่ผู้ล่วงลับ**

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพิธีกรรมในท้องถิ่นของคณะยูววิจัยทั้ง 4 คณะพบว่าในทุกพื้นที่มีพิธีกรรมเกี่ยวกับการทำบุญให้แก่ผู้ล่วงลับ เพียงแต่ต่างกันรายละเอียดบางเท่านั้น

ภาพที่ 3.29 พิธีทำบุญให้แก่ผู้ล่วงลับในราชอาณาจักรกัมพูชา

ภาพที่ 3.30 พิธีแซนโดนตา อำเภอกอสุ่ง จังหวัดสระแก้ว ประเทศไทย

- พิธีเรียกขวัญ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพิธีกรรมในท้องถิ่นของคณะยุววิจัยทั้ง 4 คณะพบว่าในทุกพื้นที่ที่มีพิธีเรียกขวัญซึ่งเหมือนกันโดยไม่แตกต่างกันในรายละเอียด

ภาพที่ 3.31 พิธีเรียกขวัญในราชอาณาจักรกัมพูชา

ภาพที่ 3.32 พิธีเรียกขวัญตักแตน อำเภโคกสูง จังหวัดสระแก้ว ประเทศไทย

- พิธีกรรมรักษาคนป่วย

ในยามที่มีคนเจ็บป่วยและไม่สามารถรักษาให้หายได้ด้วยการรักษาโดยวิธีการปกติ ธรรมชาติหรือรักษาที่โรงพยาบาล หรือแพทย์แผนปัจจุบันรักษาแล้วไม่หาย จะมีการจัดพิธีกรรมขึ้น ซึ่งมีลักษณะคล้ายการทรงเจ้า ดังจะพบได้จาก “รำผีฟ้า” ในไทย และ “รำแม่มด” ในกัมพูชา

ภาพที่ 3.33 พิธีรำแม่ดในราชอาณาจักรกัมพูชา

ภาพที่ 3.34 พิธีรำผีฟ้าในไทย

- พิธีโบน (เสี่ยงทาย)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพิธีกรรมในท้องถิ่นของคณะยูววิจัยทั้ง 4 คณะพบว่าในทุกพื้นที่มีพิธีการเสี่ยงทาย แต่มีความแตกต่างกันในวัสดุที่ใช้ในการเสี่ยงทายบ้าง แต่ใช้หลักการเดียวกัน

ภาพที่ 3.35 พิธีโบนในราชอาณาจักรกัมพูชา (ซ้าย) และไทย (ขวา)

- พิธีขอฝน

พิธีขอฝนในยามหน้าแล้งนั้น ในแต่ละพื้นที่มีการประกอบพิธีที่แตกต่างกันเพียงแต่ก็เป็น การขอต่อเทวดาให้ฝนตกลงมา เช่น พิธีการแห่หางแมว พิธีสวดปลาช่อน ที่พบในประเทศไทย ซึ่งใน ส่วนของกัมพูชานั้นจะพบประเพณี Chanting of dog fish เป็นต้น

ภาพที่ 3.36 พิธีขอฝนในราชอาณาจักรกัมพูชา

ภาพที่ 3.37 พิธีสวดปลาช่อน (ซ้าย) และพิธีการแห่หางแมว (ขวา) ในไทย

- ช่วงเช้าพรรษา

จากการดำเนินการของเยาวชนพบว่าในทุกพื้นที่ที่มีการดำเนินพิธีกรรมเช่นเดียวกัน

ภาพที่ 3.38 เข้าพรรษา

- พิธีโกนจุก

ในการประกอบพิธีโกนจุกนั้นจะต้องพาเด็กคนนั้นไปที่วัดเพื่อให้พระทำนายนว่าจะโกนจุกได้เมื่อไร ถ้าได้วันแล้วจะทำพิธีในวันนั้นโดยมีพระเป็นคนโกนให้ ไมโกนจุกผิดวันเพราะจะทำให้เด็กคนนั้นไม่สบายแบบไม่รู้สาเหตุ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพิธีกรรมในท้องถิ่นของคณะยุววิจัยทั้ง 4 คณะพบว่าในทุกพื้นที่ที่มีพิธีโกนจุก แต่มีความแตกต่างกันในวัสดุที่ใช้ในการประกอบพิธี

ภาพที่ 3.39 พิธีโกนจุก

- พิธีไหว้ศาลปู่ตา

จากข้อมูลที่ได้ดำเนินการของเยาวชนพบว่าพิธีกรรมไหว้ศาลปู่ตานี้มีความคล้ายคลึงกัน โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้เจ้าที่ บรรพบุรุษผู้คุ้มครอง

ภาพที่ 3.40 พิธีไหว้ศาลปู่ตาในราชอาณาจักรกัมพูชา

ภาพที่ 3.41 พิธีไหว้ศาลปู่ตาในไทย

การวิเคราะห์เพื่อหาวัฒนธรรมร่วมระหว่างไทย-กัมพูชาของเยาวชนจากทั้ง 4 โรงเรียน ทำให้ทราบว่าวัฒนธรรมทั้งของไทยและกัมพูชาในพื้นที่การศึกษาของโครงการยูววิจัยอาเซียนนั้น อันประกอบด้วย พื้นที่อำเภอโคกสูงและตาพระยา จังหวัดสระแก้ว พื้นที่อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ในประเทศไทย พื้นที่จังหวัดบันเตียนเมียนเจย และจังหวัดกัมปงธมในราชอาณาจักรกัมพูชา ซึ่งพื้นที่ที่ศึกษาพบอารยธรรม ศาสนา และเหตุการณ์ที่ต่างก็มีรากฐานที่เกิดขึ้นร่วมกัน ดังจะเห็นได้จากพิธีกรรมต่างๆ ที่ได้แสดงไปข้างต้นนั้น จะพบว่าพิธีกรรมเหล่านั้นมีลักษณะที่ความคล้ายคลึงกันในส่วนของวัตถุประสงค์ เพียงแต่วิธีการหรือวัสดุที่ใช้ในการประกอบพิธีกรรมจะมีรายละเอียดที่แตกต่างกันตามพื้นที่นั้นๆ

บทที่ 4

การดำเนินกิจกรรมเยาวชนไทย-กัมพูชา ระหว่างวันที่ 15-18 มีนาคม พ.ศ. 2556

4.1 กล่าวนำ: โครงการยุววิจัยอาเซียนไทย-กัมพูชา

แนวคิดของงานในกลุ่มยุววิจัยที่ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน (ยุววิจัยอาเซียน) มุ่งสร้างและใช้การเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนในพื้นที่เป็นเครื่องมือในการสานสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน โดยการทำความเข้าใจถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ต่างมีพื้นฐานมาจากรากเดียวกันในฐานะพลเมืองอาเซียน สกว. คาดหวังว่ากระบวนการดังกล่าวจะนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขต่อไป ทั้งยังเป็นการขานรับนโยบายในเรื่องอาเซียนอย่างเป็นรูปธรรมด้วย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้ให้ทุนสนับสนุน “โครงการยุววิจัยระหว่างเยาวชนไทย-กัมพูชา (ยุววิจัย ASEAN ไทย-กัมพูชา) ระยะที่ 1” โดยมี พอ. รศ. สุรัตน์ เลิศล้ำ สังกัดโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เป็นหัวหน้าโครงการ โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ

1. เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์เยาวชนไทย-กัมพูชา ในเชิงการศึกษาวิจัยร่วมกัน และการแบ่งปันความรู้ โดยเฉพาะการสร้างทำความเข้าใจทางวัฒนธรรมท้องถิ่น สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีในท้องถิ่น ซึ่งมีรากฐานร่วมกันมาแต่โบราณแก่เยาวชนของประเทศไทยและกัมพูชา

2. เพื่อเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและกัมพูชาในการกระชับความสัมพันธ์ และสร้างทำความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขระหว่างพลเมืองอาเซียน

โครงการดังกล่าวได้ดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยนำร่องในสถานศึกษา 4 แห่งซึ่งอยู่ในพื้นที่พรมแดนหรือบริเวณใกล้เคียงกับทั้งสองประเทศคือ โรงเรียนทัพพระยาพิทยา อำเภอกองสูง จังหวัดสระแก้ว โรงเรียนสูงเนิน อำเภอสสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา และวิทยาลัยบัณฑิตยศาสตร์ จังหวัดบันเตียนเมียนเจย ราชอาณาจักรกัมพูชา และต่อมาได้ขยายไปวิทยาลัยกำปงเฌอเดียม จังหวัดกัมปงธม ราชอาณาจักรกัมพูชา (โรงเรียนในโครงการพระราชทานความช่วยเหลือด้านการศึกษากว่า ๑๐๐ แห่งของประเทศไทยในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี) ทั้งนี้ การดำเนินโครงการยุววิจัยไทย-กัมพูชา นี้อาศัยฐานความรู้และเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญจากโครงการ “การศึกษาเชื่อมโยงของวัฒนธรรมท้องถิ่นสมัยอดีตถึงปัจจุบัน เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลทางวัฒนธรรมและอารยธรรมโบราณในพื้นที่ลุ่มน้ำโขงและคาบสมุทร มลายา ระยะที่ 2” (15 มกราคม 2554 - 14 มกราคม 2556) โดยมี พอ. รศ. สุรัตน์ เลิศล้ำ เป็นหัวหน้าโครงการเช่นเดียวกัน

4.2 รายละเอียดกิจกรรมเยาวชน ไทย-กัมพูชา

กิจกรรมโครงการยุววิจัยสำหรับเยาวชนไทย-กัมพูชา (Heritage Education Program for Students: The Khmer-Thai Students Seminar) ที่จัดขึ้นระหว่างวันที่ 15-18 มีนาคม 2556 ณ APSARA Authority Auditorium เมืองเสียมเรียบ มุ่งที่จะนำเสนอผลการทำงานของเยาวชนทั้งสองประเทศ พร้อมนำเยี่ยมชมและทำกิจกรรมร่วมกันที่เมืองพระนคร (นครวัด-นครธม) และบริเวณใกล้เคียง เพื่อสร้างโอกาสให้เยาวชนจากทั้งสองประเทศได้เรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่งกันและกัน รวมทั้งสร้างมิตรภาพที่ดีร่วมกันต่อไป โดยการดำเนินการของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า กรมศิลปากร และองค์การ APSARA ร่วมกัน โดยได้รับการสนับสนุนหลักจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และโครงการพระราชทานความช่วยเหลือด้านการศึกษาฯ แต่ราชอาณาจักรกัมพูชา ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

กำหนดการกิจกรรมเยาวชนไทย-กัมพูชามีรายละเอียดดังนี้

Heritage Education Program for Students:

The Khmer-Thai Students Seminar

Siem Reap-Angkor, March 15-18, 2013

Friday 15 March 2013

Sungnoen School and Tappraya School:	Leaving from Thai-Cambodia Border
Banteay Chhmar School:	Leaving from Banteay Chhmar School
Kompong Chheuteal School:	Leaving from Kompong Chheuteal School
<i>Arrival in Siem Reap:</i>	<i>Stop at Western Baray and visit the first ancient bridge of the west road to Sdok Kak Thom, and the West Gate of Angkor Thom</i>

Arrival at Hotel approximately 5:30 PM

6:30 PM Dinner together at APSARA's Canteen

7:30 PM Prepare for presentations

Saturday 16 March 2013

Venue: Conference Hall ANGKOR, APSARA Authority

7:00-8:00	Breakfast at APSARA's Canteen
8:00-8:30	Registration
8:30-8:45	Dance Performances by Khmer and Thai Students

Opening Session:

- 8:45-8:55 Welcome Remark by H.E. Tej Bunnag, Former Minister of Foreign Affair, Thailand and Member of Policy Board to TRF
- 8:55-9:05 Opening Remark by Gen.Vapirom Manasrangsi, Deputy Chief Aide-de-Camp General to H.M. the King
- 9:05-9:15 Opening Remark by H.E Khuon Khun Neay, Deputy Director General, APSARA

Seminar Session:

- 9:15-9:45 Introduction to Heritage Education Program of APSARA by H.E Khuon Khun Neay, Deputy Director General, APSARA
- 9:45 -10:00 Introduction to the program by Surat Lertlum and Im Sokrithy
- 10:00-10:15 Break**
- 10:15-11:00 Presentation from Banteay Chhmar Students
- 11:00-11:45 Presentation from Sungnoen Students
- 11:45-14:00 Lunch Break**
- 14:00-14:45 Presentation from Kompong Chheuteal Students
- 14:45-15:30 Presentation from Tappraya Students
- 15:30-16:00 Break**
- 16:00-16:45 Jointly Presentation from all schools

Closing Session:

- 16:45-17:00 Closing Remark by Dr. Silaporn Buasai, Deputy Director, TRF
- 17:00-17:15 Closing Remark by H.E Khuon Khun Neay, Deputy Director General, APSARA
- 18:00-19:00 Dinner together
- 19:00-20:30 Astronomy Activity in Angkor Park

Sunday 17 March 2013

- 7:30-8:30 Breakfast at APSARA's Canteen
- 8:30 Study Tour and Site Visit in Angkor Park
- 18:30-20:00 Dinner together

Monday 18 March 2013

- 7:30-8:30 Breakfast at APSARA's Canteen
- 8:30 Leaving from Siem Reap.

4.3 สรุปผลการดำเนินการกิจกรรมเยาวชนไทย-กัมพูชา

การดำเนินการกิจกรรมเยาวชน ไทย-กัมพูชา ในระหว่างวันที่ 15-18 มีนาคม 2556 ที่ผ่านมา ได้ประสบความสำเร็จในการดำเนินการตามที่คาดหวังไว้ทุกประการ จากการดำเนินกิจกรรมของเยาวชนไทย-กัมพูชาทำให้เกิดการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่โดยเป็นการเปิดห้องเรียนรู้สู่โลกกว้าง ทำให้เยาวชนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน ได้รับความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ นอกจากนี้ยังได้รับมิตรภาพจากเพื่อนๆ ในโครงการฯ อีกด้วย

โดยสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. การดำเนินการวิจัยของเยาวชน ทำให้เยาวชนได้เรียนรู้ถึงประวัติและรายละเอียดของโบราณสถาน โบราณวัตถุ ขนบธรรมเนียมประเพณี และภูมิปัญญาชาวบ้าน จากการที่ได้ศึกษาและสอบถามจากผู้เฒ่าผู้แก่หรือผู้เชี่ยวชาญจนทำให้เยาวชนบางพื้นที่สามารถค้นพบร่องรอยอารยธรรมโบราณได้ คือ เส้นทางโบราณบริเวณเมืองเสมา โบราณสถานขอมในอำเภอบางพระยา และแหล่งโบราณก่อนประวัติศาสตร์บริเวณพื้นที่เมืองบันทายฆมาร์ จากสิ่งที่ได้รับจากการจัดดำเนินการกิจกรรมเยาวชน ไทย-กัมพูชา ในระหว่างวันที่ 15-18 มีนาคม 2556 ที่ผ่านมา เยาวชนจากทั้ง 4 โรงเรียนได้อภิปรายเกี่ยวกับวัฒนธรรมภายในท้องถิ่นของตน จากการอภิปรายทำให้พบว่าทั้ง 4 พื้นที่ มีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกันเพียงแต่อาจจะมีรายละเอียดบางอย่างที่แตกต่างกัน ซึ่งจากการจัดโครงการยุววิจัยระหว่างเยาวชนไทย-กัมพูชา ทำให้เยาวชนได้รับความรู้เกี่ยวกับโบราณคดี วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น และพบจุดร่วมทางวัฒนธรรมระหว่างไทย-กัมพูชา เกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ และวัฒนธรรมประเพณีภายในท้องถิ่น

2. การใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย การดำเนินการในครั้งนี้ได้ใช้ผลการวิจัยของโครงการศึกษาความเชื่อมโยงของวัฒนธรรมท้องถิ่นสมัยอดีตถึงปัจจุบัน เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลทางวัฒนธรรมและอารยธรรมโบราณในพื้นที่ลุ่มน้ำโขงและคาบสมุทรมลายา ระยะที่ 2 เป็นองค์ความรู้ที่ใช้เดินกิจกรรม โดยคณะวิจัยได้นำรูปแบบสำรวจจากโครงการฯ มาเป็นต้นแบบในการอบรมและเสนอแนะการดำเนินกิจกรรมต่อเยาวชน จากการนำเสนอผลงานในการดำเนินกิจกรรมเยาวชนไทย-กัมพูชา (15-18 มีนาคม 2556) ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอผลการดำเนินงานของแต่ละโรงเรียน ตลอดจนการอภิปรายถึงวัฒนธรรมภายในท้องถิ่นเพื่อนำเสนอวัฒนธรรมร่วมระหว่างไทย-กัมพูชา ซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าผลการวิจัยที่ได้จากโครงการฯ สามารถประยุกต์เพื่อใช้ในการดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศผ่านเยาวชนไทยและกัมพูชา จากการดำเนินกิจกรรมพบว่าเยาวชนทั้งไทยและกัมพูชาสามารถทำกิจกรรมร่วมกันไปได้ด้วยดี มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อ

กัน ซึ่งจากการศึกษาแล้วพบว่าวัฒนธรรมที่พบในแต่ละพื้นที่นั้นอาจมีรากฐานมาจากบรรพบุรุษเดียวกันแต่มีรายละเอียดของการดำเนินวัฒนธรรมที่ต่างกันหรือคล้ายกันตามแต่ท้องถิ่น ซึ่งความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นทำให้สามารถลดความขัดแย้งในเรื่องของเชื้อชาติได้เป็นอย่างดี ดังที่ปรากฏในเอกสารเผยแพร่จากสื่อมวลชนต่างๆ ที่ร่วมเดินทางไปร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

4. การสร้างชื่อเสียง การดำเนินกิจกรรมในครั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของบุคลากรของโครงการศึกษาความเชื่อมโยงของวัฒนธรรมท้องถิ่นสมัยอดีตถึงปัจจุบัน เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลทางวัฒนธรรมและอารยธรรมโบราณในพื้นที่ลุ่มน้ำโขงและคาบสมุทรมลายา ระยะที่ 2 ซึ่งทำให้การดำเนินกิจกรรมนี้สามารถเกิดขึ้นได้ ในขณะเดียวกันเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้สร้างชื่อเสียงแก่โรงเรียนของตนเองในระดับท้องถิ่นและระดับนานาชาติ ซึ่งทำให้เกิดความภาคภูมิใจของผู้บริหารโรงเรียนที่ร่วมโครงการฯ เป็นอย่างมาก

4.4 ประมวลภาพจากการดำเนินการ

ภาพที่ 4.1 พ.อ. รศ. สุรัตน์ เลิศล้ำ ดำเนินการบรรยายในพื้นที่ให้ ฯพณฯ เตช บุนนาค

ภาพที่ 4.2 พ.อ. รศ. สุรัตน์ เลิศล้ำ ดำเนินการบรรยายในพื้นที่ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ภาพที่ 4.3 ภาพประธานพิธีเปิดกิจกรรม (ฯพณฯ เตช บุนนาค, H.E Khuon Khun Neay, พลเอก วาสิกรมย์ มนัสรังษี)

ภาพที่ 4.4 การนำเสนอผลการดำเนินการวิจัยจากเยาวชน

ภาพที่ 4.5 ภาพจากการนำเยาวชนไทย-กัมพูชาศึกษาโบราณสถานในเมืองพระนคร

ภาพที่ 4.6 เยาวชนไทย-กัมพูชาถ่ายภาพร่วมกันระหว่างการศึกษาดูงานร่วมกันในเมือง
พระนคร

บทที่ 5

สรุปการดำเนินการ

การดำเนินการในของโครงการยุววิจัยระหว่างเยาวชนไทย-กัมพูชา (ยุววิจัย ASEAN ไทย-กัมพูชา) ระยะที่ 1 โดยนำร่องในสถานศึกษา 4 แห่งซึ่งอยู่ในพื้นที่พรมแดนหรือบริเวณใกล้เคียงกับทั้งสองประเทศคือ โรงเรียนทัพพระยาพิทยา อำเภอกอสูง จังหวัดสระแก้ว โรงเรียนสูงเนิน อำเภอสสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย และวิทยาลัยบัณฑิตยธรรมา จังหวัดบันเตียนเมียนเจย ราชอาณาจักรกัมพูชา และต่อมาได้ขยายไปโรงเรียนวิทยาลัยกัมปงเณอเตียล จังหวัดกัมปงธม ราชอาณาจักรกัมพูชา (โรงเรียนในโครงการพระราชทานความช่วยเหลือด้านการศึกษา แต่ราชอาณาจักรกัมพูชา ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี) ทั้งนี้ การดำเนินโครงการยุววิจัยไทย-กัมพูชานี้อาศัยฐานความรู้และเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญจากโครงการ “การศึกษาความเชื่อมโยงของวัฒนธรรมท้องถิ่นสมัยอดีตถึงปัจจุบัน เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลทางวัฒนธรรมและอารยธรรมโบราณในพื้นที่ลุ่มน้ำโขงและคาบสมุทรมลายา ระยะที่ 2” สามารถสรุปประเด็นสำคัญของการดำเนินการได้ดังนี้

1. องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

การดำเนินการในของโครงการฯ ได้บรรลุเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้ทุกประการ เยาวชนที่ร่วมโครงการฯ จากทุกโรงเรียนมีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโครงการฯ นอกจากนั้นยังทำให้เกิดการค้นพบจากการดำเนินงานของเยาวชน เช่น การค้นพบเส้นทางโบราณบริเวณเมืองเสมาจากเยาวชนโรงเรียนสูงเนิน การค้นพบปราสาทเขมรโบราณในอำเภอดาพระยาจากเยาวชนโรงเรียนทัพพระยาพิทยา และการค้นพบแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์บริเวณพื้นที่เมืองบัณฑิตยธรรมาจากเยาวชนของวิทยาลัยบัณฑิตยธรรมา การเข้าใจถึงผังเมืองและระบบชลประทานโบราณบริเวณพื้นที่เมืองปราสาทสมโบร์ของเยาวชนของวิทยาลัยกัมปงเณอเตียล และการเข้าถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยรอบพื้นที่ศึกษาของแต่ละพื้นที่ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสนใจ ใส่ใจ ของเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งการค้นพบดังกล่าวนี้เป็นที่น่าพอใจ ข้อมูล องค์ความรู้ในท้องถิ่นมาสังเคราะห์กับหลักทางวิชาการที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการฯ ทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ซึ่งเปรียบเสมือนการ “ค้นพบ” ความรู้ใหม่ของท้องถิ่น จากการนำความเป็นท้องถิ่นมาสังเคราะห์กับหลักทางวิชาการ ทำให้สถานภาพเดิมที่คนในชุมชนทราบว่ามีซากโบราณสถานอยู่เท่านั้น แต่ไม่รู้ว่าเป็นอะไร สมัยใด มีความสำคัญอย่างไร เปลี่ยนสถานภาพเป็นการทราบว่าโบราณสถานนั้นมีความสำคัญอย่างไร ถูกก่อสร้างในสมัยใด และมีความสำคัญแก่ท้องถิ่นในอดีตอย่างไร ซึ่งจะทำให้คนในท้องถิ่นเกิดความ

เข้าใจในความสำคัญของพื้นที่ของเขาอย่างถูกต้อง มีหลักฐาน ข้อมูลที่ถูกต้องประกอบ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญในการสร้างความรักและหวงแหนต่อโบราณสถานในท้องถิ่น

นอกจากนั้นจากองค์ความรู้ที่ได้รับ ทำให้เยาวชนได้รับความรู้และมีข้อมูลทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นในภาพรวม จนสามารถเป็นยุวมัคคุเทศก์การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นได้ และจากการศึกษาทำให้พบปัญหาเกี่ยวกับโบราณสถานในท้องถิ่นบางแห่งที่กำลังถูกทำลาย บางแห่งหมดสภาพเนื่องจากถูกขุดไถ เผา เพื่อใช้เป็นพื้นที่ทำกิน

ในส่วนของการสืบค้นข้อมูลทางวัฒนธรรมประเพณี ทำให้ทราบว่าประเพณีบางอย่างที่กำลังสูญหายไปจากการสัมภาษณ์ชาวบ้าน ทำให้ชาวบ้านบางแห่งมีการรื้อฟื้นวัฒนธรรมประเพณีที่เคยสูญหายไปให้กลับมีขึ้นใหม่อีก เช่น ประเพณีแห่นางแมว ประเพณีแห่ดอกไม้ในเมืองเสมา เป็นต้น อีกทั้งยังมีการสืบค้นข้อมูลทางสถาปัตยกรรม และข้อมูลทางวัฒนธรรมด้านอื่นๆ ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของมรดกทางศิลปกรรมของท้องถิ่น

นอกจากการดำเนินการเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นแล้ว ยังได้มีการเพิ่มเติมหัวข้อการดำเนินการศึกษาวิจัยในเรื่องพันธุ์ไม้ท้องถิ่นของแต่ละพื้นที่ ตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ที่ได้พระราชทานแกห้วหน้าโครงการฯ อีกประเด็นหนึ่ง ซึ่งทำให้เยาวชนในโครงการฯ ได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการอนุรักษ์ท้องถิ่นทั้งทางด้านวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งข้อมูลจากการวิจัยของเยาวชนแต่ละโรงเรียนได้ถูกดำเนินการวิเคราะห์เพื่อหาวัฒนธรรมร่วมของไทยและกัมพูชา โดยผลสรุปจากการดำเนินการของเยาวชนแต่ละโรงเรียนได้มีการนำเสนอในกิจกรรมเยาวชนไทย-กัมพูชา “Heritage Education Program for Students: The Khmer-Thai Students Seminar Siem Reap-Angkor” ระหว่างวันที่ 15-18 มีนาคม 2556 ที่ผ่านมา ซึ่งทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเยาวชนทั้งสองประเทศ

2. ปัจจัยที่ทำให้โครงการประสบความสำเร็จในโรงเรียน

จากการวิเคราะห์การดำเนินงานของโรงเรียนต่างๆ ที่เข้าร่วมโครงการ สามารถสรุปประเด็นที่ทำให้โครงการประสบความสำเร็จในโรงเรียน เรียงตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้

- ความสนใจของนักเรียน นักเรียนมีการฝึกทักษะการตั้งคำถาม การคิดวิเคราะห์ เพื่อเตรียมความพร้อมในการสัมภาษณ์ชาวบ้าน พระสงฆ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- การดูแลช่วยเหลือให้การสนับสนุนของหัวหน้าโครงการฯ และคณะวิจัย

- ความเอาใจใส่ของครู

- การสนับสนุนของโรงเรียน

- การสนับสนุนของภูมิปัญญาท้องถิ่น พระสงฆ์ ชาวบ้าน

- ความต้องการให้เกิดการพัฒนา นักเรียน โรงเรียน โบราณสถาน โบราณวัตถุ ภายใน

ท้องถิ่น

- หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ถึงแม้โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจากสองประเทศที่มีระบบการศึกษาที่ค่อนข้างต่างกัน ความสำเร็จของการดำเนินการนั้นเกิดจากลำดับการดำเนินการที่มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. การอบรมให้ความรู้ถึงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดำเนินการโดยนักวิจัยไทยและกัมพูชาซึ่งดำเนินการร่วมกันมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีความเข้าใจที่ตรงกันในวิธีการดำเนินการ นอกจากนั้นการอบรมให้ความรู้จะดำเนินการให้ความรู้ในแต่ละหัวข้อจากบุคคลากรกลุ่มเดียว มิใช่ดำเนินการแยกกลุ่มบรรยายตามเชื้อชาติ โดยมีการใช้ล่ามแปลเนื้อหาเพื่อความเข้าใจ

2. การกำกับดูแลการวิจัยโดยตรงจากนักวิจัยไทยและกัมพูชา ทำให้สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการได้เป็นอย่างดี โดยจากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงวิธีการดำเนินการที่จำเป็นในการทำให้การดำเนินการประสบความสำเร็จ ในขณะเดียวกันก็ทำให้ทราบถึงปัญหาที่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างชัดเจนจากครูผู้ดูแลไม่เข้าใจการดำเนินการวิจัยเป็นหลัก ดังนั้นการดำเนินการในอนาคตจึงควรเข้าถึงเยาวชนโดยตรงในการทำความเข้าใจถึงขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานมากกว่าจะประสานผ่านครูผู้ดูแล โดยให้ครูมีหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยของการดำเนินการเป็นหลักและพยายามทำให้ครูผู้ดูแลเข้าใจวิธีการดำเนินการวิจัย

ในขณะเดียวกันประเด็นสำคัญของความสำเร็จของการดำเนินการนั้นเกิดจากความสนใจใส่ใจของเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการฯ จากทั้งสองประเทศ

3. ผลที่เกิดกับนักเรียน ครู โรงเรียน ท้องถิ่น

ซากโบราณสถาน สิ่งก่อสร้างต่างๆ หรือแม้แต่ถนนที่เยาวชนได้เห็นอยู่ทุกวันจนมองเห็นว่าเป็นเรื่องปกติที่ไม่ได้ให้ความสนใจหรือรับรู้ถึงคุณค่าและความสำคัญของสิ่งเหล่านั้น หากแม้เยาวชนได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาประวัติศาสตร์รอบๆ ตัว ก็พบว่าสิ่งที่พบเห็นอยู่นั้นมีเรื่องราวในตัวของมันเอง ดังจะเห็นได้จากการค้นพบของเยาวชนจากโครงการยุววิจัยอาเซียน เช่น การค้นพบเส้นทางโบราณจากเมืองเสมาของเยาวชนจากโรงเรียนสูงเนิน โดยได้ข้อมูลจากผู้เฒ่าผู้แก่แล้วนำมาวิเคราะห์พร้อมทั้งสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญจึงทำให้ทราบว่าเส้นทางที่พบเป็นเส้นทางโบราณ

เมื่อชาวบ้าน ชุมชน ได้รู้คุณค่า ความหมาย ความสำคัญของโบราณสถานและโบราณวัตถุแล้ว จะทำให้เกิดความรักและความหวงแหนต่อท้องถิ่น ก่อให้เกิดการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยอาสาเป็นยุวมัคคุเทศก์บอกเล่าเรื่องราวประวัติความเป็นมา ความสำคัญของโบราณสถานและโบราณวัตถุในท้องถิ่นให้กับนักเรียน ชาวบ้าน และนักท่องเที่ยว นอกจากนั้นยังนำกิจกรรมอื่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวทำให้นักเรียนได้รับทักษะการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง ชาวบ้าน ท้องถิ่น เกิดการตื่นตัวเมื่อมีนักท่องเที่ยวจากถิ่นอื่นมาเยี่ยมเยือนของตน และเริ่มให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุมากขึ้น

โครงการยุววิจัยอาเซียนไทย-กัมพูชา จึงเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าต่อนักเรียน ครู โรงเรียน ท้องถิ่น เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของเยาวชน ส่งผลต่อการอนุรักษ์มรดกทาง ศิลปวัฒนธรรมอันเป็นสมบัติของชาติ อีกทั้งยังก่อให้เกิดการพัฒนาความสัมพันธ์ของเยาวชนไทยและ กัมพูชา จึงเป็นสิ่งที่ยืนยันได้ว่า ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดพลังในท้องถิ่น อัน นำไปสู่ความรัก ความภาคภูมิใจ และร่วมมือในการสร้างสรรค์ท้องถิ่นได้

4. วัฒนธรรมร่วมระหว่างไทย-กัมพูชา

จากการสำรวจของเยาวชนทำให้ทราบถึงวัฒนธรรมต่างๆ ที่พบในแต่ละพื้นที่ เมื่อนำมา วิเคราะห์ถึงวัฒนธรรมร่วมระหว่างไทย-กัมพูชาแล้ว จะพบว่าพื้นที่การวิจัยทั้ง 4 แห่งนั้นมีวัฒนธรรม ที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องซึ่งกันและกัน เช่น พิธีขอฝน ดังจะเห็นได้จากการจัดกิจกรรมเยาวชนไทย- กัมพูชา (15-18 มีนาคม 2556) นั้น ในแต่ละพื้นที่ที่ศึกษาเยาวชนต่างก็พบว่าในพื้นที่ของตนก็มีพิธีขอ ฝน เพียงแต่ว่าอาจมีการเรียกชื่อต่างกัน เช่น ประเพณีแห่นางแมว ประเพณีสวดมนต์ปลาช่อน หรือ ในกัมพูชามีประเพณีที่เรียกว่า Chanting of dog fish ซึ่งประเพณีเหล่านี้ อาจจะมีรายละเอียดในการ ทำพิธีกรรมต่างกัน แต่ทั้งหมดก็ล้วนเป็นประเพณีเพื่อขอให้ฝนตกจากเทวดาเช่นเดียวกัน เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบปราชญ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมขอมภายในพื้นที่ประเทศไทย (อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว และอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา) นั้นแสดงให้เห็นว่าครั้งหนึ่งอารยธรรมขอมมี การแผ่ขยายมายังพื้นที่เหล่านี้ส่งผลให้คนในชุมชนมีการดำรงชีวิตตามวัฒนธรรมขอมดังปรากฏให้เห็น ในปัจจุบัน เพียงแต่วัฒนธรรมนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปตามรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป

โครงการยุววิจัยระหว่างเยาวชนไทย-กัมพูชา (ยุววิจัย ASEAN ไทย-กัมพูชา) ระยะที่ 1 ซึ่งนำ ร่องในสถานศึกษา 4 แห่งนั้นเป็นเพียงจุดเริ่มต้นเล็กๆ ที่ช่วยให้เยาวชนได้มีความสนใจในท้องถิ่น ตนเองได้รับรู้ เข้าใจ และสังเกตถึงสิ่งต่างๆ รอบตัว ตลอดจนตระหนักถึงการอนุรักษ์แหล่ง โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณี และวัฒนธรรมต่างๆ นอกจากนี้ยังช่วยให้เยาวชนไทยและกัมพูชา มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทางคณะวิจัยเป็นเพียงผู้วางแนวทางไว้ให้เยาวชนที่เป็น “ยุววิจัย” ได้เรียนรู้ ถึงการสำรวจและศึกษาเรื่องราวที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น หากแต่สิ่งเหล่านี้จะดำรงต่อไปหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับ โรงเรียนและเยาวชนเหล่านี้จะส่งต่อความรู้นี้ไปยังบุคคลอื่นที่สนใจให้ได้ตระหนักถึงสิ่งสำคัญที่อยู่ ภายในท้องถิ่นของตนหรือไม่

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

เอกสารเผยแพร่จากสื่อมวลชนต่างๆ ที่ร่วมเดินทางไปร่วมกิจกรรมเยาวชนไทย-กัมพูชา
ระหว่างวันที่ 15-18 มีนาคม พ.ศ. 2556

1. เอกสารเผยแพร่

- Bangkok Post [Kids seek a path to cross-border ties] : 13 Apr 2013

Bangkok Post The world's window on Thailand

Election

[News > Local News](#)

Kids seek a path to cross-border ties

Thai and Cambodian youngsters focus on culture to overcome nationalistic differences

Published: 13 Apr 2013 at 00.00

Newspaper section: News

"This is pong [eggs]. This is chake [bananas], and charouk [pork], the offerings for the deities," Wipa Putthong used several Khmer words as she demonstrated a folk ritual to her audience.

Thai and Cambodian students on a field trip led by Col Surat Lertlam, front right, and Im Sokrithy, front, second right, part of the Heritage Education Programme aimed at promoting mutual understanding.
CHAMLONG BOONSONG

Although Wipa's Khmer accent was far from perfect, the audience, many of who were Cambodian students, loved it. They showered the girl, a Mathayom 4 student at Sa Kaeo-based Tappraya School, and her team with loud applause at the end of the presentation of the final activity of the Asean Youth Research Programme (Thai-Khmer) under the Heritage Education Programme for Students.

The programme, jointly organised by Cambodia's Apsara Authority and the Thailand Research Fund (TRF), together with other conservation agencies, is based on the belief that the constantly strained relations between Thailand and Cambodia can be eased through better mutual understanding of shared cultural ties. And the earlier the understanding is fostered, the better.

Over the past year the programme has trained Thai and Cambodian students - from two schools in Thailand and two in Cambodia - to be young researchers on local cultures. They were Tappraya School in Sa Kaeo province, Sung Noen School in Nakhon Ratchasima, Banteay Chhmar School in Banteay Meanchey province and Kompong Chheuteal School in Kampong Thom.

At the end of the programme, they took turns sharing what they learned during their field research. The Banteay Chhmar team, for example, shared what they had learnt from a series of exploration trips to temple ruins and pre-historic archaeological sites around their village in Banteay Meanchey province. The knowledge-sharing session at Apsara's conference hall was also open to Cambodian students in Siem Reap and neighbouring towns including Si Sophon. Each sent 10 students to the programme.

Wipa said she picked up some Khmer words from locals in her Baan Lalomtim village in Sa Kaeo's Tappraya district which borders Cambodia. "They still use the dialect in their daily life," she said.

The dialect indeed made it easier for Wipa to break the ice with new friends from Cambodia. Language barriers, however, posed no serious problem for the young people with the same archaeological interests.

Former foreign minister Tej Bunnag

The students said the two-day programme made them realise the shared cultural roots of the peoples of the two countries. They have similar folk games, traditional healing practices done through a medium, and rain-making prayers and rituals. Very little differences exist in these shared customs and rituals, they pointed out.

Khuon Khun Neay, deputy director general of Apsara, lauded Cambodian students' undaunted spirit.

"That they have no modern gadgets was no problem for them at all. They simply wrote their reports by hand," he said.

Col Surat Lertlam, head of the Heritage Education Programme on the Thai side, said the programme has effectively groomed a love for conservation among the youngsters of both countries.

The locals also appreciated the youngsters' efforts. "When they encountered artefact smuggling, they told the students who subsequently alerted the authorities," said Col Surat.

The Heritage Education Programme's aim is to foster a better understanding between young people in the two countries currently trapped in historical conflicts, particularly the Preah Vihear temple row.

The Heritage Education Programme is an offshoot of earlier cooperation between Thailand's TRF and Cambodia's Apsara. Eight years ago, they jointly explored the royal route linking the ancient Khmer kingdom to Pimai in the Northeast of Thailand and now they are preparing to extend the study to cover other ancient routes - to Laos and to Vietnam.

Apart from field research, the programme also included a study trip to the Angkor Archaeological Park and to the first ancient bridge that linked the west road of the Khmer kingdom to Sdok Kok Thom on the Thai side.

During the trip, it was not possible to avoid the issue of the "love-hate" relationship between the two kingdoms. During a stop at the western gate of the ruins at the Bayon temple, Im Sokrithy, chief of Cambodia's Department of Communication and co-director of the Living Angkor Road Project who leads the programme on the Cambodian side, told the students in a solemn voice: "It was through this gate that the Siamese army invaded and defeated the old Khmer kingdom."

But he was quick to add: history is just a lesson.

"The past is the past. If we think too much about it, the more pain we feel. The point is how we, the current generation, should live and make it a win-win situation for both sides."

Tej Bunnag, Policy Board member of TRF, said the Heritage Education Programme is a good start to boost understanding between the peoples and help transcend ultra-nationalism.

National boundaries are a recent product of modern society. People on both sides of the borders, however, share a similar culture.

"In the past, there were no national boundaries in this area," said Mr Tej, former foreign minister.

"Nationalism is a reality we cannot deny because everyone loves his and her nation first and foremost.

"Yet, we have to learn how to live with this 'reality' in a way that ensures that it will not hurt the ties we have with our neighbours."

- The Nation [THAI, CAMBODIAN YOUTHS EXPLORE SHARED CULTURE] :
1 April 2013

The Nation The Nation Circulation: 68,200 Ad Rate: 1,500	Section: First Section/EDUCATION Date: Monday 1 April 2013 Volume: 38 No: 53634 Page: 4A(Right) Col.Inch: 81.26 Ad Value: 121,890 PRValue(x3): 365,670 Clip: Full Color Headline: THAI, CAMBODIAN YOUTHS EXPLORE SHARED CULTURE Students from the two countries...
--	--

RESEARCH PROGRAMME

THAI, CAMBODIAN YOUTHS EXPLORE SHARED CULTURE

THAI AND CAMBODIAN students attend a special lecture at the ancient Bayon temple in the Angkor Wat complex in Siem Reap as part of the Asean Youth Research Programme.

Students from the two countries bond during trip to Siem Reap

CHULARAT SAENGPASSA
THE NATION
Siem Reap, Cambodia

Dozens of Thai and Cambodian students participating in a joint research project discovered that they share cultural roots.

Though a clear border separates their countries, these young Asean citizens have learned that the borderline is for official reasons only.

"We have many similar beliefs and rituals. We just call them by different names," a Thai student said during a recent trip to Siem Reap.

Nattaphong Kliangkoksung, a Mathayom 4 student from Nakhon Ratchasima, said it was only when he met his Cambodian peers that he found the similarities between the two cultures.

Wipa Phutthong, who hails from the Tuppraya Pittaya School in Sa Kaew's Khok Sung district, said for instance the praying-for-rain ritual in Thailand is called "Nang Maew Khor Fon", while in Cambodia it is "Hae Pla Zon Puca Khor Fon".

This Thai student speaks fluent Cambodian because she grew up in a border village where people speak

iSnap
Snap for video

both languages.

"For people living in border zones, there is no borderline. They cross borders all the time," Tej Bunnag, a former Thai foreign minister, said.

Tej also sits in the Thailand Research

The Nation The Nation Circulation: 68,200 Ad Rate: 1,500	Section: First Section/EDUCATION Date: Monday 1 April 2013 Volume: 38 No: 53634 Page: 4A(Right) Col.Inch: 81.26 Ad Value: 121,890 PRValue(x3): 365,670 Clip: Full Color Headline: THAI, CAMBODIAN YOUTHS EXPLORE SHARED CULTURE Students from the two countries...
--	--

Fund (TRF) policy board.

The youngsters, Wipa and Nattapong,

were part of the Asean Youth Research Programme (Thai-Khmer), which comes under the Heritage Education Programme for Students: Khmer-Thai Students Seminar Siem Reap Angkor project.

Financed by the TRF, the project aims to engage youngsters in learning the history of both countries, in the hope that shared cultural roots will enhance ties between the two nations, especially since the recent quarrel over the ancient Preah Vihear Temple.

"This journey into a shared cultural root will foster good understanding," Tej said about the TRF-financed project. He expects the project to cover Laos, Vietnam and Myanmar very soon.

Dr Surat Lertlam, who led Asean Youth Research Programme, said the activities had been designed to allow Thai and Cambodian children to share their knowledge and experience.

"Their exchange will strengthen the ties between the two nations," he said.

He believes the programme will be good for the young participants, as they will not just learn about the research methodology but also experience many amazing things along the way.

For instance, he said, Cambodian students had discovered an ancient cemetery in their country.

"With the knowledge of history and all, they have learned to cherish and protect their heritage. When they found out about illegal grave diggers, they alerted their team leader," Surat said.

"We have successfully inculcated a love for natural heritage and cultural roots in the children. But more than that, they have also developed good ties. Instead of talking about fighting, they now talk about how they have come from the same roots," Silaporn Buasai,

TRF's deputy director, said.

The Cambodian students are under the supervision of Im Sokrithy, chief of Cambodia's Department of Communication and co-director of the Living Angkor Road Project.

"We tell them how to get information from local people – how to interview them, how to go on a survey and talk to various people in the communities. This is what we've trained them to do, to research on their own," Sokrithy said.

Sophie, a Cambodian student, said she had joined the research programme only as an observer.

"It's fun playing a part in the programme. I have learned a lot of new things and it feels so good to see Thais speak the Cambodian language," she said.

Khuon Khun Neay, deputy director of the Apsara National Authority, said the programme was in the best interest of the Asean region.

"Our ancestors have created our heritage and it's our children's duty to protect it," he said.

"For the next generation, students and people in the communities should get involved in taking care of their own culture and properties in their communities. I'm happy and impressed with the work done by the students so far. I'm sure they are all very happy to deliver their knowledge.

"It is also good for Thai students to go out and talk to old people and gather information for themselves instead of just studying in classrooms. This gives the students a new ability and I hope they will share this experience with their peers.

"We aim to spread the idea of getting everybody in the community to participate in the conservation of properties. Of course, we have the government, the ministries and departments to do this, but if people take care as well, then it will become easier to preserve our heritage," he said.

- คมชัดลึก [สกว. จัดเวิร์กช็อป 'ยูวีวิจัยไทย-กัมพูชา'] : 16 มีนาคม 2556

สกว.จัดเวิร์กช็อป'ยูวีวิจัยไทย-กัมพูชา'

สกว.จัดเวิร์กช็อป'ยูวีวิจัยไทย-กัมพูชา' สานสัมพันธ์สองประเทศ ศึกษาถนนโบราณ 1 พันปี 5 เส้นทางเมืองพระนครเขื่อนขันธ์

16มี.ค.2556 ที่องค์การฮับสรา จ.เสียมราฐ ประเทศกัมพูชา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) จัดการประชุมโครงการวิจัยระหว่างเยาวชนไทย-กัมพูชา ระหว่างวันที่ 15 - 17 มี.ค.2556 โดยมีพลเอกวราภิรมย์ มนัสสิงห์ รองผู้บัญชาการกองทัพบก ประธานคณะกรรมการดำเนินการโครงการพระราชทานช่วยเหลือแก่ราชอาณาจักรกัมพูชาด้านการศึกษาศึกษา เป็นประธานเปิดงาน ที่มีผู้วิจัยทั้งประเทศไทยและกัมพูชาเข้าร่วมประมาณ 100 คน

การประชุมเริ่มจากนายเดชา บุญนาค อธิบดีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ในฐานะกรรมการนโยบายกองทุนสนับสนุน(สกว.) กล่าวต้อนรับว่า โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนไทยและกัมพูชาในเชิงการศึกษาวิจัยร่วมกัน การแบ่งปันความรู้โดยเฉพาะการสร้างความรู้เข้าใจทางวัฒนธรรมท้องถิ่น สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีในท้องถิ่น ซึ่งมีรากฐานร่วมกันมาตั้งแต่โบราณแก่เยาวชนของประเทศไทยและกัมพูชา และใช้เป็นเครื่องมือสานสร้างการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศ เพื่อความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ที่ผ่านมาโครงการได้ทำกิจกรรมร่วมกับสถานศึกษา 4 แห่ง ซึ่งอยู่ในพื้นที่พนมเปญหรือจังหวัดใกล้เคียงกับทั้งสองประเทศ คือ โรงเรียนพิทยะยาพิทยา อ.โคกสูง จ.สระแก้ว โรงเรียนสูงเนิน อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา และวิทยาลัยบัณฑิตยธรรมา จ.ปทุมธานี เมียนมา ประเทศกัมพูชา ต่อมาได้ขยายไปยังวิทยาลัยกัมพูชาเมืองเสียมราฐ จ.กัมปงธม ประเทศกัมพูชา ซึ่งเป็นโรงเรียนในโครงการพระราชทานความช่วยเหลือแก่ราชอาณาจักรกัมพูชาด้านการศึกษาศึกษา โดยการดำเนินงานได้อาศัยฐานความรู้และเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญจากโครงการศึกษาค้นคว้าของวัฒนธรรมท้องถิ่นสมัยอดีตถึงปัจจุบันเพื่อพัฒนาฐานข้อมูลทางวัฒนธรรมและอารยธรรมโบราณในพื้นที่แม่น้ำโขงและคาบสมุทรมาลายู ระยะที่ 2 ซึ่งมี พ.อ. รศ. ดร.สุรัตน์ เด็ดคำ อาจารย์สังกัดโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เป็นหัวหน้าโครงการ

สกว.ตลอดจนภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเห็นพ้องกันว่ากิจกรรมที่โครงการจัดขึ้นครั้งนี้จะก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างเยาวชนของทั้งสองประเทศให้เกิดพลังในทางสร้างสรรค์ และเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยกระชับความสัมพันธ์ระหว่างไทยและกัมพูชาให้แน่นแฟ้นเป็นหนึ่งเดียวในฐานะพลเมืองของอาเซียนได้ ซึ่งคณะวิจัยของ พ.อ. รศ. ดร.สุรัตน์ และ Mr. Im Sokethy ได้ดำเนินการวิจัยร่วมกันมาถึง 8 ปีเต็มอย่างมีคุณภาพ และสามารถนำผลการวิจัยมาประยุกต์และถ่ายทอดให้เกิดประโยชน์ต่อเยาวชนและประเทศชาติทั้งสองประเทศ รวมถึง องค์การฮับสราที่เห็นความสำคัญของกิจกรรมในครั้งนี้และให้การสนับสนุนการดำเนินการ โดยร่วมเป็นเจ้าภาพในการดำเนินงาน และโครงการพระราชทานความช่วยเหลือแก่ราชอาณาจักรกัมพูชาด้านการศึกษาศึกษา Heritage Watch Program และ Softtel Angkor Phokeethra

ต่อจากนั้นพลเอกวราภิรมย์ กล่าวเปิดว่า จากการที่ได้ดูแลการดำเนินการวิจัยของเยาวชนที่วิทยาลัยกัมพูชาเมืองเสียมราฐ ได้เห็นถึงสิ่งที่เยาวชนได้รับจากการดำเนินการร่วมกันของนักวิชาการไทยและกัมพูชา ที่ได้ช่วยกันให้ความรู้ กำกับดูแลการดำเนินการของเยาวชนอย่างมีประสิทธิภาพและการแบ่งปัน การดำเนินการขึ้นเพื่อประโยชน์ของเยาวชนทั้งสองอย่างเต็มที่ โดยมีทั้งผลตอบแทนจากการดำเนินการ ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงถึงความตั้งใจของผู้ดำเนินการทั้งไทยและกัมพูชาด้วยกัน

"ผมหวังว่าในระยะเวลาสองวันนี้ เยาวชนไทยและกัมพูชาที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้จะได้ใช้โอกาสนี้เพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิด สร้างความเป็นเพื่อน ถ่ายทอด แลกเปลี่ยนและแบ่งปันสิ่งต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ซึ่งกันและกัน และเป็นกระเริ่ดของมิตรภาพอันยาวนานและยาวไกลในอนาคต ในปัจจุบันระหว่างไม่ใช่เครื่องกันขวางความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันแต่ในโดยต่างหาก ทำให้เราสามารถติดต่อสื่อสารกันได้เกือบตลอดเวลา" พลเอกวราภิรมย์ กล่าวและว่า

มีความหวังว่าจะได้เห็นการพัฒนาของการดำเนินการกิจกรรมนี้ขยายออกไป เพื่อเป็นพลังผลักดันความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในอนาคต ซึ่งต้องให้พลังจากเยาวชนในวันนี้ ซึ่งจะเป็นผู้ใหญ่ที่รอบรู้ต่อไปในอนาคต ขอขอบคุณทุกหน่วยงานที่เข้าร่วมสนับสนุนและทุกคนที่เข้าร่วมกิจกรรมนี้ โดยเฉพาะองค์กรฮับสรา สกว. ที่เห็นความสำคัญของกิจกรรมในครั้งนี้และให้การสนับสนุนการดำเนินการโดยร่วมเป็นเจ้าภาพร่วมในการดำเนินการ

www.komchadluek.net/detail/20130316/154028/สกว.จัดเวิร์กช็อปยูวีวิจัยไทยกัมพูชา.html#.UVtmcpOnCSO

พร้อมกันนี้พลเอกวราธรรมยังได้กล่าวถึงการศึกษาที่วิทยาลัยนันทายธมาว่า ในแต่ละปีจะมีนักเรียนที่จบการศึกษาได้รับทุนการศึกษาไปศึกษาต่อที่ประเทศไทยอย่างเช่นมีมากถึง 200 คนและขณะนี้มีนักศึกษาที่จบระดับปริญญาโท 20 คน และจบระดับปริญญาเอก 3 คนโดยส่วนใหญ่จบด้านการศึกษาเพื่อมาพัฒนาประเทศกันมากขึ้นต่อไป

พลเอกวราธรรม กล่าวด้วยว่า ส่วนหลักสูตรการเรียนการสอนนั้นจะให้ความสำคัญเกี่ยวกับแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอันดับต้นๆ พร้อมกับการมีการนำไปประยุกต์ใช้ อย่างเช่นนักเรียนมีการตั้งกลุ่มด้านการเกษตรเลี้ยงไก่เป็นต้นแล้วมีการทำโครงการมาที่จะสนับสนุนเป็นสิ่งของเป็นต้น สำหรับแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ประเทศลาวและพม่าได้นำไปประยุกต์ใช้เช่นเดียวกัน

พ.อ.รศ.ดร.สุรัตน์ กล่าวเสริมว่า สำหรับภาพรวมของการดำเนินการในของโครงการอูว์วิจัยระหว่างเยาวชนไทย-กัมพูชา ระยะที่ 1 มีความก้าวหน้าเป็นไปตามที่ได้วางแผนการดำเนินการที่ได้วางแผนการดำเนินการไว้ทุกประการ เยาวชนที่ร่วมโครงการจากทุกโรงเรียนมีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม นอกจากนี้ยังทำให้เกิดการค้นพบจากการดำเนินการของเยาวชน เช่น การค้นพบเส้นทางโบราณ บริเวณเมืองเสมา จากเยาวชน ร.ร.สูงเนิน การค้นพบปราสาทเขมรโบราณใน อ.คาพระฮา จากเยาวชน ร.ร.ทัพพระยาพิทยา และการค้นพบแหล่งโบราณสมัยก่อนประวัติศาสตร์บริเวณพื้นที่เมืองนันทายธมา จากเยาวชนของวิทยาลัยนันทายธมา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสนใจ ใฝ่ใจ ของเยาวชนที่ได้ร่วมโครงการ

ทั้งนี้ กิจกรรมโครงการอูว์วิจัยระหว่างเยาวชนไทย-กัมพูชาที่เมืองเสมาครั้งนี้ น่าจะนำเสนอผลการทำงานของเยาวชนทั้งสองประเทศ พร้อมนำเยี่ยมชมและทำกิจกรรมร่วมกันที่เมืองพระนคร (นครวัด-นครธม) และบริเวณใกล้เคียง เพื่อสร้างโอกาสให้เยาวชนทั้งสองประเทศได้เรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของกันและกัน รวมทั้งสร้างมิตรภาพที่ดีร่วมกันต่อไป

พ.อ.รศ.ดร.สุรัตน์ กล่าวด้วยว่า ถนนเส้นทางโบราณดังกล่าวจากการศึกษาค้นพบ 5 เส้นทางจากเมืองพระนครที่เชื่อมกันพูชาไปยังไทยคือปราสาทพิมาย ตัวคือปราสาทพิสดู เวียดนามจากเส้นทางพนมไพรพรุก และพม่าคือเส้นทางทวายอาจจะเป็นการเชื่อมโยงจากเมืองพระนครสู่กรุงศรีอยุธยา โดยการศึกษาวิจัยต่อไปก็จะศึกษาดูตามเส้นทางโบราณ 5 เส้นทางดังกล่าว

คนอ่าน 390 คน

5

0

● กรุงเทพมหานคร [เราต่างมี 'รัก' ร่วมกัน] : 27 มีนาคม 2556

กรุงเทพธุรกิจ Krungthep Turakij Circulation: 145,530 Ad Rate: 1,500	Section: จุดประกาย/หน้าแรก วันที่: พุธ 27 มีนาคม 2556 ปีที่: 26ฉบับที่: 8952 Col.Inch: 205.35 Ad Value: 308,025 หัวข้อข่าว: เราต่างมี 'รัก' ร่วมกัน หน้า: 1(เต็มหน้า) PRValue (x3): 924,075 ศิลปิน : ลีลี
---	---

ปัญหาการอ้างสิทธิ
เหนือบริเวณ "เขาพระวิหาร"
ระหว่างไทยกับกัมพูชา
กินเวลายาวนาน
และยังไม่มีข้อสรุปที่น่าพอใจ
แต่ถึงอย่างไร ไทยและกัมพูชา
ก็ยังเป็นเพื่อนกันได้
ไม่เปลี่ยนแปลง

เราต่างมี 'รัก' ร่วมกัน

เขียน : นิภาภรณ์ ฐิตธน

II มัจะคุยกันคนละภาษา แต่เสียงหัวเราะ
ที่ดังขึ้นเป็นระยะๆ ก็แสดงให้เห็นว่า
มิตรภาพเล็กๆ ก่อตัวขึ้นแล้ว

เด็กๆ ชาวไทยจูงมือเพื่อนห้องชาวกัมพูชา
เดินขึ้นไปสำรวจหาร่องรอยประวัติศาสตร์ที่
อาจถูกซ่อนอยู่ก้นถ้ำหินและแผ่นศิลาบน
"สะพานแม่หม้าย" สะพานที่เป็นต้นทางของ
ถนนสาย "ราชมรรคา" จากเมืองพระนคร
จังหวัดเสียมราฐ ประเทศกัมพูชา สู่ปราสาท
สธ็อกกอกม อำเภอดตาพระยา จังหวัดสระแก้ว
ประเทศไทย

แน่นอนว่า ช่วงเวลาเพียงชั่วครู่ อาจไม่
ช่วยให้พวกเขาได้รับความรู้หรือข้อมูลใหม่ๆ
แต่นี่ถือเป็นพื้นฐานของการเป็น "ยูวีจี" ที่มี
คุณภาพในอนาคต

ยูวีจีสองแผ่นดิน

ดูเหมือนว่าสายสัมพันธ์ระหว่างไทยกับ
กัมพูชาในสายตาของคนทั้งโลกจะไม่ค่อยแน่นแฟ้น
เท่าไร อันเนื่องมาจากข้อพิพาทกรณี "เขา
พระวิหาร" ที่ยังร้อนระอุอยู่ในศาลโลกขณะนี้
แต่ความจริงแล้ว ประชาชนของทั้ง 2 ประเทศ
ยังใช้ชีวิตและไม่มาหาสู่กันได้อย่างปกติ

เช่นเดียวกับเยาวชนไทยกว่า 20 ชีวิต ที่
ตั้งใจเดินทางมาเยือน "เมืองพระนคร" อดีต
อาณาจักรขอมที่รุ่งเรืองเมื่อราว 2,000 ปีก่อน

เพราะต้องการสืบค้นประวัติศาสตร์ที่มี
"รัก" แห่งวัฒนธรรมเดียวกัน

เยาวชนกลุ่มนี้เป็นตัวแทนของนักเรียน
จากโรงเรียนสูงเนิน อำเภอสสูงเนิน จังหวัด
นครราชสีมา และโรงเรียนทัพพระยาพิทยา
อำเภอดตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ที่เข้าร่วม
"โครงการยูวีจีระหว่างเยาวชนไทย-กัมพูชา
(ยูวีจี ASEAN ไทย-กัมพูชา)" โดยการ
สนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุน
การวิจัย (สกว.) ซึ่งก่อนหน้านี้คณะ "ยูวีจี"
มีโอกาสเพียงแค่วาดภาพประวัติศาสตร์ผ่านปราสาท
ขอมโบราณที่อยู่ในละแวกบ้านหรือภูมิสำเนา
ตัวเองเท่านั้น คราวนี้จึงเหมือนเป็นโอกาสสำคัญ
ที่พวกเขาจะได้สัมผัสกับอาณาจักรขอมโบราณ
แบบถึงที่ถึงถิ่นเป็นครั้งแรก

"ตื่นเต้น เพราะเป็นครั้งแรก อยากมา
ชมปราสาทนครวัดนครธม และอยากรู้ว่ามี
ความเป็นมาอย่างไร จะคล้อยจองกับบ้านเรามาก"

กฤติพงศ์ ปานสูงเนิน หรือ เอ็ดดี้ นักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสูงเนิน ออกอาการ
ตื่นเต้นอย่างเห็นได้ชัด ไม่ต่างอะไรกับ **เยะ-
วิภา พุดทอง** นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนทัพพระยาพิทยา ที่ยอมรับว่า กังวล
กับการเดินทางมาครั้งนี้เพราะเธอต้องใช้ภาษา
กัมพูชาที่ฝึกฝนมาจากโรงเรียนในการนำเสนอ
ผลงานให้เพื่อนชาวกัมพูชาเข้าใจ

"เมื่อก่อนหนูไม่สนใจประวัติศาสตร์
เลยนะ แต่พอครูมาเสนอหัวข้อหนูก็คิดว่าลอง
ทำดู จนตอนนี้ก็เริ่มเข้าใจกระบวนการวิจัย
แล้วก็ดีใจเพราะเราได้พบโบราณวัตถุใหม่ๆ
ด้วย เป็นพวกเครื่องแต่งหน้าของคนโบราณ
คือพอไปสำรวจปราสาทต่างๆ ก็พบภาโล พบ
หม้อเล็กๆ ซึ่งพวกหนูสนใจนะ ว่าจะอยู่ใน
ยุคสมัยใหม่แล้ว เพราะมันมีลาย" เยะ เล่า

นอกจาก 2 โรงเรียนจากฝั่งไทย ฟาก
กัมพูชาเองก็มีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการนี้

กรุงเทพธุรกิจ

Krungthep Turakij
Circulation: 145,530
Ad Rate: 1,500

Section: จดประกอบ/หน้าแรก

วันที่: พุธ 27 มีนาคม 2556

ปีที่: 26ฉบับที่: 8952

Col.Inch: 205.35 Ad Value: 308,025

หัวข้อข่าว: เราต่างมี'ราก'ร่วมกัน

หน้า: 1(เต็มหน้า)

PRValue (x3): 924,075

ศิลปิน: สีสี่

2 แห่ง นั่นคือ วิทยาลัยบันทายฉมาร์ จังหวัดบ้านเตียนเมียงแจ และวิทยาลัยกัมปงเมอเตียล จังหวัดกัมปงชม ซึ่งสถาบันหลังนี้อยู่ในโครงการพระราชทานช่วยเหลือแก่ราชอาณาจักรกัมพูชา ด้านการศึกษา โครงการในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

พลเอกวาทิต มณีนะรัง รองสมุหราชองครักษ์ ประธานคณะกรรมการดำเนินการโครงการพระราชทานช่วยเหลือแก่ราชอาณาจักรกัมพูชา ด้านการศึกษา กล่าวว่า จากที่ได้ดูแลการดำเนินโครงการยุววิจัยของเยาวชนที่วิทยาลัยกัมปงเมอเตียล พบว่า การดำเนินการนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ของเยาวชนเพียงอย่างเดียว ซึ่งแสดงถึงความตั้งใจของผู้ดำเนินการทั้งไทยและกัมพูชาด้วยกัน

"ผมมีความหวังว่าจะได้เห็นการพัฒนาของการดำเนินการกิจกรรมนี้ขยายออกไป เพื่อเป็นพลังผลักดันความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในอนาคต ซึ่งต้องใช้พลังจากเยาวชนในวันนี้ ซึ่งจะเป็นผู้ใหญ่ที่รอบรู้ต่อไป" พลเอกวาทิต มณีนะรัง กล่าว

ถิ่นฐานและวัฒนธรรมร่วม

โครงการยุววิจัยอาเซียน ไทย-กัมพูชา มุ่งสร้างและใช้การเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนในพื้นที่เป็นเครื่องมือในการสานสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน พร้อมทำความเข้าใจถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่มีพื้นฐานมาจากรากเดียวกันในฐานะพลเมืองอาเซียน ซึ่ง **พันเอก รศ.ดร.สุรัตน์ เลิศล้ำ** หัวหน้าโครงการฯ สังกัดโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เล่าว่า โครงการครั้งนี้เป็นการต่อยอดจากโครงการค้นหาและพัฒนาสารสนเทศของราชบรรดาศาสน์พระเจ้ายศวรมันที่ 7 หรือ Living Angkor Road Project ที่ต้องการให้ทั้งเด็กไทยและเยาวชนกัมพูชาแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกันเพื่อขับเคลื่อนความสัมพันธ์ของทั้ง 2 ประเทศให้กระชับแน่นแฟ้น

"จริงๆ ประเด็นหลักของเราคือการให้ความรู้กับเด็ก ให้เขาเข้าใจวิถีการ กระบวนการ เราก็จัดเตรียมอุปกรณ์กล้องถ่ายภาพที่มีจีพีเอสที่เขาสามารถเก็บตำแหน่งได้ มีเครื่องบันทึกเสียงให้เก็บข้อมูลทั้งโบราณสถานและวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งฝั่งไทยและกัมพูชา ซึ่งตั้งแต่ดำเนินโครงการมา ยุววิจัย ได้ค้นพบสิ่งน่าอัศจรรย์ใหม่ๆ มากมาย"

อาจารย์สุรัตน์หมายถึง การค้นพบเส้นทางโบราณบริเวณเมืองเสมา จากยุววิจัยโรงเรียนสูงเนิน การค้นพบปราสาทเขมรโบราณในอำเภอตาพระยา จากยุววิจัยโรงเรียนทัพพระยาพิทยา และการค้นพบแหล่งโบราณสมัยก่อน

ประวัติศาสตร์บริเวณพื้นที่เมืองบันทายฉมาร์ จากยุววิจัยของวิทยาลัยบันทายฉมาร์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสนใจ ใส่ใจ ของเยาวชนที่ได้ร่วมโครงการ

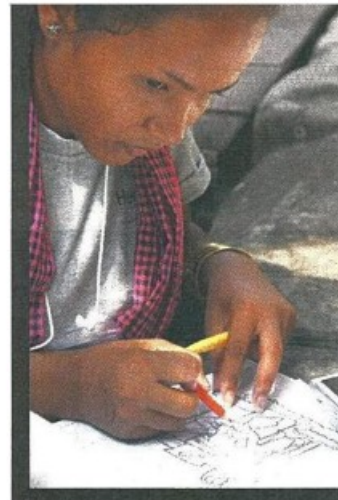
"อย่างเด็กฯ ที่วิทยาลัยบันทายฉมาร์ เขาไปเจอปาฐกถณ์ก่อนประวัติศาสตร์ เด็กๆ เขาสนใจมากเลย ซึ่งเด็กกลุ่มนี้จะเป็นสายสืบให้คือมีพวกลูกหลานชุด เด็กพวกนี้ก็โทรศัพท์มาแจ้งคุณ Im Sokriyth ที่เป็นตัวหน้าโครงการร่วมจากกัมพูชา บอกว่า มีคนมาขุดนะ เอาใจเตือนนะ เราเหมือนได้สายสืบไปในตัว ซึ่งเด็กไทยก็เป็นลักษณะเดียวกัน นี่คือนักสืบที่เกิดขึ้น แม้จะไม่ใช่คนดูแล" หัวหน้าโครงการจากฝั่งไทยให้ข้อมูล

ด้าน **H.E. Khoun Khun Neay** รองผู้อำนวยการทั่วไปองค์กร APSARA องค์การที่ทำหน้าที่ไม่ต่างไปจากกรมศิลปากรของไทย กล่าวว่า นับตั้งแต่มีการริเริ่มโครงการได้มีโอกาสทำงานวิจัยร่วมกับนักวิชาการชาวไทย ก็เกิดความภาคภูมิใจในตัวเอง โดยเฉพาะโครงการยุววิจัยอาเซียน ไทย-กัมพูชา ที่มีเนื้อหาหลักเพื่อประโยชน์สูงสุดของชนชาติในอาเซียน โดยเป็นโครงการที่สอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการในการประชุมเยาวชนโลกที่ประเทศญี่ปุ่นเมื่อปี 2555 ซึ่งวัตถุประสงค์หลักนั้นก็คือ...เยาวชนจะรับผิดชอบทุกอย่างในการดูแลรักษาป้องกันสิ่งที่เป็นมรดกของ

เราที่บรรพชนของเราได้เก็บเอาไว้จนปัจจุบันเราจะดูแลรักษาให้ต่อไป

"APSARA ยินดีร่วมมือมาก เพราะตอนหน้างานของเราคือเป็นได้แค่ลูกทีมของฝรั่ง เราเป็นได้แค่ผู้ช่วย แต่ไม่เคยมีโอกาสได้เป็นนักวิจัยเลย ยิ่งเป็นตัวหน้าโครงการยิ่งไม่ได้เลย แต่การที่อาจารย์สุรัตน์มาเป็นประธาน ตั้งแต่ 8 ปีที่แล้ว แล้วร่วมมือกับอาจารย์ Im Sokriyth ที่มา

เป็นหัวหน้าร่วมโครงการ ก็ทำให้ APSARA เห็นว่า จริงๆ เรามีศักยภาพที่จะทำงานวิจัยและอยากทำวิจัยในเวอร์ชันที่เราเองตัวเอง และแสดงตัวเองเพื่อสืบค้น ไม่ใช่แบบที่ตะวันตกมองเรา นี่คือการหลุดพ้นจากเรา ดีความจากเรา และด้วยความที่เราเป็นเพื่อนบ้านกัน การขุดค้นที่เจอจากเดียวกันก็จะเป็นการสืบสานและสร้างพื้นฐานของความร่วมมือที่มีข้อเท็จจริงยืนยัน มีวัตถุดิบยืนยัน มีวัฒนธรรมยืนยัน"

รองผู้อำนวยการ APSARA ยังบอกอีกว่า จากการจัดโครงการในครั้งนี้ทำให้เด็กฯ ได้รู้ว่ามีเส้นทางโบราณที่เชื่อมกัมพูชากับประเทศไทยเข้าหากัน และจะก้าวต่อไปร่วมกันอย่างมีความสุขในฐานะชุมชนอาเซียน

รวมสัมพันธ์ "สุวรรณภูมิ"

ในแง่ผลการดำเนินงานของโครงการ **ดร.สิลาภรณ์ บัวสาย** รองผู้อำนวยการสำนักงานสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เปิดเผยว่า เป็นความสำเร็จที่น่าพอใจมาก เพราะนอกจากเยาวชนจะสามารถใช้กระบวนการและระเบียบวิธีวิจัยในการศึกษาค้นคว้าได้ดีไม่แตกต่างจากนักวิจัยมืออาชีพแล้ว พวกเขายังตระหนักถึงความสำคัญของสมบัติชาติ ตลอดจนเกิดความรักและหวงแหนในสมบัติแผ่นดินร่วมกันด้วย

"เด็กฯ สะท้อนเรื่องของการมีโอกาสเข้าไปใกล้ชิดกับสมบัติของชาติ ใกล้ชิดกับชุมชนกับคนเผ่าคนแก่ในพื้นที่ และได้รับความไว้วางใจจากคนในพื้นที่ บางทีชาวบ้านให้เศษกระเบื้องเศษศิลาแลง เด็กๆ ก็เอากลบเก็บรักษาที่โรงเรียน นี่เป็นส่วนหนึ่งของการที่จะทำให้เด็กซึ่งเป็นคนรุ่นต่อไปรักษาสืบต่อของชาติไว้ได้ เด็กต้องรักก่อน ต้องรู้จัก เข้าใจ แล้วถึงจะรัก และสิ่งที่ได้มากกว่าสำหรับงานยุววิจัยอาเซียน

- เติลินิวส์ [เผยแพร่เมตตาพระเทพฯ พระราชทานโรงเรียน ทุนการศึกษาแก้มพุชา] : 16 มีนาคม 2556

เผยแพร่เมตตาพระเทพฯ พระราชทานโรงเรียน ทุนการศึกษาแก้มพุชา

วันเสาร์ที่ 16 มีนาคม 2556 เวลา 15:46 น.

เผยแพร่โดยสำนักงานประชาสัมพันธ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานเปิดมาแล้ว 12 ปี มีนักเรียนในความดูแล 1,500 ไร่ทุน นักเรียน ครูอาจารย์ถึงระดับปริญญาเอกมาแล้วเกือบ 500 คน

พล.อ.วาทิรมย์ มนต์ศิริ รองสมุหราชองครักษ์ ประธานโครงการพระราชทานความช่วยเหลือสื่อราชอาณาจักรกัมพูชาด้านการศึกษา เปิดเผยแพร่ภาพร่วมพิธีเสนาผลงานบูรริชัยไทย-กัมพูชา ที่องค์การฮับสตรา

เดิมเรียน ประเทศกัมพูชาว่า โครงการพระราชทาน มี 2 ส่วน คือด้านการศึกษาและสาธารณสุข โดยด้านการศึกษาได้พระราชทานวิทยาลัยกำปงเฌอเดียม <http://www.kampongcheuteal.org/> (กัมพูชา

เรียนโรงเรียนมัธยมวาทิวิทยาลัย) เริ่มตั้งแต่ปี 2543 ทั้งนี้เป็นไปตามที่รัฐบาลกัมพูชาขอพระราชทานความช่วยเหลือ มีนักเรียนอยู่ในระบบราว 1,500 คน แต่ต่อมา ทางรัฐบาลเห็นว่าเมื่อเรียนถึงระดับ ม.3 ควรกลับไปเรียนใน

โรงเรียนท้องถิ่นข้างเคียง เพื่อให้เด็กศึกษาชีวิตศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ได้เรียน จึงเหลือ 800 คน

นอกจากนี้ยังพระราชทานทุนให้นักเรียน นักศึกษา ได้เข้ามาเรียนในประเทศไทยราว 200 คน โดยไม่สามารถคำนวณยอดทุนหรือค่าใช้จ่ายได้เพราะมีการช่วยเหลือหลายส่วน ทั้งการสร้างอาคารเรียนรวม 70

หลังบนที่ดินราว 150 ไร่ เนื่องจากไม่ไฟฟ้าและน้ำประปา ต้องซื้อน้ำมันสำหรับเครื่องปั่นไฟ ราวปีละ 4 ล้านบาท ในโรงเรียนมีอุปกรณ์ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียม จึงต้องส่งเจ้าหน้าที่ รวมถึงช่าง

เทคนิค เดินทางจากประเทศไทย ไปตรวจสอบบำรุงทุกเดือน โดยดำเนินการอย่างประณีต เดินทางด้วยรถยนต์

พล.อ.วาทิรมย์กล่าวด้วยว่า แม้ที่ผ่านมาบางช่วงเกิดปัญหาทางการเมืองระหว่างไทยกับกัมพูชา แต่สมเด็จพระเทพฯ ประกาศนโยบายว่าจะยกเลิกการรับความช่วยเหลือจากรัฐบาล แต่จะขอรับการพระราช

ทานความช่วยเหลือจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ต่อไป

วิทยาลัยกำปงเฌอเดียม อยู่ที่ ต.ซีมโบร์ อ.ปราสาทจอมเพชร จ.กำปงธม สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯทรงตรวจพื้นที่ก่อสร้างครั้งแรกเมื่อวันที่ 19 พย.43 และเสด็จฯทรงเปิดวันที่

10 พย.48 ปัจจุบันมีครู 99 คน อยู่สายอาชีวศึกษา 41 คน ที่ผ่านมา ได้พระราชทานทุนจนจบการศึกษา แล้ว 94 คน ส่วนหนึ่งเป็นครูที่โรงเรียน อีกส่วนเข้าทำงานในมหาวิทยาลัยและบริษัทมีชื่อเสียง ทำกิจการข้ามชาติ

เป็นส่วนใหญ่ ระหว่าง ปี 50 ถึงปัจจุบัน ได้จัดสรรทุนพระราชทานระดับปริญญาเอก โท ตรี ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง นัศรวิทยาสัยแล้ว 76 ทุน และระหว่างปี 47 – 55 ได้จัดสรรทุนพระราชทานระดับปริญญาเอก ถึง

ปวช.แก่ครู นักเรียน และบุคคลทั่วไปของกัมพูชา รวม 496 ทุน ในปี 56 สถาบันการศึกษา 20 แห่ง ได้ทุนแก่สภายาว ทุนประจำปี 56 และมีผู้สอบไล่ 205 ทุน หรือรวมกันพระราชทานทั้งสิ้น 701 ทุน

- เติลินีวส์ [เด็กมัธยมไทย-กัมพูชา วิจัยพบแหล่งโบราณสถานใหม่] : 16 มีนาคม 2556

เด็กมัธยมไทย-กัมพูชา วิจัยพบแหล่งโบราณสถานใหม่

วันเสาร์ที่ 16 มีนาคม 2556 เวลา 11:29 น.

เมื่อนักวิจัยเด็ก มัธยม ไทย กัมพูชา ร่วมศึกษาวิจัยการตั้งถิ่นฐานแหล่งประวัติศาสตร์ พบถนนสายสำคัญยุคโบราณ ทิวทัศน์เขียวเรียบ ดาพระยา เขื่อนโขงพินาย

เมื่อวันที่ 16 มี.ค.56 กองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)ได้จัดสัมมนาโครงการยววิจัยสำหรับเยาวชนไทย-กัมพูชา ที่ห้องประชุมองค์การสหประชา(APSARA)ซึ่งดูแลโบราณสถานในพระนครและเสียมเรียบ โดย

นายเดช บุญนาค อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ กรรมการนโยบาย สกว.เป็นประธาน

ดร.สิทธาภรณ์ บัวสาย รอง ผอ.สกว. เปิดเผยว่า โครงการศึกษาร่วมกันทำต่อเนื่องมาแล้ว 12 ปี เนื่องจากมีการศึกษาแนวถนนโบราณ เชื่อมจากเมืองพระนคร (อังกอร์)ถึงเมืองพินาย (นครราชสีมา) ซึ่งพัฒนามา

จากฐานข้อมูลวัฒนธรรมโบราณเริ่มโยงถึงคาบสมุทรมลายู ซึ่ง รศ.ดร.สุรัตน์ เลิศล้ำ เป็นหัวหน้าโครงการ ซึ่งแม้ระหว่างดำเนินโครงการจะมีปัญหาทางการเมืองระหว่างประเทศรวมถึงปัญหาการเมืองภายในแต่ก็ผ่านมาได้ มี

การค้นพบใหม่ เช่น ถนนสายสำคัญ ที่พบมากกว่าที่นักวิชาการฝรั่งเศสเคยศึกษามาก่อน พบศาลาที่พักทางหรือโรตยามากกว่า

ดร.สิทธาภรณ์กล่าวว่า สกว.ซึ่งมีโครงการยววิจัยท้องถิ่นที่ศึกษาสืบรากเหง้าการตั้งถิ่นฐาน ในประวัติศาสตร์ของไทย จึงให้ขยายทำในฝั่งกัมพูชา เน้นด้านโบราณคดี มีโรงเรียนไทย 3 แห่งเข้าร่วมโครงการ ได้แก่ โรงเรียนสูงเนิน จ.นครราชสีมา รร.เทพธิดาพิทยาสรรพ์ อ.ดาพระยา วิทยาลัยบัณฑิตยธรรมา จ.บันเตียนเมียนเจย และวิทยาลัยกำปงเฌอเด็ล จ.กำปงธม กัมพูชา ซึ่งเป็นโรงเรียนในโครงการพระ

ราชทานความช่วยเหลือด้านการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จัดนักเรียนเข้าร่วมแห่งละ 10 คน โดยการศึกษาให้นักเรียนทำ เป็นการเก็บข้อมูลตำนานท้องถิ่น สาสนสถาน เส้นทาง

โบราณ มีทีมวิจัยแนวถนนโบราณเป็นพี่เลี้ยง การจัดการ ศาสนาและการเก็บตัวอย่าง และการตีความ

การศึกษาและค้นพบของยววิจัยครั้งนี้ นักเรียน โรงเรียนสูงเนิน ค้นพบเส้นทางโบราณบริเวณเมืองเดมา นักเรียน โรงเรียนเทพธิดาพิทยาสรรพ์ พบ ปราสาทเขมรโบราณใน อ.ดาพระยา เยาวชนวิทยาลัยบัณฑิตยธรรมา

พบแหล่งโบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์พื้นที่เมืองบัณฑิตยธรรมา

การศึกษาโดยรวม มีข้อสรุปว่า พบเส้นทางออกจาก พระนคร (อังกอร์) รวม 4 เส้นทาง สะท้อนความเป็นเมืองหลวงของดินแดน เส้นทางเชื่อมไป ปราสาทสด๊กก๊กธม ไปเมืองพินาย รัตนและเมืองจำปาศัก และไปเวียด

หรือเวียดนาม แต่ละเส้นทางที่ผู้คนเดินทางทุก ระยะ ครึ่งวัน เส้นทาง ศษ.จากพระนคร –พินาย พบถึง 17 หลัง ตลอดเส้นทางมีอยู่ 200 หลัง

"การศึกษา ทำให้เห็นว่า เมื่อสืบสาวไปลึกๆ เรามาจากรากเดียวกัน การศึกษาความสัมพันธ์จากประวัติศาสตร์ ทำให้ว่า ความสัมพันธ์ในอดีต ดียิ่งกว่าการเป็นประชาคมอาเซียน เพราะอยู่ร่วมแต่ดั้งเดิม ไร้

คิดแบบรัฐชาติทำให้ทะเลาะกัน ถ้าเราสานต่อด้วย วัฒนธรรมจะเชื่อมให้เราหากันได้ดีขึ้น"

● เดลินิวส์ [ภาษาเดียวกัน: วัฒนธรรมกระชับสัมพันธ์] : 27 มีนาคม 2556

เดลินิวส์ Daily News Circulation: 850,000 Ad Rate : 2,200	Section: First Section/เครือข่ายอาเซียน วันที่: พุธ 27 มีนาคม 2556 ปีที่: -ฉบับที่: 23176 หน้า: 12 (บนขวา) Col.Inch: 18.71 Ad Value: 41,162 PRValue (x3): 123,486 คอลัมน์: ภาษาเดียวกัน: วัฒนธรรมกระชับสัมพันธ์ คลิป: สีส
---	---

วัฒนธรรมกระชับสัมพันธ์

นายเดช บุญมาก อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ กรรมการนโยบายกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) นำคณะร่วมงานแสดงผลงานโครงการยุววิจัยอาเซียนไทย-กัมพูชา ที่เมืองเสียมเรียบ ประเทศกัมพูชา ระบุ โครงการนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนไทยและกัมพูชาในการศึกษาวิจัยร่วมกัน การแบ่งปันความรู้โดยเฉพาะการสร้างความรู้เชิงวิทยาศาสตร์ ท้องถิ่น สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีในท้องถิ่น ซึ่งมีรากฐานร่วมกันมาแต่โบราณ เป็นการให้ความรู้เชิงวิจัยแก่เยาวชนของไทยและกัมพูชา และใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศ เพื่อความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างกันผ่านการศึกษา วัฒนธรรม ตั้งแต่ระดับเยาวชนจะได้มีความเข้าใจความเป็นมา การทำงานร่วมกันตั้งแต่วัยเด็ก ได้รู้จักเป็นเพื่อนกันไปจนโตก็จะช่วยลดความขัดแย้งกันได้

โครงการยุววิจัยอาเซียนไทย-กัมพูชา เป็นโครงการที่ใช้การเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ชายแดน 2 ประเทศเป็นพื้นที่สานสร้างความสัมพันธ์ ด้วยการทำความเข้าใจถึงประวัติศาสตร์ ความเป็นมาว่าต่างมีพื้นฐานจากรากเดียวกัน โดยดำเนินการนำร่องในสถานศึกษา 4 แห่งพื้นที่พรมแดน หรือใกล้เคียงของ 2 ประเทศ ได้แก่ รร.ทัพพระยา อ.โคกสูง จ.สระแก้ว รร.สูงเนิน อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา วิทยาลัยบันทายฉมาร์ จ.บันเตียนเมียนเจย และวิทยาลัยกำปงเฌอเด็ล จ.กำปงธม ประเทศกัมพูชา โดยการวิจัยในระดับเยาวชน ทำให้เกิดการค้นพบหลักฐานประวัติศาสตร์ที่สำคัญ เช่น การค้นพบเส้นทางโบราณ บริเวณเมืองเสมา ที่ อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา พบปราสาทเขมรโบราณ ที่ อ.ตาพระยา และพบแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ที่เมืองบันทายฉมาร์

● เติลนิวส์ [รู้เหนือรู้ใต้: ยูววิจัย] : 19 มีนาคม 2556

เติลนิวส์ Daily News (วันเดียว) Circulation: 850,000 Ad Rate : 2,200	Section: First Section/บทความ-การทูต วันที่: อังคาร 19 มีนาคม 2556 ปีที่: -ฉบับที่: 23168 Col.Inch: 45.21 Ad Value: 99,462 คอลัมน์: รู้เหนือรู้ใต้: ยูววิจัย หน้า: 8 (ล่าง) PRValue (x3): 298,386 คลิป: สีส
--	---

ยูววิจัย

ยูววิจัย เป็นโครงการวิจัยที่ให้เด็กและเยาวชนศึกษาเรื่องราวที่นักวิจัยผู้ใหญ่ให้ความรู้ แนวทาง หลักคิดอย่างมีเหตุผล มีผลสนับสนุน อำนวยความสะดวก ให้เครื่องมือการจัดการ เพื่อให้ทำงานได้ง่าย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ทำโครงการยูววิจัยหลายปีแล้ว โดยให้เด็กคิดงานวิจัยในเรื่องที่ไม่ใหญ่โตนัก มีนักวิจัยหรือนักวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เป็นที่ปรึกษา คล้ายกับโครงการงานของเด็ก

ขณะเดียวกัน สกว. ก็มีงานวิจัยที่ พ.อ.รศ.ดร.สุทัศน์ เลิศล้ำ อาจารย์โรงเรียนนาข้อยพระจุลจอมเกล้า เป็นหัวหน้าโครงการ ศึกษาการเชื่อมโยงของวัฒนธรรมท้องถิ่นสมัยอดีตถึงปัจจุบัน เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลและอารยธรรมโบราณบริเวณลุ่มแม่น้ำโขงและคาบสมุทรหลายที่ทำต่อเนื่องมาหลายปี

ค้นพบสิ่งใหม่ ๆ มากมาย ได้เห็นภาพกว้างของความสัมพันธ์ระดับภูมิภาคตามแนวแกนระเบียงวัฒนธรรมเหนือใต้และแกนระเบียงวัฒนธรรมตะวันออก ตะวันตก เห็นการกระจายตัวของวัฒนธรรมแต่ละสมัย การพัฒนาการของชุมชนคน ชนสงและอุตสาหกรรมโบราณ ซึ่งเป็นการเปิดหน้าต่างความรู้จากหลักฐานวัตถุอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน

ได้แก่ พบแหล่งดินเผาโบราณ ในเขตอุทยานแห่งชาติตาพระยา ศาสนสถานขอมโบราณในพื้นที่กับปราสาทบ้านทาชมร ซึ่งเป็ปราสาทขอมโบราณที่สำคัญที่สุดทางตะวันตกของเมืองพระนคร ทั้งได้พบเส้นทางนำหินจากแหล่งดินเผาไปยังพื้นที่ปราสาท

พบโบราณวัตถุที่สะท้อนการทำ

กิจกรรมสมัยโบราณ ทั้งการทำที่อยู่อาศัย การตีเหล็ก และกิจกรรมประเพณี การปลงศพ การพบหลักฐานลูกปัดหินอา-เกด ทำให้วิเคราะห์ลึกถึงอายุเทียบเคียงแหล่งโบราณคดีอื่นได้ว่า น่าจะมี อายุ 2,000-1,800 ปี

ความรู้ใหม่เหล่านี้ กรมศิลปากรนำไปใช้ ชื่นตะเบียงมรดกโลก เส้นทางอารยธรรมขอม พินาย พนมรุ้ง เมืองดำ กระทรวงวัฒนธรรมต่อยอด

โรงเรียนทพพระยาพิทยา อ.โคกสูง จ.สระแก้ว โรงเรียนสูงเนิน อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา จากประเทศกัมพูชา 2 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยบัณฑิตทาชมร จ.บันเตียนเมียนเจย และวิทยาลัยกำปงเจตติยล จ.กำปงธม ประเทศกัมพูชา โรงเรียนละ 10 คน

แม้จะเป็นงานวิจัยที่ทำโดยเด็กนักเรียนมัธยม แต่ได้ผลจากการค้นพบทางวิชาการที่อึ้งใหญ่ โดยโรงเรียนสูงเนิน พบเส้นทางโบราณ บริเวณเมืองเสมา เขาวงกตโรงเรียนทพพระยา พบปราสาทเขมรโบราณ ใน อ.ตาพระยา ส่วนเขาวงกตของวิทยาลัยบัณฑิตทาชมร ก็ได้พบแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ในเขตเมืองบันทาชมร

กระนั้นก็ดี สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับโครงการ อยู่ที่การพัฒนาความสัมพันธ์เยาวชนไทย-กัมพูชาในเชิงการศึกษาวิจัยร่วมกัน แบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะการสร้าง ความเข้าใจทางวัฒนธรรมท้องถิ่น สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีท้องถิ่น ซึ่งมีรากฐานร่วมกันมาแต่โบราณ

สร้างความตระหนักและรักในแหล่งโบราณสถานแก่ชาวบ้านได้

ปัญหาแบ่งเขาแบ่งเรา เพราะเส้นเขตแดนภูมิศาสตร์รัฐชาติ ที่ควรจะลดลงในวันอนาคตเพราะวันข้างหน้า เขาวงกตทั้ง 2 ประเทศ ที่เติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่างก็เข้าใจแล้วว่า แท้ที่จริง เรามาจากรากเหง้าเดียวกัน มีทรัพย์สินวัฒนธรรม เป็นมรดกร่วมกัน

ไม่ต้องทะเลาะกันด้วยสมบัติที่บรรพบุรุษของทั้งสองประเทศสร้างสรรค์ไว้

ai2885@hotmail.com

บักเรียน รร.สูงเนิน
รายงานพลวิจัย

พ.อ.รศ.ดร.สุทัศน์ เลิศล้ำ

● เดลินิวส์ [ฟ้ากว้าง: เสียมเรียบ] : 31 มีนาคม 2556

เดลินิวส์ Daily News Circulation: 850,000 Ad Rate : 2,200	Section: โลกสีเขียว/โลกหลากสี วันที่: อาทิตย์ 31 มีนาคม 2556 ปีที่: -ฉบับที่: 23180 Col.Inch: 50.40 Ad Value: 110,880 คอลัมน์: ฟ้ากว้าง: เสียมเรียบ หน้า: 21(ล่างซ้าย) PRValue (x3): 332,640 คลิป: สีสี่
---	--

เสียมเรียบ

ก่อนถึงวันสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี 2558 ควรหาโอกาสไปเที่ยว ทำความรู้จักประเทศเหล่านี้ โดยเฉพาะเพื่อนบ้านข้างเคียง อาทิ กัมพูชา พม่าและลาว รวมถึงมาเลเซีย ควรรีบไปเสียเนิ่น ๆ จะรู้จัก รักและมีความเข้าใจเพื่อนบ้านรวมถึงตัวเองดีขึ้น ว่าเนื้อแท้ เราก็คือชนเผ่าที่มีรากเหง้าเดียวกัน

2 สัปดาห์ก่อนมีโอกาสดูเยือน เมืองเสียมเรียบ กัมพูชา ตามคณะยูววิจัย หรือนักวิจัยรุ่นเยาว์ จากโรงเรียนพื้นที่ใกล้เคียงแดนไทย กัมพูชา ที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ให้อุปการะ ศึกษาความเชื่อมโยงของวัฒนธรรมท้องถิ่นสมัยอดีตถึงปัจจุบัน ในพื้นที่ใกล้เคียงชายแดน 2 ประเทศ จนได้พบหลักฐานใหม่ ๆ เด็ก ๆ ได้เรียนรู้เรื่องราวความเป็นมาของท้องถิ่นและเพื่อนบ้านอย่างลึกซึ้ง ได้รู้จักเพื่อนใหม่วัยเดียวกัน ที่

สามล้อกัมพูชา

แตกต่างด้วยสัญชาติตามภูมิศาสตร์เขตแดน แต่มีประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์ร่วมกัน จากรากเหง้าเดียวกัน การได้ร่วมเรียนรู้ครั้งนี้ ช่วยให้เข้าใจอย่างลึกซึ้งว่า ก่อนการแบ่งเส้นเขตประเทศ ในอดีตเมื่อเกือบ

ถนนในป่า

และมีเส้นทางหลัก เชื่อมกับเมืองต่าง ๆ เช่น พินาย และอื่น ๆ อีก 4 สาย เชื่อมโยงให้เห็นถึง สายพระเนตรยาวไกลของกษัตริย์ในยุคโบราณ อาทิ พระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ผู้สถาปนานครธม ทรงสร้างบ้านมีไฟ หรือที่พักคนเดิน

สะพานโบราณ

ขายสินค้าที่แดน

สองพันปีโน้น ดินแดนแถบนี้ก็คือชุมชนเดียวกัน พึ่งพาอาศัยกัน มีปราสาทหลายหลังในกัมพูชา และมีโรคติดต่ออยู่ที่ จังหวัดสระแก้ว

ปราสาทหินโบราณที่เคยเห็นกัน ๆ กลายเป็นที่อยากเที่ยวชม ทำความรู้จักให้มากขึ้น ได้เรียนรู้ว่า นครวัด นำเป็นเมืองศูนย์กลาง

ทางไว้ถึง 120 แห่ง แต่ละแห่งห่างกัน 12-15 กม.และสร้างโรคยาศาหรือโรงพยาบาลอีกกว่า 100 แห่ง บางส่วนอยู่ในเขตประเทศไทย

ทุกวันนี้ บริเวณประตูเมืองนครธม ยังมีถนนที่สร้างไว้เพื่อการเดินทาง ขนาดกว้าง 3.50 เมตร ตัวเมืองเสียมเรียบปัจจุบัน ยังเป็นเมืองสงบ รุด

เดลินิวส์ Daily News Circulation: 850,000 Ad Rate : 2,200	Section: โลกสีเขียว/โลกหลากสี วันที่: อาทิตย์ 31 มีนาคม 2556 ปีที่: ฉบับที่: 23180 Col.Inch: 50.40 Ad Value: 110,880 คอลัมน์: ฟากวัง: เสียมเรียบ หน้า: 21 (ล่างซ้าย) PRValue (x3): 332,640 คลิป: สีสี่
---	--

น้อย วิถีชีวิตคนไม่รับแรง คนรักการขี่จักรยานไปที่นี้ จะมีเพื่อนร่วมทางเยอะ

ต้นไม้ใหญ่ร่มรื่นตลอดรายทาง บริเวณนครวัด นครธม รกครึ้มราวกับอยู่ในอุทยานที่ไม่ถูกบุกรุก

นักเรียนที่นี่ขี่สองล้อไปโรงเรียนตั้งแต่หกโมงเช้า พวกเขาเล่าให้เด็กไทยเพื่อนใหม่ฟังว่า ต้องเรียนตั้งแต่หกโมงครึ่งยันห้าโมงเย็น อยู่กับหลักสูตรเข้มทั้งวัน ฝึกหัดภาษาต่างประเทศ 5 ภาษา ไทย กับพูชา ญี่ปุ่น รัสเซีย และอังกฤษ

คนส่วนใหญ่จิตใจดี มีความเป็นมิตร โดยเฉพาะกับคนไทย สื่อสารกันได้ด้วยภาษาไทย

การเดินทางไปเมืองนี้ ไม่ลำบากแต่อย่างใด พอผ่านด่านตรวจคนเข้าเมือง ก็นั่งรถตุลบาย ๆ จากปอยเปตราว 2 ชม.บนทางหลวงราดยาง ขนาด 2 ช่องทางไปกลับ แม้ไม่มีบัสให้แวะซื้อป แต่ได้สักครึ่งทาง ก็แวะภัตตาคาร หรือชาลิส จะแวะร้านขายของที่ระลึก ตำบล ประเนยเปรี๊ยะ ซึ่งเป็นแหล่งลักตืนเป็นพระพุทธรูปหรือเทวรูปทั้งปวง

ชนไม่ไหว จะเอาครก ดินสับมีด หรือดินขัดซีโคล ก็ให้เลือกทุกขนาด

แนะนำไม่ควรหลับระหว่างนั่งรถ เพราะวิถีชีวิตรายทางน่าสนใจหรือไม่ค่อยพบเห็นกันง่ายนัก

สวยงาม น่าเรียนรู้ และเป็นเสน่ห์ของอาเซียน ซึ่งต้องไปถึงจะได้เห็น

แล้วจะหลงรักเสียมเรียบ.

วีระพันธ์ โตมัญญ
VeeraphanT@gmail.com
<http://twitter.com/vp2650>

- นิตยสารทางอีสาน [สกว. กับ ยุววิจัยอาสาเขียนนักเรียนไทย-กัมพูชา] : 27 มีนาคม 2556

| สกว.กับ ยุววิจัยอาสาเขียนนักเรียนไทย – กัมพูชา

ข่าวโลกไทยอีสาน | วันที่ 18 มีนาคม 2556 | ผู้บันทึก: xers | ผู้ชม: 129

Tweet 1
ถูกใจ 45

Share

สกว.กับ ยุววิจัยอาสาเขียนนักเรียนไทย – กัมพูชา
ผู้สื่อข่าวบ้านไพร่รายงาน

เมื่อวันที่ ๑๕-๑๗ มีนาคม ที่ผ่านมา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้นำคณะสื่อมวลชนเดินทางไปร่วมกิจกรรมภายใต้โครงการยุววิจัยอาสาเขียนไทย – กัมพูชา ซึ่งโครงการดังกล่าวได้ดำเนินงานมาแล้วเป็นปีที่ ๘ โดยมี พ.อ.รศ.ดร.สุรัตน์ เลิศล้ำ เป็นหัวหน้าโครงการ

กิจกรรมดังกล่าวเป็นความร่วมมือของ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม, มหาวิทยาลัยศิลปากร, สถาบันรามจิตติ, จังหวัดสระแก้ว, กองพลทหารราบที่ ๒ รักษาพระองค์ กับฝ่ายกัมพูชาประกอบด้วย องค์การ APSARA, จังหวัดบันเตียนเมียนเจย และกระทรวงวัฒนธรรม ประเทศกัมพูชา

โดยได้รับเกียรติจาก ฯพณฯ เตช บุนนาค อดีต รมต.กระทรวงการต่างประเทศ กล่าวต้อนรับ และ พลเอก กวาทิรมย์ มนัสรังษี รองสมุหนายกของครีษ/ประธานกรรมการนโยบายโครงการพระราชทานความช่วยเหลือแก่ราชอาณาจักรกัมพูชา ด้านการศึกษา กล่าวเปิดการประชุมพร้อมกับ H.E.Khouon Khun Neay รองผู้ว่าการทั่วไป องค์การ APSARA เปิดการสัมมนา

ฯพณฯ เตช บุนนาค อดีต รมต.กระทรวงการต่างประเทศ กล่าวว่า โครงการยุววิจัยไทย-กัมพูชา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนไทยและกัมพูชาในเชิงการศึกษาวิจัยร่วมกัน การแบ่งปันความรู้ โดยเฉพาะการสร้างความรู้ความเข้าใจทางวัฒนธรรมท้องถิ่น สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์

โบราณคดีในท้องถิ่น ซึ่งมีรากฐานร่วมกันมาแต่โบราณแก่เยาวชนของประเทศไทยและกัมพูชา และใช้เป็นเครื่องมือสานสร้างการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศ เพื่อความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ที่ผ่านมาโครงการได้ทำกิจกรรมร่วมกับสถานศึกษา 4 แห่ง ซึ่งอยู่ในพื้นที่พรมแดนหรือจังหวัดใกล้เคียงกับทั้งสองประเทศ คือ โรงเรียนทัพพระยาพิทยา อ.โคกสูง จ.สระแก้ว โรงเรียนสูงเนิน อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา และวิทยาลัยบันทายฉมาร์ จ.บันเตียนเมียนเจย ประเทศกัมพูชา ต่อมาได้ขยายไปยังวิทยาลัยกัมปงเณอเดียล จ.กัมปงธม ประเทศกัมพูชา ซึ่งเป็นโรงเรียนในโครงการพระราชทานความช่วยเหลือแก่ราชอาณาจักรกัมพูชาด้านการศึกษา โดยการดำเนินงานได้อาศัยฐานความรู้และเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญจากโครงการศึกษาความเชื่อมโยงของวัฒนธรรมท้องถิ่นสมัยอดีตถึงปัจจุบันเพื่อพัฒนาฐานข้อมูลทางวัฒนธรรมและอารยธรรมโบราณในพื้นที่ลุ่มน้ำโขงและคาบสมุทรมลายู ระยะที่ 2 ซึ่งมี พ.อ.รศ. ดร.สุรัตน์ เลิศล้ำ เป็นหัวหน้าโครงการเช่นเดียวกัน

สกว. ตลอดจนภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงตนเห็นพ้องกันว่ากิจกรรมที่โครงการจัดขึ้นครั้งนี้จะก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างเยาวชนของทั้งสองประเทศให้เกิดพลังในทางสร้างสรรค์ และเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยกระชับความสัมพันธ์ระหว่างไทยและกัมพูชาให้แน่นแฟ้นเป็นหนึ่งเดียวในฐานะพลเมืองของอาเซียนได้ ซึ่งคณะวิจัยของ พ.อ. รศ. ดร.สุรัตน์ และ Mr. Im Sokrithy ได้ดำเนินการวิจัยร่วมกันมาถึง 8 ปีเต็มอย่างมีคุณภาพ และสามารถนำผลการวิจัยมาประยุกต์และถ่ายทอดให้เกิดประโยชน์ต่อเยาวชนและประเทศชาติทั้งสองประเทศ รวมถึง APSARA ที่เห็นความสำคัญของกิจกรรมในครั้งนี้และให้การสนับสนุนการดำเนินการโดยรวมเป็นเจ้าภาพในการดำเนินงาน และโครงการพระราชทานความช่วยเหลือแก่ราชอาณาจักรกัมพูชาด้านการศึกษา Heritage Watch Program และ Sofitel Angkor Phokeethra.

ด้าน พลเอกท้าวกรมย์ มั่นสร้างศรี พูดถึงเกี่ยวกับความสำคัญของการดำเนินการโครงการยุววิจัยอาเซียน (ไทย-กัมพูชา) และการจัดกิจกรรมเยาวชนในครั้งนี้ โดยมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศเพื่อความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมาก

“จากการที่ได้ดูแลการดำเนินการยุววิจัยของเยาวชนที่วิทยาลัยกำปงเฌอเดียมล์ ผมได้เห็นถึงสิ่งที่เยาวชนได้รับจากการดำเนินการร่วมกันของนิสิตชาวไทยและกัมพูชา ที่ได้ช่วยกันให้ความรู้ กำกับดูแลการดำเนินการของเยาวชนอย่างไม่มีการแบ่งแยก การดำเนินการนั้นเพื่อประโยชน์ของเยาวชนเพียงอย่างเดียว โดยมีได้หวังผลตอบแทนจากการดำเนินการ ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงถึงความตั้งใจของผู้ดำเนินการทั้งไทยและกัมพูชาด้วยกัน ผมหวังว่าในระยะเวลาสองวันนี้ เยาวชนไทยและกัมพูชาที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้จะได้ไขโอกาสเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิด สร้างความเป็นเพื่อน ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนและแบ่งปันสิ่งต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ซึ่งกันและกัน และเป็นการเริ่มต้นของมิตรภาพอันยาวนานและยาวไกลในอนาคต ในปีปัจจุบันระยะทางไม่ใช่เครื่องกั้นขวางความสัมพันธ์อีกต่อไป เทคโนโลยีต่างๆ ทำให้เราสามารถติดต่อสื่อสารกันได้เกือบตลอดเวลา

ผมมีความหวังว่าจะได้เห็นการพัฒนาของการดำเนินการกิจกรรมนี้ขยายออกไป เพื่อเป็นพลังผลักดันความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในอนาคต ซึ่งต้องใช้พลังจากเยาวชนในวันนี้ ซึ่งจะเป็นผู้ใหญ่ที่รอบรู้ต่อไปในอนาคต”.

แนวคิดของงานในกลุ่มยุววิจัยที่ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน (ยุววิจัยอาเซียน) มุ่งสร้างและใช้การเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนในพื้นที่เป็นเครื่องมือในการสร้างสานสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน โดยการทำความเข้าใจถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ต่างมีพื้นฐานมาจากรากเดียวกันในฐานะพลเมืองอาเซียน

กลุ่มเป้าหมายที่เป็นยุววิจัยนั้นมาจากนักเรียนไทยโรงเรียนทัพพระยาพิทยา อ.โคกสูง จ.สระแก้ว ,โรงเรียนสูงเนิน อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา ,นักเรียนจากวิทยาลัยบันทวน จ.พิจิตร บึงนาราง จ.พิจิตร ,โรงเรียนในโครงการพระราชทานความช่วยเหลือด้านการศึกษาของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

นอกจากนี้ยังมีการลงพื้นที่ภาคสนาม เช่น บริเวณบารายตะวันตกซึ่งมีร่องรอยสะพานและถนนโบราณที่เชื่อมโยงเส้นทางไปยังปราสาทศักดิ์ก๊อกรม จังหวัดสระแก้ว – เส้นทางเชื่อมจากเมืองพระนครโบราณไปยังเมืองพม่ายกับบริเวณเมืองเสมา หรือเมืองศรีจนาศะโบราณ รวมทั้งปราสาทวัดฤๅ แขวงจำปาศักดิ์ในสปป.ลาว และเมืองออกแก้วที่จะติดต่อเวียดนามตอนใต้ หรือทัศนศึกษาบริเวณศาสนาสถานอย่าง นครวัด – นครธม รวมทั้งการกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียนไทย-กัมพูชา

ทั้งนี้ กิจกรรมภายใต้โครงการนี้เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์เยาวชนไทย-กัมพูชาในเชิงการศึกษาวิจัยร่วมกัน และการแบ่งปันความรู้โดยเฉพาะการสร้าง ความเข้าใจทางวัฒนธรรมท้องถิ่น สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีในท้องถิ่น ซึ่งมีรากฐานร่วมกันมาแต่โบราณแก่เยาวชนของประเทศไทยและกัมพูชา พร้อมกับเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศในการกระชับความสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขระหว่างพลเมืองอาเซียนอีกด้วย.

- สยามรัฐ [สกว. นำร่องสมานฉันท์เครือข่ายผ่านกับยูววิจัยอาเซียน ไทย-กัมพูชา] :

24 มีนาคม 2556

สยามรัฐ Siam Rath Circulation: 900,000 Ad Rate : 1,050	Section: First Section/ศิลปวัฒนธรรม วันที่: อาทิตย์ 24 มีนาคม 2556 ปีที่: 63 ฉบับที่: 21881 หน้า: 8 (ซ้าย) Col.Inch: 103.12 Ad Value: 108,276 PRValue (x3): 324,828 คลิป: สีสี่ คอลัมน์: รายงานวรรณกรรม: สกว.นำร่องสมานฉันท์เครือข่ายผ่านกับ ยูววิจัยอาเซียน ไทย -...
--	---

สกว.นำร่องสมานฉันท์เครือข่ายผ่านกับ ยูววิจัยอาเซียน ไทย - กัมพูชา

อดีต สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
H.E.Khouon Khun Neay รองผู้อำนวยการ
การทั่วไป องค์การ APSARA

ระหว่างการนำเสนอของยูววิจัย ไทย - กัมพูชา

รายงาน วรรณกรรม

๑ ใบวันน้อย ลอยกลางบึง

“สุริยันจันทราเขาวาดูกัน สุริยวรมันนั้นสร้างอังกอร์วัด สุริยะยังสดตรง
ยอดไม้ใหญ่ ปราสาทหินเทวาลัยตั้งตระหง่านเสียดฟ้า” ท่อนแรกเพลง สุริยัน จันทรา
ของ พิงฟ้า คาราวาน

ผู้ก่อสร้างปราสาทหินนครวัดที่ประกอบด้วยหินทรายระหว่าง 5-10 ล้าน
ก้อน บางก้อนมีขนาดใหญ่โตและหนักถึง 1,500 กิโลกรัม นั่น ล้ำเลียงหินขนาด
ต่างๆ จำนวนมากเหล่านั้นมาได้ยังไงจากพื้นที่บริเวณเชิงเขาพนมกุเลนทร์ (แห่ง
หินทรายที่ใช้ในการก่อสร้าง) ที่มีร่องรอยการทำเหมืองหินทราย

เดิมนั้นคิดกันว่า หินทรายดังกล่าวถูกลำเลียงลงเรือไปยัง โตนเลสาบ หรือ
ทะเลสาบ ผ่านทางคลองแห่งหนึ่ง หลังจากนั้นจึงลำเลียงทวนกระแสน้ำขึ้นไปยัง
จุดก่อสร้างปราสาทนครวัดในจังหวัดเสียมราฐ

แต่ผลการศึกษาจากการสำรวจโดยรอบของทีมนักวิจัยญี่ปุ่นครั้งนี้ ...พบ
ร่องรอยการทำเหมืองหินทรายอยู่ประมาณ 50 เหมือง บริเวณดลิ่งริมน้ำบริเวณ
เชิงเขาพนมกุเลนทร์ นอกจากนั้นยังตรวจสอบภาพถ่ายผ่านดาวเทียมของพื้นที่
ดังกล่าวเป็นจำนวนมาก และพบร่องรอยของโครงข่ายของลำคลองหลายร้อยสาย
กับถนนอีกเป็นจำนวนมาก เชื่อมโยงระหว่างจุดที่เป็นเหมืองกับจุดที่ก่อสร้าง
ปราสาทนครวัด

ซึ่งโครงข่ายของคลองต่างๆที่ค้นพบครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้ก่อสร้างปราสาทนคร
วัดในยุคโบราณใช้คลองซึ่งอาจขุดขึ้นเพื่อเป็นทางลัดในการลำเลียงวัสดุก่อสร้าง
ขึ้นไปยังจุดก่อสร้างปราสาท ซึ่งอาจอธิบายได้ไม่เพียงแค่ว่า พวกเขาสามารถลำ
เลียงหินก้อนใหญ่ๆ มีน้ำหนักมากได้อย่างไร แต่ยังสามารถอธิบายได้ด้วยว่า ทำไม
การก่อสร้างปราสาทหินที่ซับซ้อนและใหญ่โตมโหฬารเช่นนี้ จึงสามารถสร้าง
แล้วเสร็จสมบูรณ์ในระยะเวลาเพียงไม่กี่สิบปี (ข้อมูลจาก มูลินีโครงการตำรา
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์)

เมื่อวันที่ 15-17 มีนาคม ที่ผ่านมา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
(สกว.) ได้นำคณะสื่อมวลชน เดินทางไปร่วมกิจกรรมภายใต้โครงการยูววิจัย
อาเซียนไทย - กัมพูชา ซึ่งโครงการดังกล่าวได้ดำเนินงานมาแล้วเป็นปีที่ 8 โดยมี
พ.อ.ดร.สุรัตน์ เลิศล้ำ เป็นหัวหน้าโครงการ

กิจกรรมดังกล่าวเป็นความร่วมมือของ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า,
กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม, มหาวิทยาลัยศิลปากร, สถาบันราม

สยามรัฐ Siam Rath Circulation: 900,000 Ad Rate : 1,050	Section: First Section/ศิลปวัฒนธรรม วันที่: อาทิตย์ 24 มีนาคม 2556 ปีที่: 63 ฉบับที่: 21881 Col.Inch: 103.12 Ad Value: 108,276 PRValue (x3): 324,828 คอลัมน์: รายงานวรรณกรรม: สวท.นำร่องสมานฉันท์เครือข่ายผ่านกับ ยูววิจัยอาเซียน ไทย -...
--	---

จิตติ, จังหวัดสระแก้ว, กองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์ กับฝ่ายกัมพูชา ประกอบด้วย องค์การ APSARA, จังหวัดบันเตียเมียนเจย และกระทรวงวัฒนธรรม ประเทศกัมพูชา

โดยได้รับเกียรติจาก **คุณเดช บุญนาค** อดีต รมต.กระทรวงการต่างประเทศ กล่าวต้อนรับ และ **พลเอกกวางิรมย์ มนัสรังษี** รองสมุหราชองครักษ์/ประธานกรรมการนโยบายโครงการพระราชทานความช่วยเหลือแก่ราชอาณาจักรกัมพูชา ด้านการศึกษา กล่าวเปิดการประชุมพร้อมกับ **H.E.Khouon Khun Neay** รองผู้อำนวยการทั่วไป องค์การ APSARA เปิดการสัมมนา

อดีต รมต.กระทรวงการต่างประเทศ กล่าวว่า “โครงการยูววิจัยไทย-กัมพูชา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนไทยและกัมพูชาในเชิง การศึกษาวิจัยร่วมกัน การแบ่งปันความรู้ โดยเฉพาะการสร้าง ความเข้าใจทาง วัฒนธรรมท้องถิ่น สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีในท้องถิ่น ซึ่งมี รากฐานร่วมกันมาแต่โบราณแก่เยาวชนของประเทศไทยและกัมพูชา และใช้เป็น เครื่องมือสานสร้างการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศ เพื่อความ เข้าใจในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข”

ขณะที่ **พลเอกกวางิรมย์ มนัสรังษี** พูดถึงเกี่ยวกับความสำคัญของการ ดำเนินการโครงการยูววิจัยอาเซียน (ไทย-กัมพูชา) และการจัดกิจกรรมเยาวชน ในครั้งนี้ โดยมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศ เพื่อความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมาก

“จากการที่ได้ดูแลการดำเนินการยูววิจัยของเยาวชนที่วิทยาลัยกำปงเฌอ เดียล ผมได้เห็นถึงสิ่งที่เยาวชนได้รับจากการดำเนินการร่วมกันของนักวิชาการ ไทยและกัมพูชา ที่ได้ช่วยกันให้ความรู้ กำกับดูแลการดำเนินการของเยาวชน อย่างไม่มีการแบ่งแยกการดำเนินการนั้นเพื่อประโยชน์ของเยาวชนเพียงอย่างเดียว โดยมีได้หวังผลตอบแทนจากการดำเนินการ ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงถึงความตั้งใจ ของผู้ดำเนินการทั้งไทยและกัมพูชาด้วยกัน

ผมหวังว่าในระยะเวลาสองวันนี้ เยาวชนไทยและกัมพูชาที่ได้เข้าร่วม กิจกรรมในครั้งนี้จะได้ใช้โอกาสนี้เพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิด สร้างความเป็นเพื่อน ถ่ายทอด แลกเปลี่ยนและแบ่งปันสิ่งต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ ซึ่งกันและกัน และเป็นการเริ่มต้นของมิตรภาพอันยาวนานและยาวไกลใน อนาคต”

แนวคิดของงานในกลุ่มยูววิจัยที่ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดชายแดนกับ ประเทศเพื่อนบ้าน (ยูววิจัยอาเซียน) มุ่งสร้างและใช้การเรียนรู้ของเด็กและ เยาวชนในพื้นที่เป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์สร้างความสัมพันธ์กับประเทศ

พ.อ.ดร.สุรัตน์ เลิศล้ำ นักคณะประสานแม่ข่ายบริเวณบารายตะวันตก โดยมี เดช บุญนาค , ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย รอง วอ.สวท. สื่อมวลชน และยูววิจัย ร่วมรับฟังข้อมูล

เพื่อนบ้าน โดยการทำความเข้าใจถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ต่างมีพื้นฐาน มาจากรากเดียวกันในฐานะพลเมืองอาเซียน

กลุ่มเป้าหมายที่เป็นยูววิจัยนั้นมาจากนักเรียนไทยโรงเรียนที่พระยาพิทยา อ.โคกสูง จ.สระแก้ว, โรงเรียนสูงเนิน อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา, นักเรียน จากวิทยาลัยบัณฑิตมาสเตอร์ จังหวัดบันเตียเมียนเจย ประเทศกัมพูชา, นักเรียน โรงเรียน วิทยาลัยกำปงเฌอเดียล จังหวัดกำปงธม (โรงเรียนในโครงการ พระราชทานความช่วยเหลือด้านการศึกษาของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี)

สยามรัฐ Siam Rath Circulation: 900,000 Ad Rate : 1,050	Section: First Section/ศิลปวัฒนธรรม วันที่: อาทิตย์ 24 มีนาคม 2556 ปีที่: 63 ฉบับที่: 21881 หน้า: 8 (ซ้าย) Col.Inch: 103.12 Ad Value: 108,276 PRValue (x3): 324,828 คลิป: สีสี่ คอลัมน์: รายงานวรรณกรรม: สวท.นำร่องสมานฉันท์เครือข่ายตีผ่านกับ ยูววิจัยอาเซียน ไทย -...
--	--

นอกจากนี้ยังมีการลงพื้นที่ภาคสนาม เช่น **บริเวณบารายตะวันตก** ซึ่งมีร่องรอยสะพานและถนนโบราณที่เชื่อมโยงเส้นทางไปยังปราสาทดึกดึกก้อมม จังหวัดสระแก้ว-เส้นทางเชื่อมจากเมืองพระนครโบราณไปยังเมืองพิมายกับบริเวณเมืองเสมา หรือเมืองศรีนครโบราณ รวมทั้งปราสาทวัดภู แหว่งจำปา ดักใน สป.ลาว และเมืองออกแก้วที่ติดเขตเวียดนามตอนใต้ ซึ่งมีการใช้หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ผนวกด้วยหลักฐานทางโบราณคดีและดาราศาสตร์ กับตีความเชื่อมสมกลมกลืนเข้าด้วยกัน

โดยคืนวันที่ 15 มีนาคม คณะยูววิจัยและสื่อมวลชนทั้งสองชาติได้มีโอกาสไปส่องกล้องดูดาวบริเวณหน้า นครวัด ซึ่งเจียบสงบ ชริมซัง หาโอกาสเช่นนี้ยากยิ่งนัก แม้ว่างานยูววิจัยที่เป็นเพียงงานวิจัย ข้อมูลพื้นฐานจากเขาวชน แต่ก็มีพื้นฐานที่ดีจากวิทยากรที่เลี้ยงที่ชี้แนะแนวทางโดยอิงอยู่กับหลักฐาน ข้อมูล เพื่อเสริมสร้างมิตรภาพระหว่างเขาวชนด้วยกัน

ในวันสุดท้ายก่อนจะแยกย้ายกับกลับภูมิลำเนาวันที่ 16 มีนาคม เป็นการลงภาคสนามทัศนศึกษาบริเวณศาสนสถานบริเวณ โดยรอบของนครวัด-นครอม โดยมีวิทยากร นำชมที่มาและความหมายหลายๆ จุดด้วยกัน นอกเหนือไปจากตัวปราสาทนครวัด และบริเวณโดยรอบนครอม

โดยเฉพาะมนต์เสน่ห์ของนครอม หายอันหลังไปดูเอกสาร**โจวต้ากวน** ซึ่งพูดถึงกำแพงเมืองกรุงศรีอยุธยา **โจวต้ากวน** มากับคณะทูตของมองโกลได้มาอยู่ที่กรุงศรีอยุธยานี้รวม 1 ปี (เมื่อปีพ.ศ.1839-40/ค.ศ.1296-97

โจวต้ากวนเห็นว่าการก่อสร้างนั้นจัดวางศิลาได้อย่างสนิทและแน่นหนาไม่ปล่อยให้ดินฟ้าขึ้นกรงรัง ประตูเมืองเปิดในเวลากลางวัน ปิดในเวลากลางคืน มีผู้เฝ้าประตู สองสิ่งที่จะไม่ยอมให้ผ่านประตูเข้าสู่เมืองนี้อย่างเด็ดขาดคือ หมา และโจรคนชั่วร้ายที่ถูกตัดนิ้วเท้า

นอกจากนี้ยังไปดู ปราสาทพิมานอากาศ เป็นปราสาทหลังเดียวที่ก่อสร้างด้วยหินทรายอยู่บนฐานศิลาแลง ซ้อนกันเป็น 3 ชั้นคล้ายพีระมิด ความสูงของฐานปราสาทพิมานอากาศทั้ง 3 ชั้นราว 12 เมตร รูปร่างเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีบันไดลาดชันทั้ง 4 ด้าน ส่วนทางเข้าชมพระราชวังต้องเดินขึ้นบันไดขึ้นสู่พลับพลาสูงไปตามบันไดครุฑ เพราะพระราชวังนี้ตั้งอยู่บนพลับพลาสูง เมื่อขึ้นสู่พลับพลาสูงจะเห็นประติมากรรมลอยตัวรูปสิงห์ ศิลปะสมัยขอมยืนผงาดอยู่เชิงบันไดทั้งสองข้าง บนฐานพลับพลาสูงแห่งนี้ยังมีร่องรอยการปลูกสร้างพลับพลาในรัชสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ใช้อยู่กว่าราชการตรวจพลสวนสนามหรือประกอบพิธีทางศาสนา ปัจจุบันไม่เหลือร่องรอยอีกแล้ว เพราะสิ่งก่อสร้างทำจากไม้

ปราสาทแห่งนี้นอกจากสถานที่สำคัญและศูนย์อำนาจรัฐที่กษัตริย์ใช้บัญชาการแล้วยังเกี่ยวข้องกับตำนานการสมสู่ของกษัตริย์กับพู่ชา กับนางนาคบนยอดปราสาทอากาศพิมาน ปราสาทเขมรแบบก่ออิฐตั้งอยู่ในบริเวณเขตกำแพงเมืองนครอม (พระนครหลวง) จังหวัดเสียมเรียบ ตามบันทึกของ**โจวต้ากวน** กล่าวคือ “กษัตริย์โบราณพระองค์หนึ่งจะต้องเสด็จขึ้นไปบนปราสาทอากาศพิมานนี้ทุกคืนเพื่อบรรทมกับนางนาคซึ่งแปลงกายเป็นสตรี หลังนอนกับนางนาคแล้วจะค่อยไปบรรทมกับพระมเหสีองค์อื่นๆ หากไม่ทำอย่างนี้แล้วนางพญานาคจะพิโรธทำให้ต้องสวรรคต และบ้านเมืองจะวุ่นวาย”

ทั้งนี้กิจกรรมภายใต้โครงการนี้เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์เยาวชนไทย-กัมพูชา ในเชิงการศึกษาวิจัยร่วมกัน และการแบ่งปันความรู้โดยเฉพาะการสร้างความรู้เข้าใจทางวัฒนธรรมท้องถิ่น สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีในท้อง

สยามรัฐ Siam Rath Circulation: 900,000 Ad Rate : 1,050	Section: First Section/ศิลปวัฒนธรรม วันที่: อาทิตย์ 24 มีนาคม 2556 ปีที่: 63 ฉบับที่: 21881 หน้า: 8 (ซ้าย) Col.Inch: 103.12 Ad Value: 108,276 PRValue (x3): 324,828 คลิป: สีสี่ คอลัมน์: รายงานวรรณกรรม: สวท.นำร่องสมานฉันท์เครือข่ายตีผ่านกับ ยูววิจัยอาเซียน ไทย -...
--	---

ถิ่นซึ่งมีรากฐานร่วมกันมาแต่โบราณแก่เยาวชนของประเทศไทยและกัมพูชาพร้อมกับเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศในการกระชับความสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขระหว่างพลเมืองอาเซียนอีกด้วย.

ปิดท้ายครับ เตรียมตัวให้พร้อม ช้อปความสุข พกความรู้กลับบ้านใน "งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ 41 และงานสัปดาห์หนังสือนานาชาติ ครั้งที่ 11 (41st National Book Fair & 11st Bangkok International Book Fair 2013)" ซึ่งจะเริ่มขึ้นระหว่างวันศุกร์ที่ 29 มีนาคม-วันจันทร์ที่ 8 เมษายน 2556 นี้ (รวมทั้งสิ้น 11 วัน) ตั้งแต่เวลา 10.00-21.00 น. ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

2. เผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์

- **สัมภาษณ์ผู้เฒ่าผู้แก่** ทางช่อง AK CTV (Cambodia)

- **ยูววิจัยสัญจร เรียนรู้เส้นทางราชมรรคา** ทางสถานีโทรทัศน์ ThaiPBS (ประเทศไทย)

- สกว. เยาวชนไทย-กัมพูชา รายการ BIZ NEWS ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 (ประเทศไทย)

- Heritage Education Programme for Students : The Khmer-Thai Students Seminar Siem Reap-Angkor ทาง THE NATION iSnap (ประเทศไทย)

